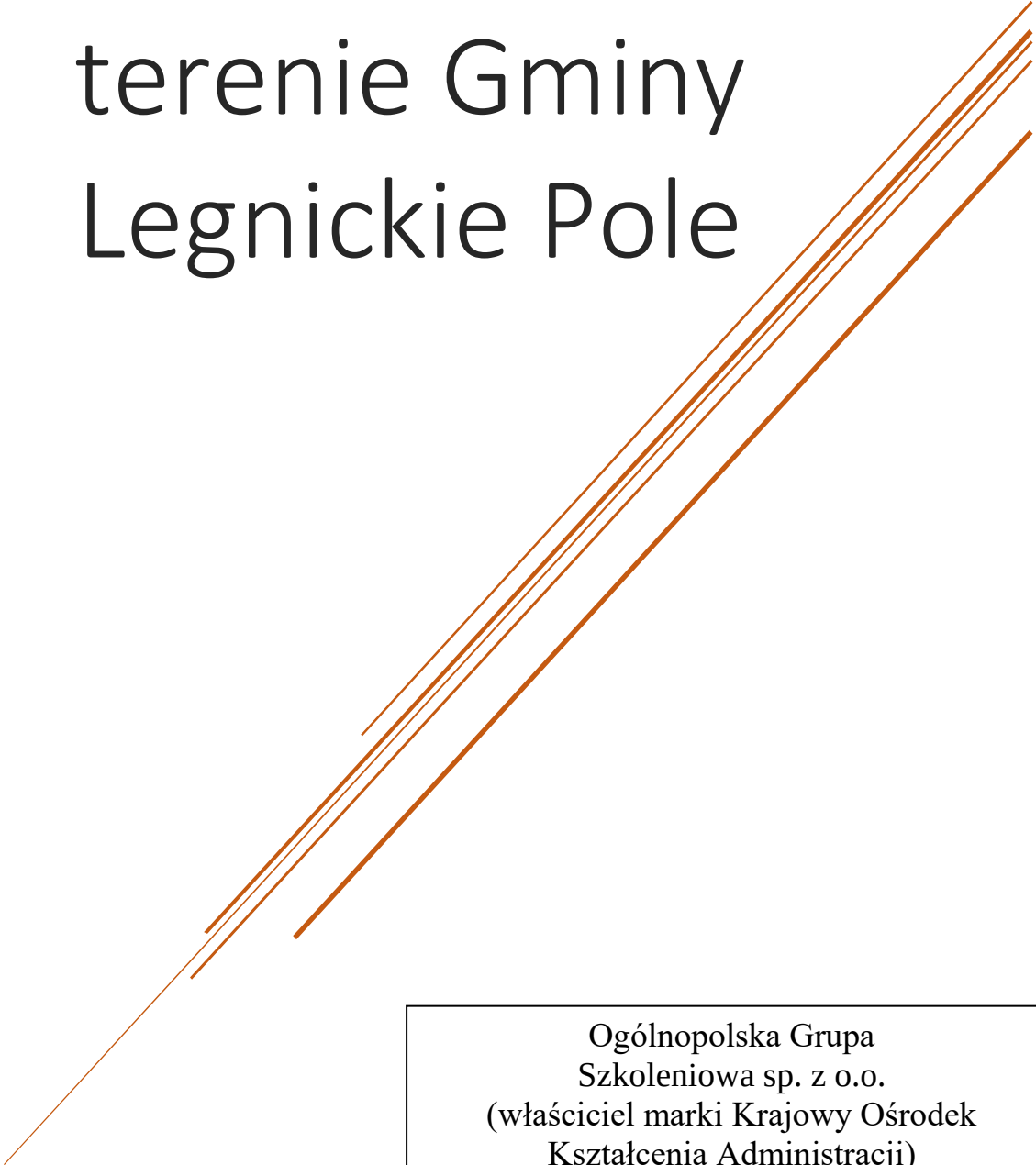

Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Legnickie Pole

Ogólnopolska Grupa
Szkoleniowa sp. z o.o.
(właściciel marki Krajowy Ośrodek
Kształcenia Administracji)
ul. Rynek 28
31 - 010 Kraków

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	2
1.1. Cele i ogólne założenia badania.....	4
1.2. Problematyka badania	6
2. METODOLOGIA BADANIA.....	10
2.1. Uzasadnienie i wybór techniki badawczej.....	10
2.2. Dobór próby.....	11
2.3. Narzędzia badawcze.....	12
3. BADANIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW	13
3.1. Struktura badanej próby.....	14
3.2. Problem alkoholowy z perspektywy dorosłych mieszkańców.....	17
3.3. Problem nikotynowy z perspektywy dorosłych mieszkańców.....	25
3.4. Problem narkotykowy z perspektywy dorosłych mieszkańców.....	28
3.5. Problem przemocowy z perspektywy dorosłych mieszkańców.....	33
3.6. Gmina wobec problemów społecznych – opinia mieszkańców.....	40
3.7. Strefa społeczna – opinia mieszkańców.....	43
4. BADANIE DZIECI I MŁODZIEŻY	49
4.1. Struktura badanej próby.....	50
4.2. Problem alkoholowy z perspektywy dzieci i młodzieży.....	51
4.3. Problem nikotynowy z perspektywy dzieci i młodzieży.....	57
4.4. Problem narkotykowy z perspektywy dzieci i młodzieży.....	60
4.5. Profilaktyka z perspektywy dzieci i młodzieży.....	67
4.6. Problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży.....	71
5. BADANIE SPRZEDAWCÓW	77
5.1. Struktura badanej próby	78
5.2. Problemy społeczne z perspektywy sprzedawców.....	79
6. WNIOSKI I REKOMEDNACJE.....	88

WPROWADZENIE

W literaturze przedmiotu odnaleźć można różnego rodzaju podejścia definicyjne do określenia zjawisk i problemów społecznych czy też kwestii społecznych. Według Colemana i Kerbo problem społeczny to: „*stan, który znacząca liczba ludzi uważa za problem*” [Coleman i Kerbo, 2009]. Podkreślają też inne określenie, które precyzuje, że „*Problem społeczny to stan, który jest istotnych rozmiarów różnicą między ideami społecznymi a ich aktualnym rzeczywistym ukształtowaniem*”. [Coleman i Kerbo, 2009, s. 2]. Z kolei Kornblum, Julian i Smith definiują problem społeczny jako: „*Zachowanie, które odbiega od przyjętych norm i wyłamuje się ze społecznej struktury ze względu na to, że jednostkowe i zbiorowe cele nie zostały osiągnięte, stan o którym znacząca liczba ludzi jest przekonana, że powinien być naprawiony poprzez działanie społeczne*” [Kornblum, Julian i Smith, 2010, s. 541].

W nowej, pochodzącej z 2014 r. wersji klasycznego podręcznika Social Problems Eitzen, Zinn i Smith określili, że problemy społeczne będą:

- (1) społecznie wywołanymi uwarunkowaniami, które skutkują psychicznym i materialnym cierpieniem wybranych kategorii w populacji;
- (2) działaniami i warunkami, które łamią normy i wartości występujące w danym społeczeństwie [Eitzen, Zinn i Smith, 2014, s. 10].

Natomiast **problem społeczny**: w definicji J. Sztumskiego, to: „*zjawisko uznawane za niepożądane, które spotyka się z krytyczną oceną znacznej liczby ludzi, a ponadto wydaje im się ono możliwe do przezwyciężenia przez zbiorowe działanie*”¹. W świetle tej definicji muszą pojawić się cztery istotne elementy, aby można było mówić o problemie społecznym:

- problem społeczny jest **zjawiskiem niepożądanym**;
- **wywołuje krytykę** znacznej liczby ludzi;
- jest zjawiskiem **możliwym do przezwyciężenia**;
- można go przezwyciężyć przez **zbiorowe działanie**.

¹Sztumski, J. 2005. *Wstęp do metod i technik badań społecznych*. Katowice : „Śląsk” Wydawnictwo Naukowe.

Badania socjologiczne mogą i powinny w obecnych czasach służyć inwentaryzacji, diagnozie oraz prognozie i jej ewaluacji odnośnie do zjawisk i problemów społecznych w miastach i gminach. Badania powinny być pierwszą fazą procesu diagnozowania zjawisk i problemów społecznych oraz tworzenia wszelkiego rodzaju strategii ich rozwiązywania.

Diagnoza zjawisk i problemów społecznych jest niezbędna z punktu widzenia choćby zespołu planującego budżet gminy, który musi uwzględniać środki nie tylko na rozwiązywanie problemów społecznych, ale i przeciwdziałanie tym problemom. Znajomość zjawisk i problemów społecznych gminy jest podstawą formowania społecznej polityki gminnej. Praktyka ta jest integralnym elementem działań planistycznych większości miast i gmin.

Mając zdiagnozowane zjawiska i problemy społeczne w gminie, można efektywniej wykorzystywać środki budżetowe i przygotowywać określone działania ograniczające lub zwalczające ich dotkliwe skutki dla społeczności zamieszkującej określony obszar urbanistyczny.

Rola diagnozy jest wysoce praktyczna. Składające się nań opracowania są przede wszystkim narzędziem stanowiącym punkt wyjścia do pracy różnych służb społecznych miast, czy gmin. Przedstawiane w niej materiały winny bowiem pomagać służbom społecznym zarówno w fazie planowania, jak i wdrażania oraz kontrolowania przebiegu programów przeciwdziałania, a także rozwiązywania i ograniczania zasięgu zjawisk i problemów społecznych. Analiza rzeczywistej sytuacji jest punktem wyjścia do jej oceny i opracowania właściwego scenariusza działań.

Diagnoza i monitoring problemów społecznych są niezbędne do tego, aby prowadzić skuteczne i użyteczne działania służące ich rozwiązywaniu. To jest główny cel diagnozowania i monitorowania, ale warto zwrócić uwagę również na szczegółowe cele, które można osiągnąć dzięki ich prowadzeniu. Diagnoza problemów społecznych służy identyfikacji:

- problemów „ukrytych”,
- przyczyn i skutków problemów,
- skali i zakresu problemów oraz grup społecznych, których problemy dotyczą,
- problemów społecznych w danym układzie geograficznym lub administracyjnym (na przykład wieś–miasto czy gmina–powiat),

- działań i zasobów mogących służyć rozwiązywaniu problemów i/lub łagodzeniu ich skutków,
- wskaźników monitorowania problemów i skuteczności działań służących ich rozwiązywaniu.

Przeprowadzenie rzetelnej diagnozy problemów społecznych jest czynnikiem zwiększającym wiarygodność i zaufanie społeczne do proponowanych działań, które służą rozwiązywaniu problemów i instytucji je realizujących.

1.1. Cele i ogólne założenia badania

Poniższa diagnoza społeczna realizowana na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Legnickim Polu, ma na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych na terenie gminy. Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- zidentyfikowania problemów uzależnień wśród dzieci, młodzieży, dorosłych mieszkańców i sprzedawców,
- zidentyfikowania przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- określenia skali oraz zakresu problemów uzależnień,
- zidentyfikowania skutków występujących problemów,
- pokazania rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

Przeprowadzone badanie diagnozujące problemy społeczne składało się z kilku etapów, które zostały przedstawione poniżej.

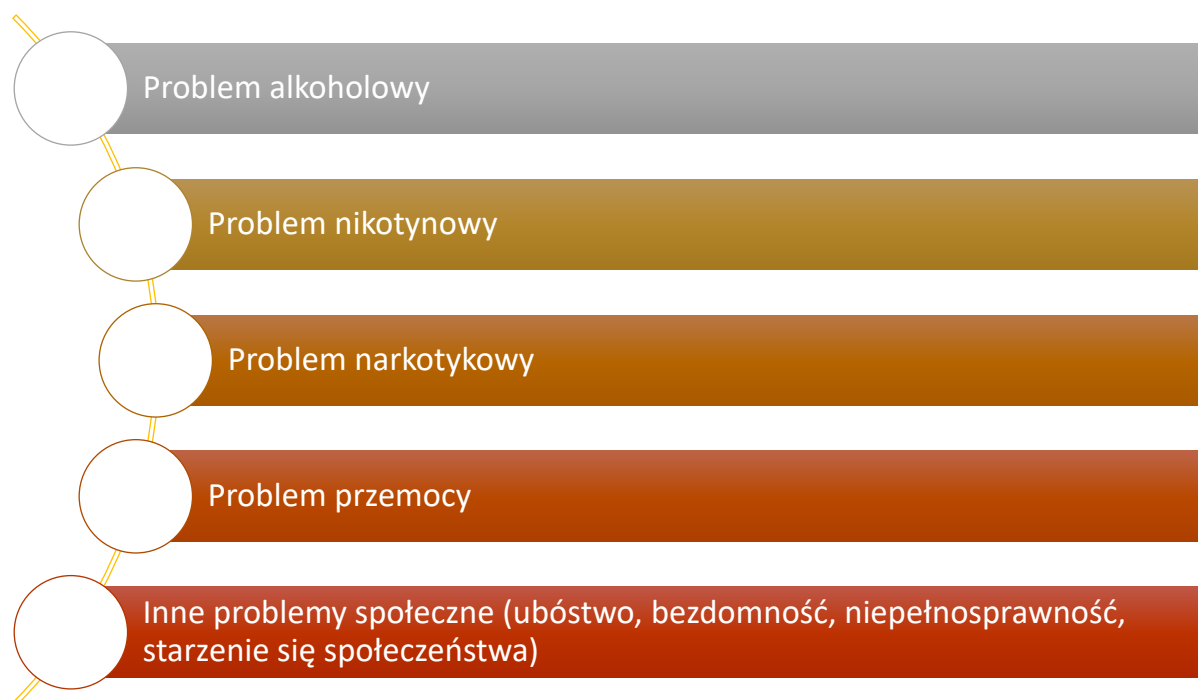
Graf.1. Schemat działań badawczych.

1.2. Problematyka badawcza

Celem przeprowadzonych badań była analiza wybranych problemów społecznych, występujących na terenie gminy. Badany obszar dotyczył poniższych kwestii:

Graf 2. Problematyka badawcza:

- **Problem alkoholowy (alkoholizm)** - według WHO to „wszelki sposób picia, który wykracza poza miarę tradycyjnego i zwyczajowego spożycia albo poza ramy obyczajowego, przyjętego w całej społeczności, picia towarzyskiego bez względu na czynniki, które do tego prowadzą”². Problem alkoholowy jest jednym z najpoważniejszych i najpowszechniejszych problemów społeczeństwa polskiego, w związku z tym tej kwestii poświęcono najwięcej miejsca w niniejszej diagnozie.
- **Problem narkotykowy (narkomania)** – według ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, narkomania to: „stałe lub okresowe używanie w celach niemedycznych środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub

² T. Pilch, Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku, str. 92.

powstało uzależnienie od nich".³ W niniejszym raporcie zwrócono uwagę przede wszystkim na następujące kwestie związane z owym zjawiskiem: rozpowszechnienie i dostępność narkotyków oraz dopalaczy, skala problemu wśród dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy;

- **Problem nikotynowy (nikotynizm)** – jest zjawiskiem, które polega na regularnym zażywaniu tytoniu, w skład którego wchodzi nikotyna – silna trucizna oraz szereg innych substancji, które wykazują negatywny wpływ na nasz organizm. Niniejsza diagnoza ma na celu ukazanie skali uzależnienia oraz dostępności dla dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy, a także skali problemu wśród dorosłych mieszkańców Gminy Legnickie Pole.
- **Zjawisko przemocy w rodzinie** - ten rodzaj przemocy często określany jest także mianem „przemocy domowej”. W polskim porządku prawnym charakterystykę i definicję zjawiska przemocy w rodzinie zawiera Ustawa z dnia 29 lipca 2005r *„O przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”*⁴. Wskazano w niej, iż za „przemoc w rodzinie” uważa się jednorazowe lub powtarzające się wielokrotnie „umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste” członków danej rodziny lub osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących ze sprawcą tego rodzaju zachowań. Podobną charakterystykę tego zjawiska zawarto w Kodeksie Karnym (art. 207 K.K.), w którym istnieje pojęcie „znęcania się” fizycznego lub psychicznego nad osobą najbliższą lub „inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny”⁵.

³ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2018 poz. 1030).

⁴ Ustawa z dnia 29. Lipca 2005r „O przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”, (Dz.U. 2015 poz. 1390).

⁵ J. Polanowski, Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Prawo i praktyka., Wydawnictwo Edukacyjne „Parpamedia”, Warszawa 1999, s. 21.

Charakterystyczną cechą przemocy w rodzinie jest wykorzystanie przez sprawców posiadanej siły i dominacji nad innymi członkami rodziny, w celu podporządkowania ich i zmuszenia do określonych zachowań. Z tego powodu osobami doznającymi przemocy są najczęściej osoby, które w strukturze danej rodziny są zależne od swych opiekunów lub bliskich.

- **Zjawisko przemocy rówieśniczej** - „wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w wolność osobistą jednostek lub przyczyniające się do fizycznej, a także psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji”⁶. Coraz powszechniejszym rodzajem agresji rówieśniczej jest dręczenie jednych uczniów przez drugich, które często ma miejsce także w środowisku wirtualnym (cyberprzemoc). Przemoc rówieśnicza może przybierać formę przemocy bezpośredniej oraz pośredniej. Sprawcą przemocy rówieśniczej może być pojedyncza osoba lub grupa.
- **Ubóstwo** - zjawisko społeczne polegające na braku dostatecznych środków materialnych do zaspokajania potrzeb życiowych jednostki lub rodziny.
- **Bezdomność** – to względnie trwała sytuacja człowieka pozbawionego dachu nad głową albo nieposiadającego własnego mieszkania. Z uwagi na fakt, że bezdomność jest bardzo złożonym zjawiskiem, można wyróżnić różne jej postacie i rodzaje:
 - **krótkotrwała, ostra** - dotyczy osób, które utraciły miejsce zamieszkania w wyniku szczególnego zbiegu okoliczności,
 - **cykliczna,**
 - **długotrwała, przewlekła** - która jest kumulacją różnych negatywnych zjawisk dotyczących analizowanego problemu, m.in. przypadki chorób psychicznych.
- **Niepełnosprawność** - termin niepełnosprawność pochodzi z języka łacińskiego, gdzie oznacza osobę chorą, słabą, bezsilną. O niepełnosprawności możemy mówić zarówno w charakterze zaburzeń fizycznych jak także psychicznych. Zgodnie z definicją sformułowaną przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) osoba niepełnosprawna to: *osoba, u której istotne uszkodzenia i obniżenie sprawności funkcjonowania organizmu powodują uniemożliwienie, utrudnienie lub ograniczenie sprawnego funkcjonowania w*

⁶ I. Pospieszyl, *Patologie społeczne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.

społeczeństwie, biorąc pod uwagę takie czynniki jak płeć, wiek oraz czynniki zewnętrzne”.

- **Starzenie się społeczeństwa** - to zwiększenie udziału starszych osób w ogólnej liczbie ludności przy jednoczesnym zmniejszeniu się udziału w tej strukturze dzieci. Jest to proces, który postępuje już od wielu lat i nadal przybiera na sile. Zmiany demograficzne tego typu mają istotne znaczenie dla kraju ze względów ekonomicznych, jak i społecznych.

METODOLOGIA BADANIA

2.1. Uzasadnienie i wybór techniki badawczej

Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw względem wybranych problemów społecznych: problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego oraz zjawiska przemocy, cyberprzemocy i uzależnień behawioralnych. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań, zrealizowanych wśród: dorosłych mieszkańców, seniorów, osób niepełnosprawnych, uczniów uczęszczających do szkoły podstawowej i ponadpodstawowej oraz sprzedawców. Każda grupa respondentów wniosła coś nowego względem badanych zagadnień i pozwoliła na ich lepszą diagnozę oraz głębsze zrozumienie.

W badaniach zastosowano triangulację technik badawczych. Koncepcja badania uwzględniła zapewnienie trafności i rzetelności planowanych działań. Wiązała się z tym przede wszystkim triangulacja źródeł danych, polegająca na pozyskaniu informacji z różnych środowisk.

Badania wśród mieszkańców, seniorów, osób niepełnosprawnych i sprzedawców zostały wykonane zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą metody PAPI (wywiad bezpośredni realizowany przy użyciu papierowej ankiety). Wykorzystana technika badawcza opierała się na bezpośrednim komunikowaniu się ankietera z respondentami, przy wykorzystaniu ustrukturyzowanego narzędzia badawczego, jakim był kwestionariusz ankiety.

W przypadku uczniów zastosowano badanie ankietowe za pomocą ankiety internetowej (CAWI). Przed przystąpieniem do ankietowania dzieci i młodzieży szkolnej, za każdym razem uzyskiwano zgodę dyrekcji placówki szkolnej na przeprowadzenie badania, udzielano informacji o całkowitej anonimowości oraz o zasadach wypełniania kwestionariuszy, by zminimalizować ryzyko występowania braków danych.

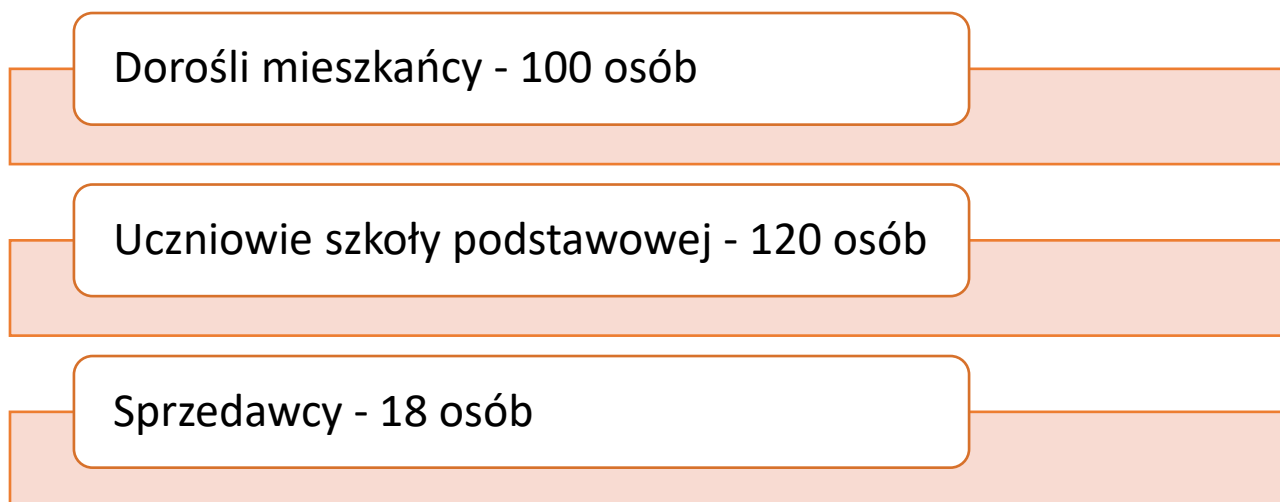
2.2. Dobór próby

Badana zbiorowość jest zbyt liczna, aby zbadać jej wszystkich członków, dlatego wybiera się jej reprezentację. Występują dwa typy doboru próby: losowy i nielosowy. Podejmując decyzję o wyborze doboru próby, należy kierować się tym, jaki jest cel badań. Zróżnicowany dobór próby umożliwia pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk.

Na potrzeby niniejszej diagnozy zdecydowano się na zastosowanie nieprobabilistycznego doboru próby losowej, ze względu na fakt, iż był on najbardziej odpowiedni do ustalonych celów badawczych.

Badania zostały przeprowadzane w 2020 roku. W badaniu łącznie wzięły udział 238 osób. Zróżnicowany dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk. Poniższy wykres przedstawia szczegółową strukturę próby badawczej:

Graf. 3. Schemat próby badawczej:

2.3. Narzędzia badawcze

Kwestionariusz ankiety opracowanej na potrzeby niniejszej diagnozy można podzielić na 3 części.

- 1. Część adresowo-tytułową** - umieszcza się ją na pierwszej stronie ankiety, gdzie wyszczególnione są takie kwestie jak: nazwa ośrodka badawczego, tytuł kwestionariusza oraz szczegółowe instrukcje dla respondenta.
- 2. Część merytoryczną** - zawarte są w niej nasze pytania dotyczące badanych zagadnień.
- 3. Część metryczkową** - zawarte są w niej dane dotyczące respondenta. Są to np. płeć, wykształcenie, stan cywilny, przedział wiekowy lub miejsce zamieszkania. Informacje te pozwalają na korelacje z innymi pytaniami zawartymi w ankiecie.

Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych miał podobną konstrukcję niezależnie od badanej grupy. Składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru. Ze względu na specyfikę poszczególnych grup dokonano spersonalizowania pytań, dostosowując ich charakter do profilu respondenta. Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy.

Ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb całkowitych (maksymalnie +/- 1%).

3. BADANIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

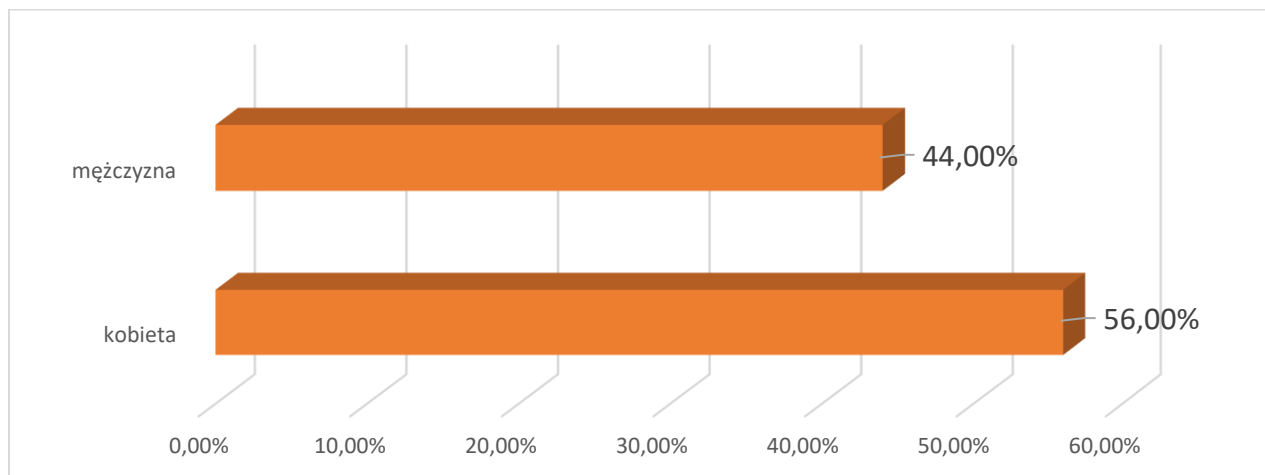
Próba składająca się z dorosłych mieszkańców gminy została poproszona o wypełnienia ankiety, w której udzielali odpowiedzi na pytania dotyczące problemów społecznych. W kwestionariuszu znalazły się pytania odnoszące się do kwestii alkoholu, narkotyków, papierosów, zjawiska przemocy oraz działań Gminy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

W sumie respondenci udzielili odpowiedzi na 51 pytań, a do ankiety dołączona została metryczka pozwalająca na ustalenie między innymi: wieku, płci oraz statusu zawodowego respondentów.

3.1. Struktura badanej próby

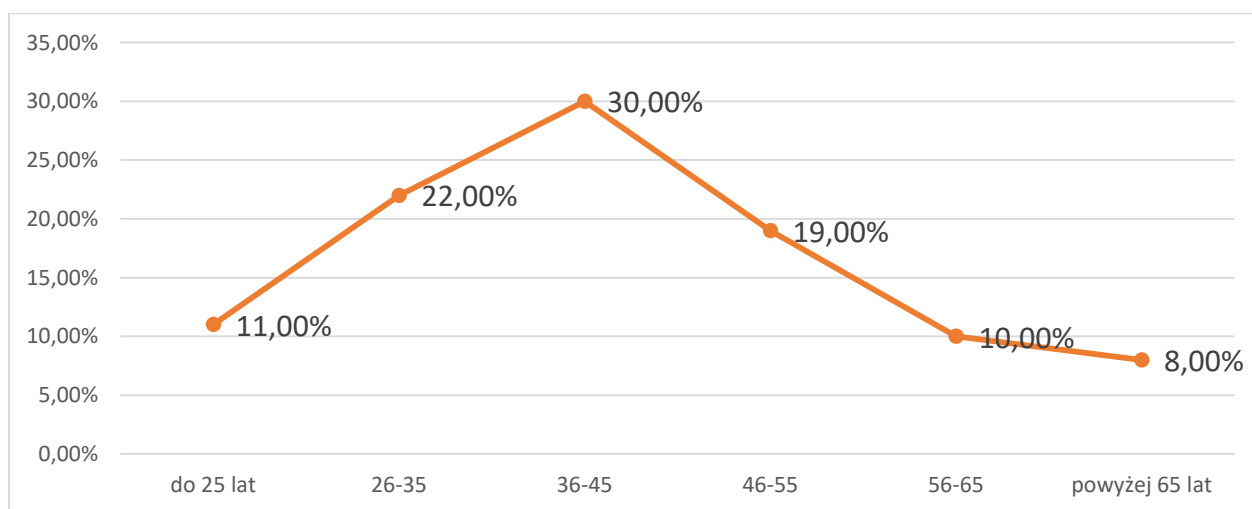
W badaniu diagnozującym problemy społeczne w Gminie Legnickie Pole wzięło udział 100 dorosłych mieszkańców. 44,00% badanej próby stanowili mężczyźni, zaś 56,00% kobiety.

Wyk. 1. Płeć:

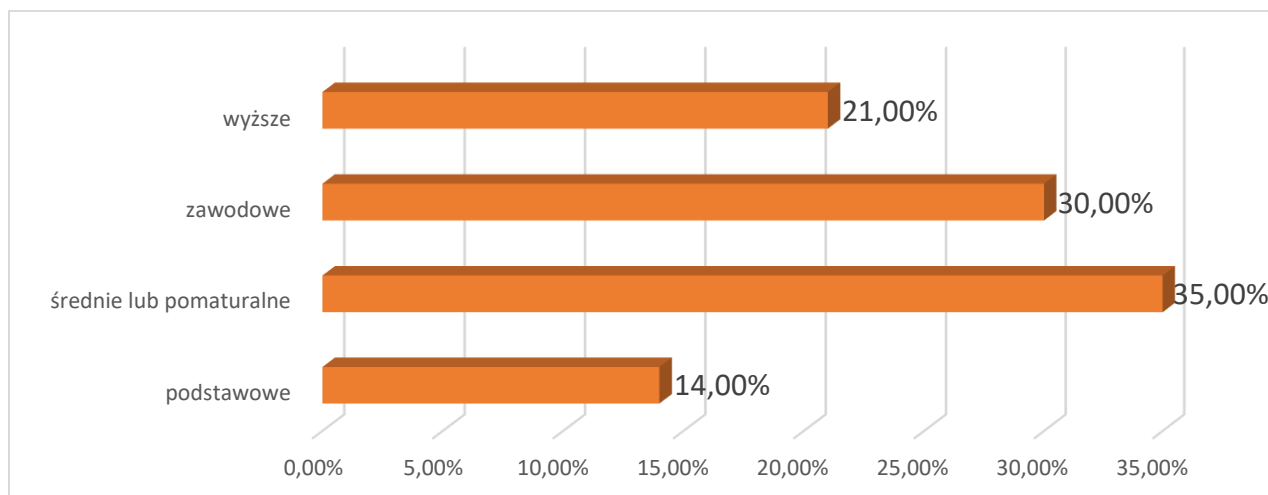
Analizując badaną próbę ze względu na wiek, można dostrzec, iż najliczniejszą grupę badanych stanowiły osoby w wieku 36 – 45 lat (30,00%). Osoby do 25 roku życia stanowiły 11,00% badanej społeczności. Respondenci w wieku 26 – 35 lat stanowili 22,00% próby, 19,00% ankietowanych znajdowało się w grupie 46 – 55 lat, 10,00% próby to osoby w wieku 56 – 65 lat. Natomiast osoby powyżej 65 roku życia tworzyły 8,00% próby badawczej.

Wyk.2. Wiek:

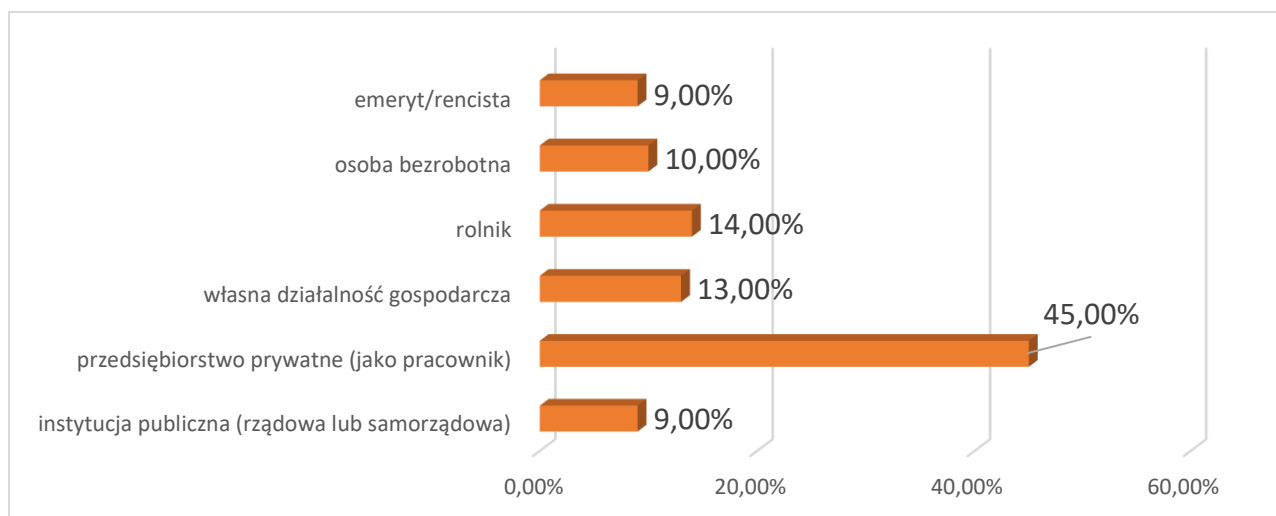
35,00% badanych to osoby z wykształceniem średnim lub pomaturalnym, a osoby z wykształceniem zawodowym stanowiły 30,00% próby badawczej. Wykształcenie wyższe posiadało natomiast 21,00% respondentów, a wykształceniem podstawowym legitymowało 14,00% badanej próby.

Wyk. 3. Wykształcenie:

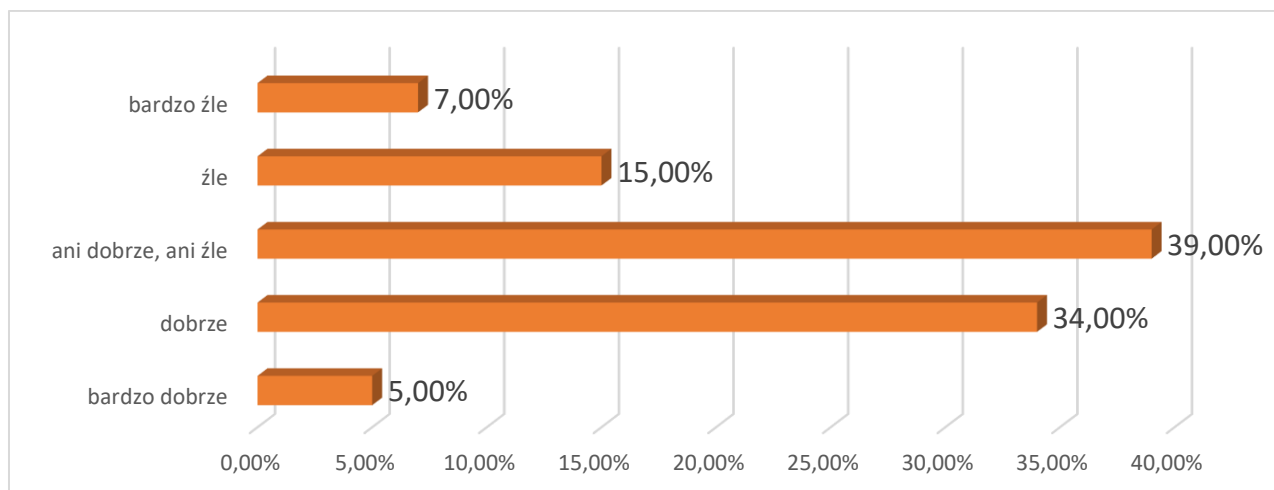
Osoby pracujące w przedsiębiorstwach prywatnych stanowiły 45,00% próby. W instytucjach publicznych (rządowych lub samorządowych) pracuje 9,00% badanych osób. 13,00% badanych prowadzi własną działalność gospodarczą. 14,00% ankietowanych to rolnicy, 9,00% respondentów to emeryci lub renciści, zaś 10,00% ankietowanych mieszkańców to osoby bezrobotne.

Wyk. 4. Miejsce zatrudnienia:

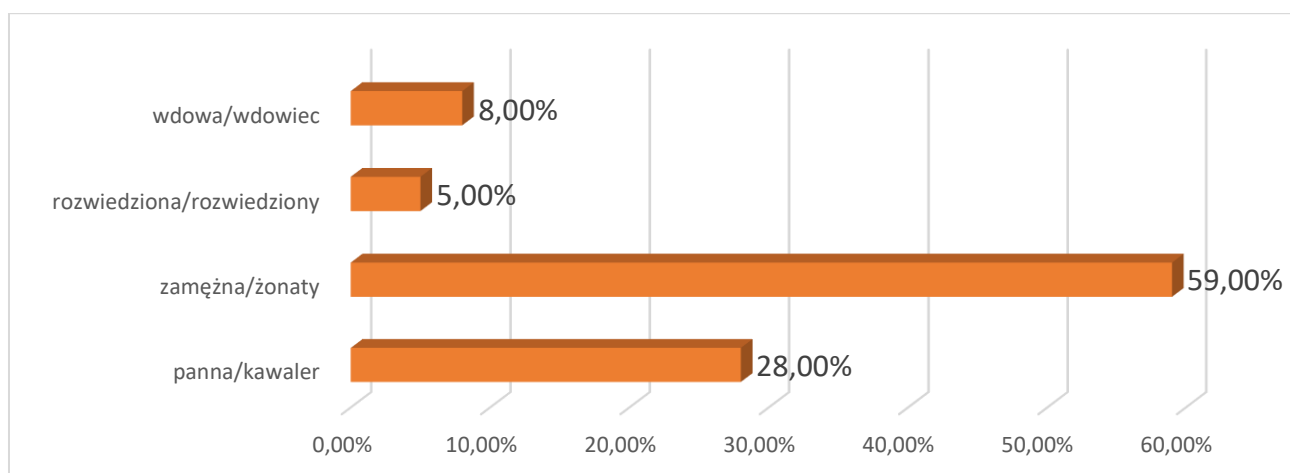
Znaczna część badanych pozytywnie oceniła swoją sytuację materialną – 5,00% osób uważa, że ich sytuacja jest bardzo dobra, zaś 34,00% badanych oceniło ją dobrze. 39,00% ankietowanych neutralnie oceniło swoją sytuację materialną. Natomiast 15,00% badanych przyznało, iż ma złą sytuację materialną, zaś 7,00% osób oceniło ją bardzo źle.

Wyk. 5. Jak ocenia Pan/i swoją sytuację materialną?

Najliczniejszą grupę tworzyły osoby zamężne lub żonate – 59,00%. Osoby stanu wolnego stanowiły 28,00% badanej społeczności. Natomiast 5,00% respondentów to osoby rozwiedzione, zaś kolejne 8,00% osób to wdowiec lub wdowa.

Wyk. 6. Stan cywilny:

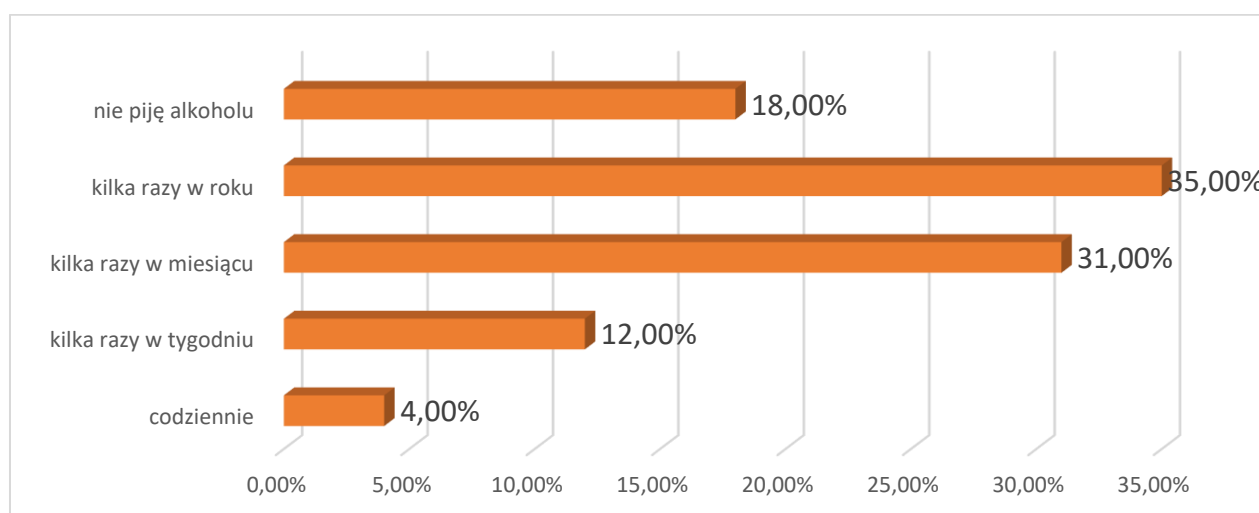

3.2. Problem alkoholowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Pierwszą, omawianą kwestią był problem alkoholowy wśród mieszkańców Gminy Legnickie Pole. Celem tego bloku pytań jest oszacowanie skali problemu alkoholowego oraz sprawdzenie wiedzy mieszkańców dotyczącej konsekwencji spożywania alkoholu.

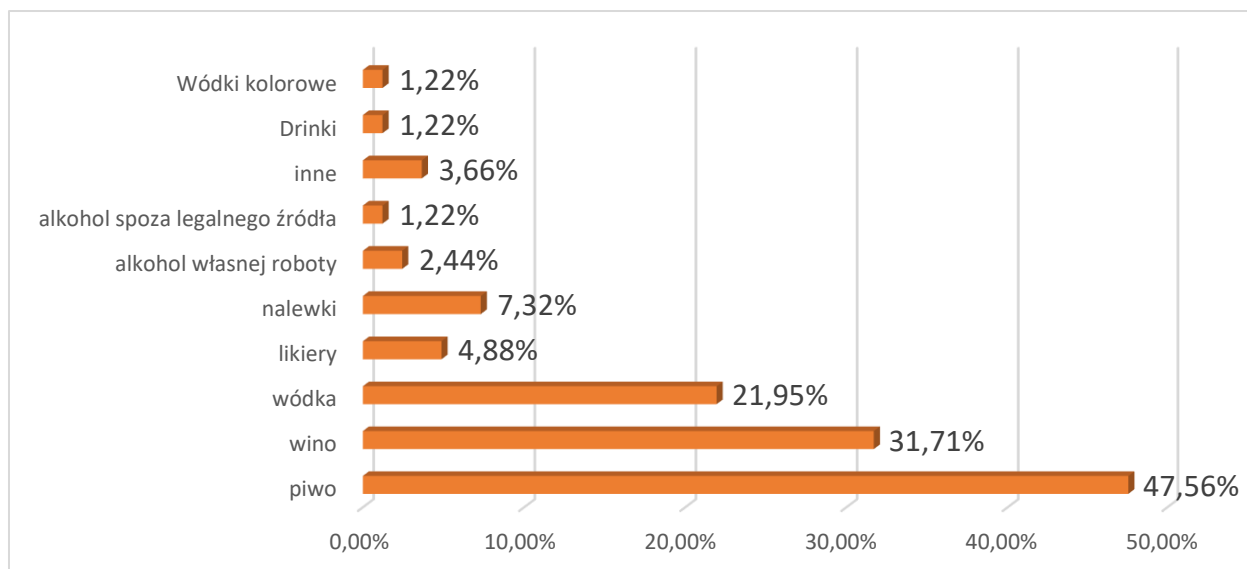
Mieszkańców zapytano jak często zdarza im się spożywać alkohol. 18,00% badanych nie pije w ogóle alkoholu. Kilka razy w roku zdarza się to 35,00% respondentów, Kolejne 31,00% osób sięga po alkohol kilka razy w miesiącu, 12,00% kilka razy w tygodniu, zaś aż 4,00% badanych pije alkohol codziennie, co wskazuje, że te osoby mogą zmagać się z problemem alkoholowym.

Wyk. 7. Jak często spożywa Pan/i alkohol?

Osoby, które sięgają po alkohol, najczęściej spożywają: piwo (47,56%), wino (31,71%), wódkę (21,95%), nalewki (7,32%), likiery (4,88%), alkohol własnej roboty (2,44%), wódki kolorowe (1,22%), drinki (1,22%) oraz 3,66% badanych wybiera również inne alkohole, nie wskazując, o jakie konkretne alkohole chodzi. 1,22% badanych sięga po alkohol spoza legalnego źródła.

Wyk. 8. Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/i najczęściej?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Poza tym jak często mieszkańcy spożywają alkohol, istotne wydaje się ile alkoholu spożywają oni jednorazowo. Jak rekomenduje Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych⁷ w przypadku mężczyzn za odpowiednie uznaje się jednorazowe spożywanie 2 butelek piwa lub 3 lampek wina lub też 4 kieliszków wódki. W przypadku kobiet normy te są niższe i wynoszą: 1 butelka piwa lub 1,5 lampki wina lub też 2 kieliszki wódki. Dane te pokazuje poniższa grafika⁸.

Natomiast jeżeli chodzi o wyznaczniki ryzykownego picia alkoholu to ustalono następujące progi jednorazowego spożycia :

⁷ Raport TNS Global *Spożycie alkoholu w Polsce w 2012 r. Raport z badania*, TNS, październik 2013r.

⁸ * SJA – Standardowa Jednostka Alkohol = 250 ml piwa = 100 ml wina = 30 ml wódki **piwo = 500 ml piwa; lampka wina = 125 ml wina; kieliszek wódki = 30 ml wódki.

**Umowny próg ryzykownego picia dla mężczyzn (sześćdziesiąt gramów czystego alkoholu)
to około:**

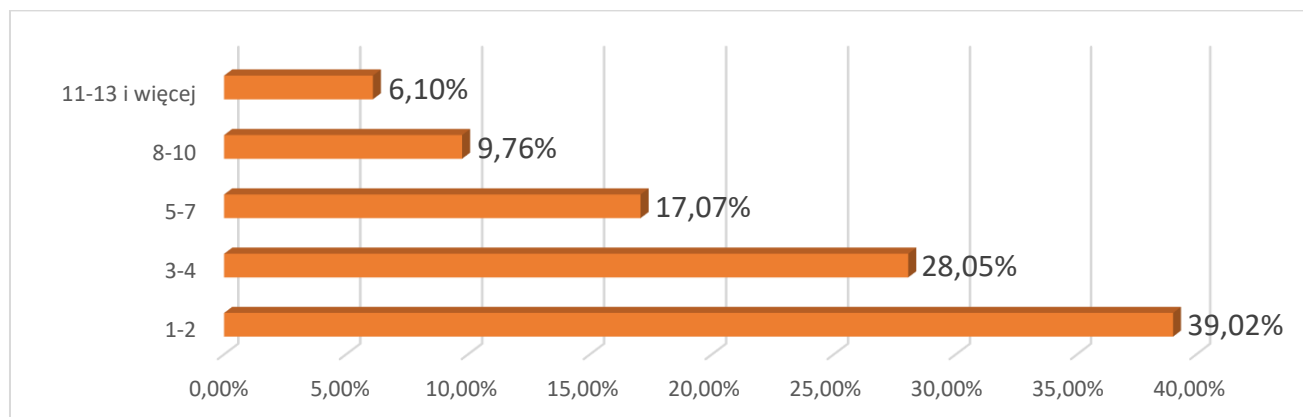
- 187,5 ml 40% napoju spirytusowego (np. wódki lub whisky), co może być zaokrąglone do sześciu 30 ml kieliszków wódki,
- 600 ml wina; 12,5% co jest równoznaczne z sześcioma kieliszkami wina o pojemności 100 ml każdy,
- 1500 ml (1,5 litra) piwa o zawartości alkoholu 5% może być wyrażone jako trzy szklanki, kufle, butelki lub puszki piwa o pojemności 0,5 litra.

**Umowny próg ryzykownego picia dla kobiet (czterdzieści gramów czystego alkoholu)
to około:**

- 125 ml 40% napoju spirytusowego (np. wódki lub whisky), co może być zaokrąglone do czterech 30 ml kieliszków wódki,
- 400 ml wina; 12,5% co jest równoznaczne z czterema kieliszkami wina o pojemności 100 ml każdy,
- 1000 ml (1 litr) piwa o zawartości alkoholu 5% może być wyrażone jako dwie szklanki, kufle, butelki lub puszki piwa o pojemności 0,5 litra.

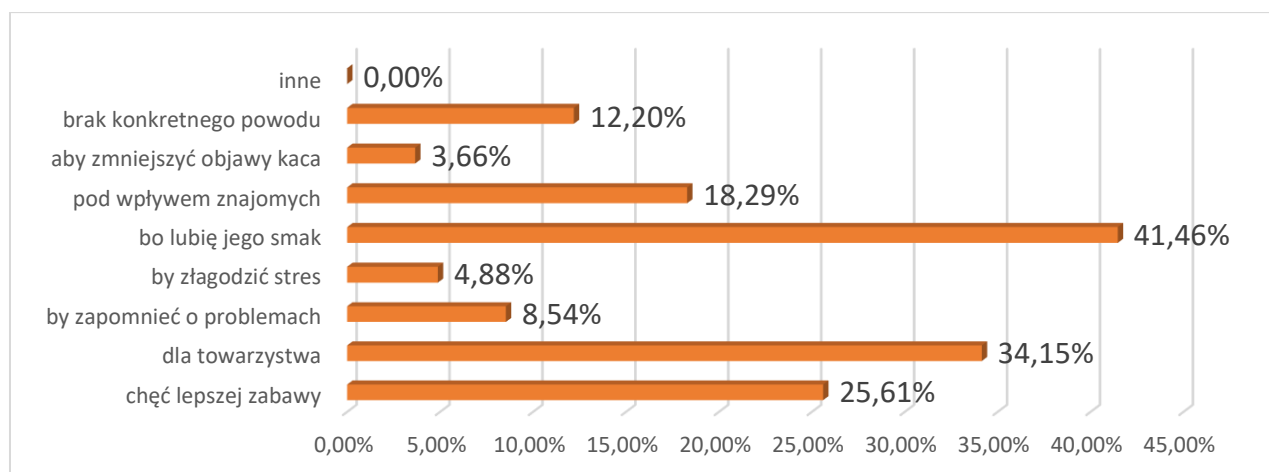
Z punktu widzenia niniejszej diagnozy społecznej istotne wydaje się nie tylko jak często mieszkańcy sięgają po alkohol, ale także ile alkoholu wypijają jednorazowo. Co ważne, większość respondentów, jednorazowo wypija od 1 do 2 porcji alkoholu (39,02%). 28,05% osób wypija 3 - 4 porcje, 17,07% osób wypija 5 - 7 porcji, 9,76% osób 8 - 10 porcji oraz kolejne 6,10% badanych 11 - 13 i więcej porcji.

Wyk. 9. Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije?

Preferencje smakowe to główny powód sięgania po alkohol przez mieszkańców gminy – taką odpowiedź wskazało 41,46% badanych. W dalszej kolejności wymieniano następujące powody: towarzystwo (34,15%), chęć lepszej zabawy (25,61%), wpływ znajomych (18,29%), brak konkretnego powodu (12,20%), próba zapomnienia o problemach (8,54%), próba złagodzenia stresu (4,88%) oraz chęć zmniejszenia objawów kaca (3,66%).

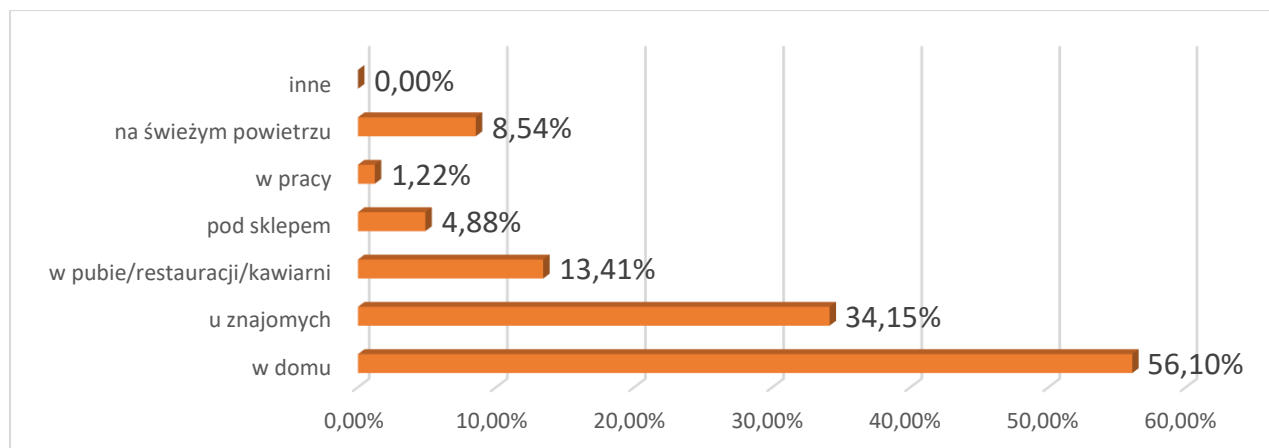
Wyk. 10. Z jakich powodów sięga Pan/i po alkohol?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Mieszkańcy spożywają alkohol głównie w domu (56,10%) oraz u znajomych (34,15%). W pubach/restauracjach lub kawiarniach alkohol spożywa 13,41% osób, na świeżym powietrzu pije 8,54% badanych, w pracy 1,22% osób, zaś pod sklepem alkohol spożywa 4,88% respondentów. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż mieszkańcy przyznali, że zdarza im się spożywać alkohol w pracy – jest to bardzo niepokojące zjawisko, któremu należy przeciwdziałać.

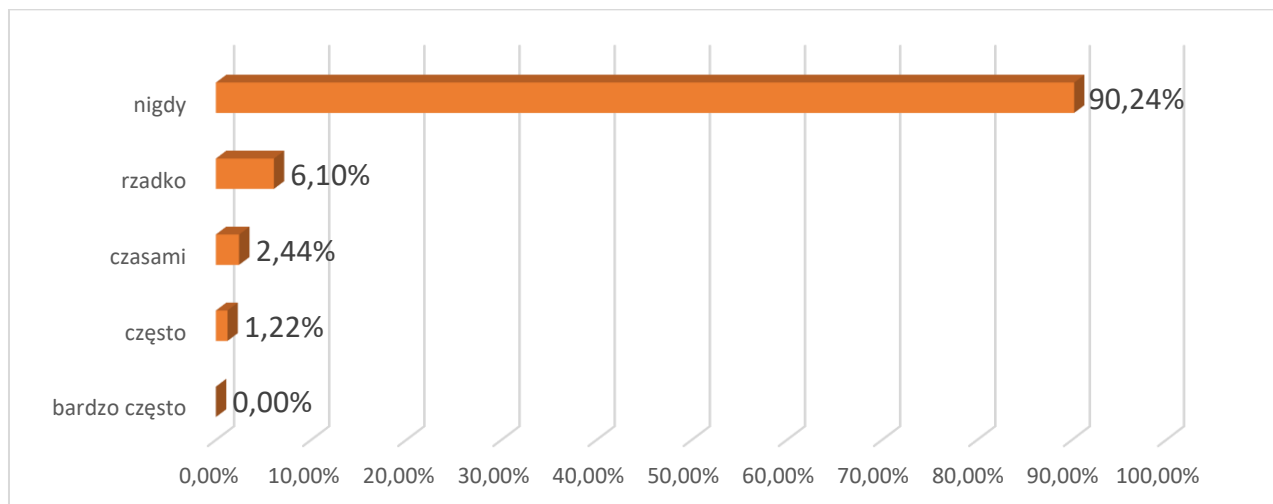
Wyk. 11. Gdzie najczęściej spożywa Pan/i alkohol?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

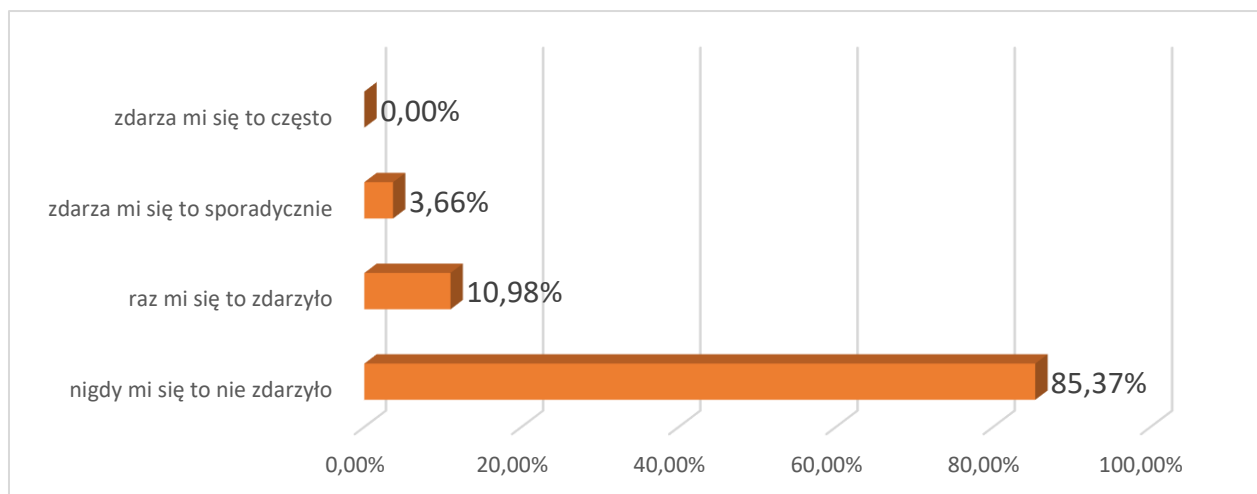
W związku z tym, że mieszkańcy przyznali, że zdarza im się spożywać alkohol w pracy, zapytano ich jak często im się to zdarza. Bardzo niepokojącą informacją jest to, że jedynie 90,24% badanych nigdy nie wykonywała swoich obowiązków zawodowych znajdując się pod wpływem alkoholu. 6,10% osób zdarzało się to rzadko, 2,44% ankietowanych czasami, a 1,22% osób często. Dane te powinny być sygnałem dla pracodawców - powinni baczniej się przyglądać swoim pracownikom i kontrolować ich trzeźwość.

Wyk. 12. Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?

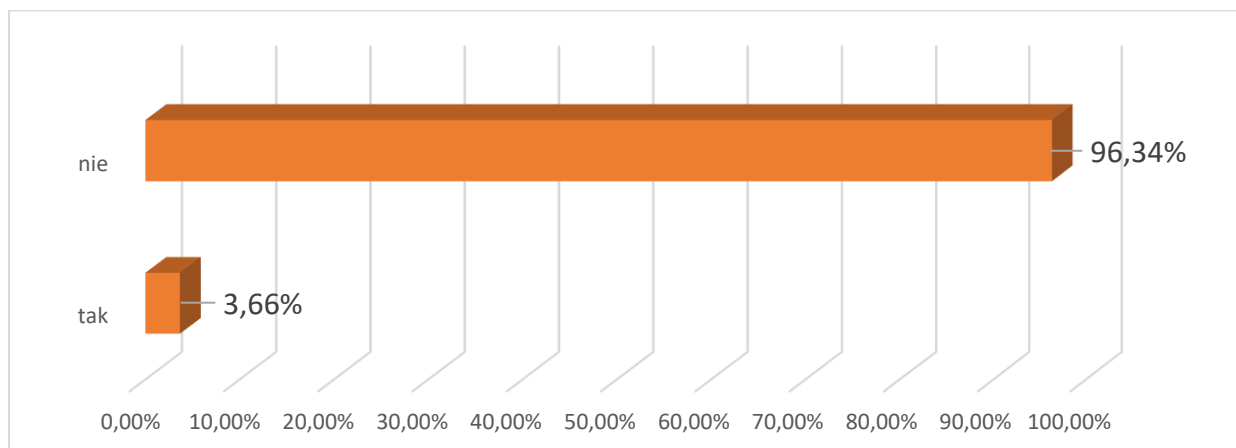
Ankietowani oświadczyli, iż zdarzało im się kierować pojazdem w stanie nietrzeźwości. 10,98% respondentów taka sytuacja zdarzyła się raz, a 3,66% osób zdarza się to sporadycznie. Dane te pokazują, iż problem pijanych kierowców jest obecny na terenie Gminy Legnickie Pole, jednak jego skala nie przybiera znacznych rozmiarów.

Wyk. 13. Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu?

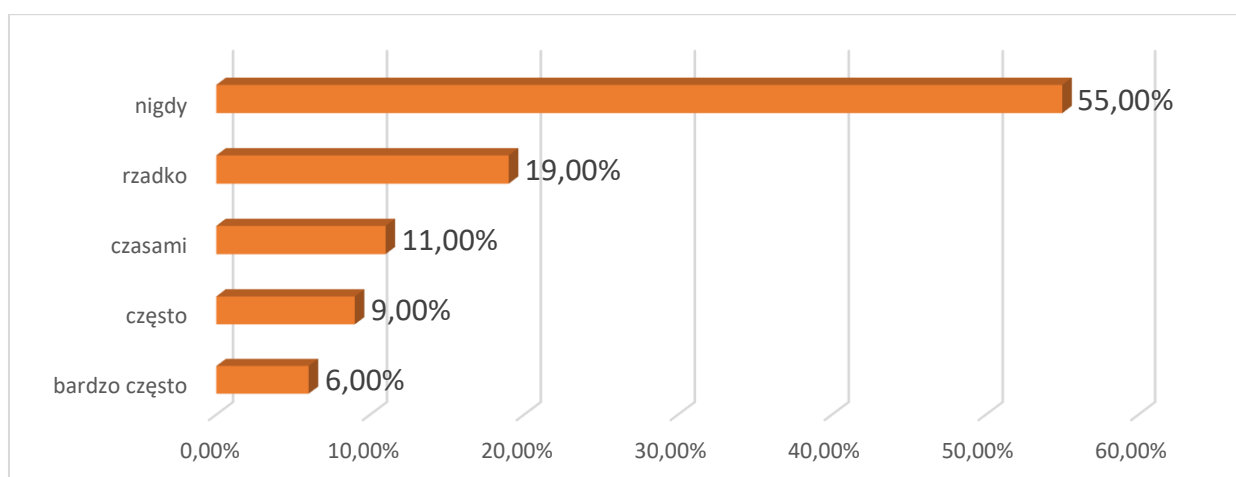
Dodatkowo, 3,66% ankietowanych było kiedykolwiek zatrzymanych za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości. 96,34% osób nigdy nie prowadziło pojazdu w stanie nietrzeźwości.

Wyk. 14. Czy był Pan/i kiedykolwiek zatrzymany za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości?

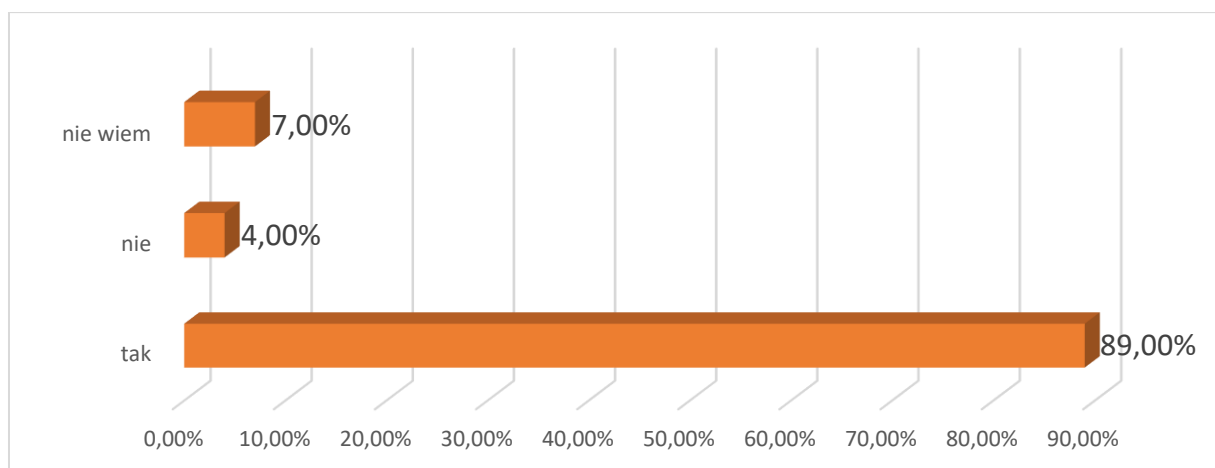
Warto zwrócić uwagę, iż 19,00% respondentów przyznało, że rzadko widuje sytuację prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości. 11,00% osób widuje taką sytuację czasami, 9,00% widuje ją często, a 6,00% badanych zdarza się widzieć tę sytuację bardzo często. Jedyne 55,00% badanych nigdy nie było świadkiem takiej sytuacji. Świadczyć to może o występowaniu zjawiska prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu.

Wyk. 15. Czy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu?

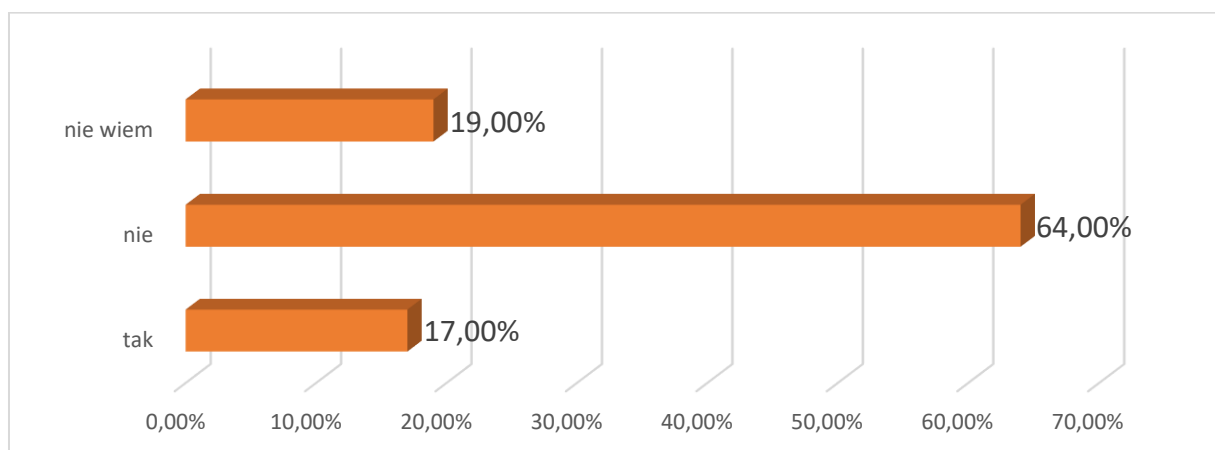
Spożywanie alkoholu przez kobiety w ciąży to kolejny istotny problem. Na uwagę zasługuje fakt, iż większość respondentów uważa, że takie zachowanie ma wpływ na rozwój dziecka (89,00%), a 4,00% osób nie zgodziło się z tą opinią. 7,00% ankietowanych nie potrafił udzielić odpowiedzi na to pytanie. Dane te pokazują, iż mieszkańcy posiadają wiedzę dotyczącą szkodliwości spożywania alkoholu w czasie ciąży.

Wyk. 16. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka?

Niepokój budzi jednak fakt, iż 17,00% badanych mieszkańców widziało na terenie gminy kobiety w ciąży spożywające alkohol. 64,00% osób przyznało, iż nigdy nie widziało takiej sytuacji, a 19,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

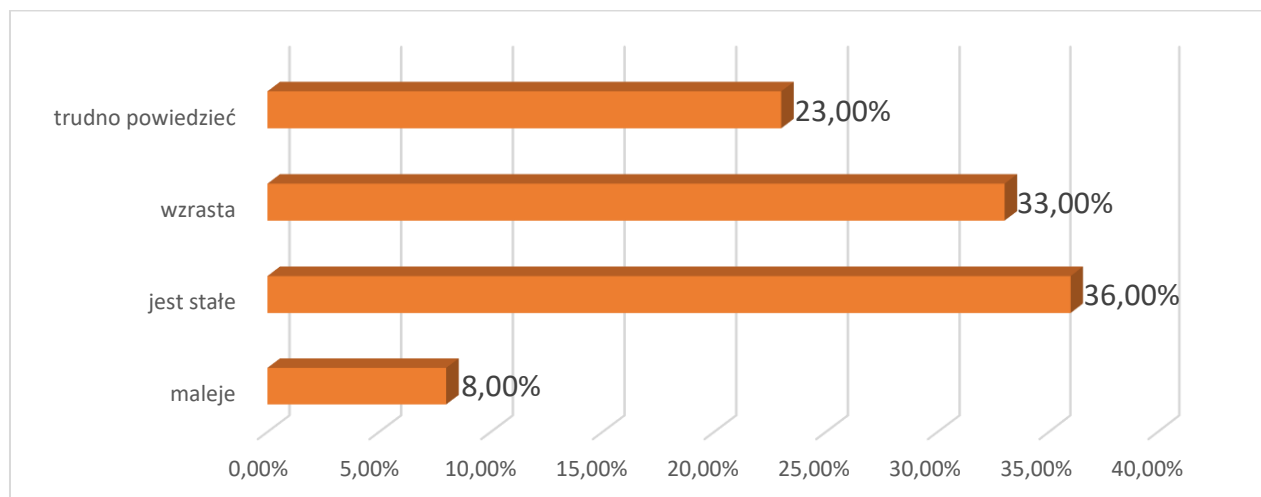
Wyk. 17. Czy widział/a Pan/i kobiety w ciąży spożywające alkohol na terenie Pana/i miejscowości?

Analizując spożycie alkoholu na przestrzeni ostatnich kilku lat, można zauważyć, iż większość respondentów sądzi, iż obecnie pije się tyle samo co dawniej – takiej odpowiedzi udzieliło 36,00% osób. Zdaniem 33,00% badanych obecnie pije się więcej niż kiedyś, zaś

8,00% osób uważa, że aktualnie pije się mniej niż kiedyś. 23,00% osób wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Wyk. 18. Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i miejscowości.

Celem sprawdzenia wiedzy mieszkańców dotyczącej konsekwencji spożywania alkoholu, poproszono ich o ustosunkowanie się do kilku stwierdzeń. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, mieszkańcy w większości posiadają wiedzę dotyczącą alkoholu.

69,00% mieszkańców uważa, że **przychodzenie do pracy na kacu jest zachowaniem nieodpowiednim**. Z tą opinią nie zgodziło się 7,00% osób – uważają oni, iż nie ma nic złego w przychodzeniu do pracy na kacu. Natomiast 24,00% ankietowanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

70,00% osób sądzi, iż **alkohol w piwie jest tak samo szkodliwy jak ten w wódce**, zaś z tą opinią nie zgodziło się 9,00% osób - twierdzą oni, iż alkohol w piwie jest mniej szkodliwy niż ten w wódce. 21,00% osób wskazało, iż nie potrafią ustosunkować się do tego stwierdzenia.

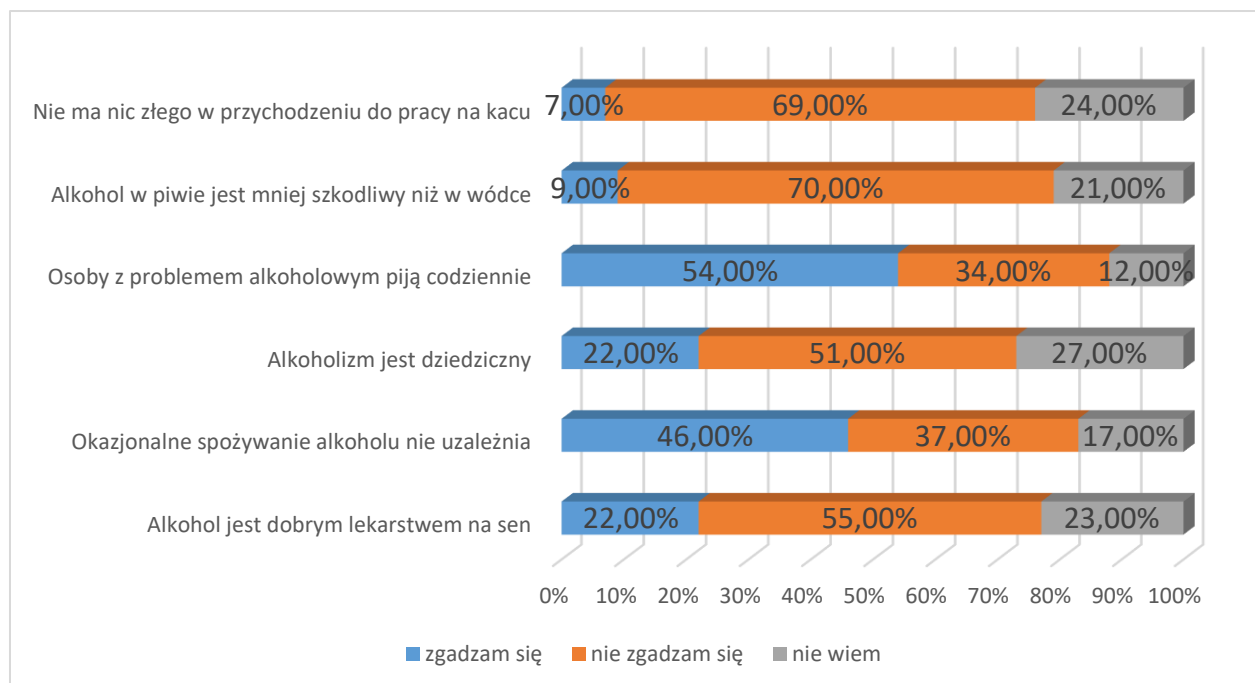
Ze stwierdzeniem „**Osoby z problemem alkoholowym piją codziennie**” zgodziło się 54,00% ankietowanych, zaś 34,00% nie zgodziło się z tym stwierdzeniem. 12,00% osób wskazało odpowiedź „nie wiem”.

22,00% ankietowanych uważa natomiast, iż **alkoholizm jest dziedziczny**, a 51,00% osób nie zgadza się z tą opinią. Do tego stwierdzenia nie potrafiło odnieść się 27,00% osób.

Według 46,00% mieszkańców **okazjonalne spożywanie alkoholu nie uzależnia**. Z tym stwierdzeniem nie zgodziło się 37,00% osób, a 17,00% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

22,00% badanych uważa, że **alkohol jest dobrym lekarstwem na sen**, 55,00% osób nie zgadza się z tą opinią, a 23,00% wskazało odpowiedź „nie wiem”.

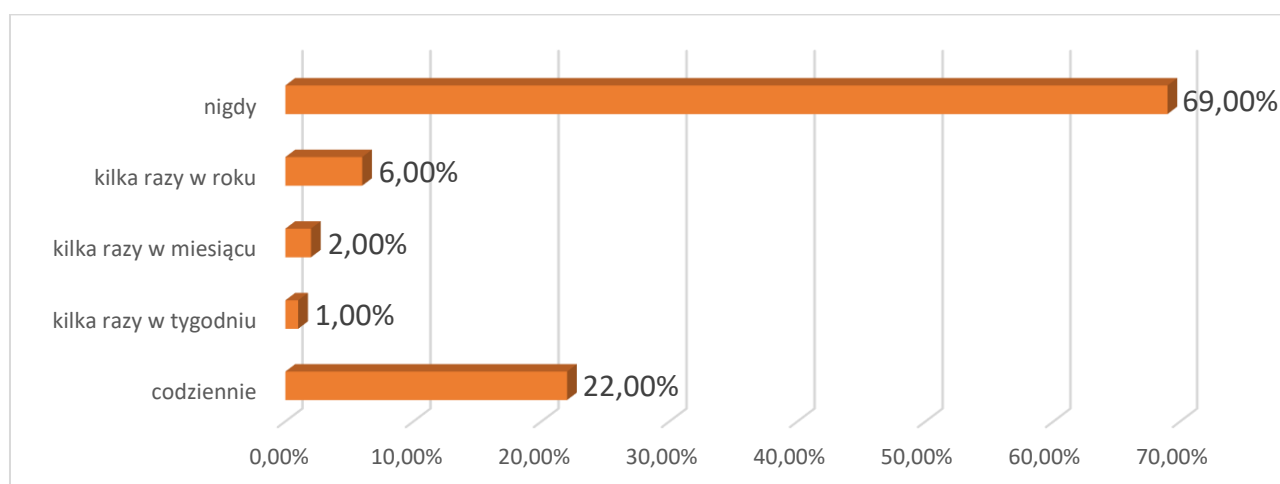
Wyk. 19. Proszę ocenić czy zgadza się Pan/i z poniższymi stwierdzeniami.

3.3. Problem nikotynowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

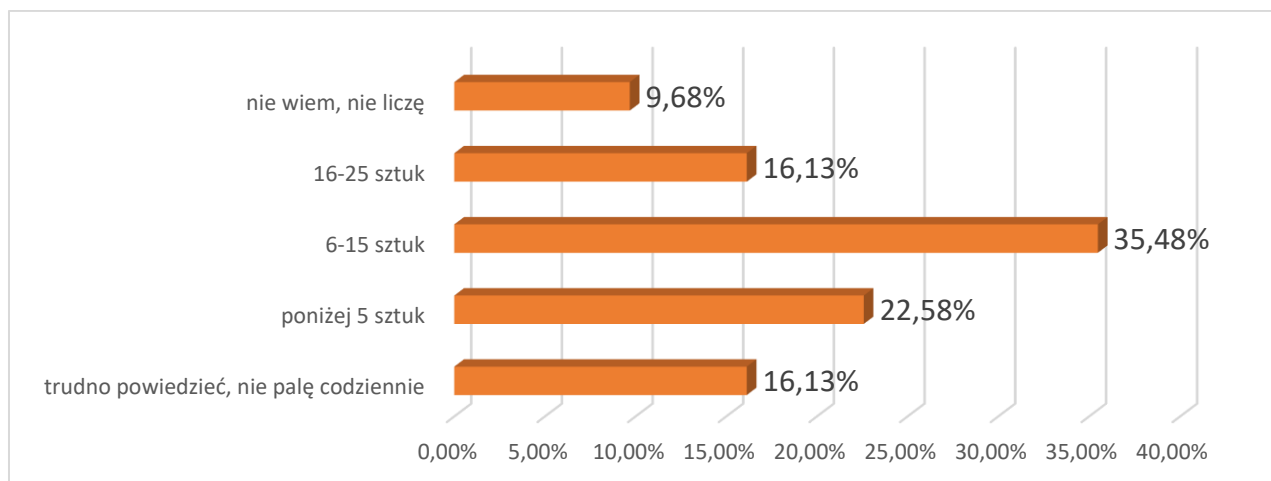
Niniejszy rozdział ma na celu oszacowanie skali uzależnień od nikotyny wśród mieszkańców Gminy Legnickie Pole. Z zebranego materiału badawczego wynika, iż 31,00% mieszkańców pali papierosy. Wśród nich 6,00% osób pali kilka razy w roku, 2,00% pali raz w miesiącu, 1,00% badanych sięga po papierosy kilka razy w tygodniu, zaś 22,00% osób pali codziennie.

Wyk. 20. Jak często pali Pan/i papierosy?

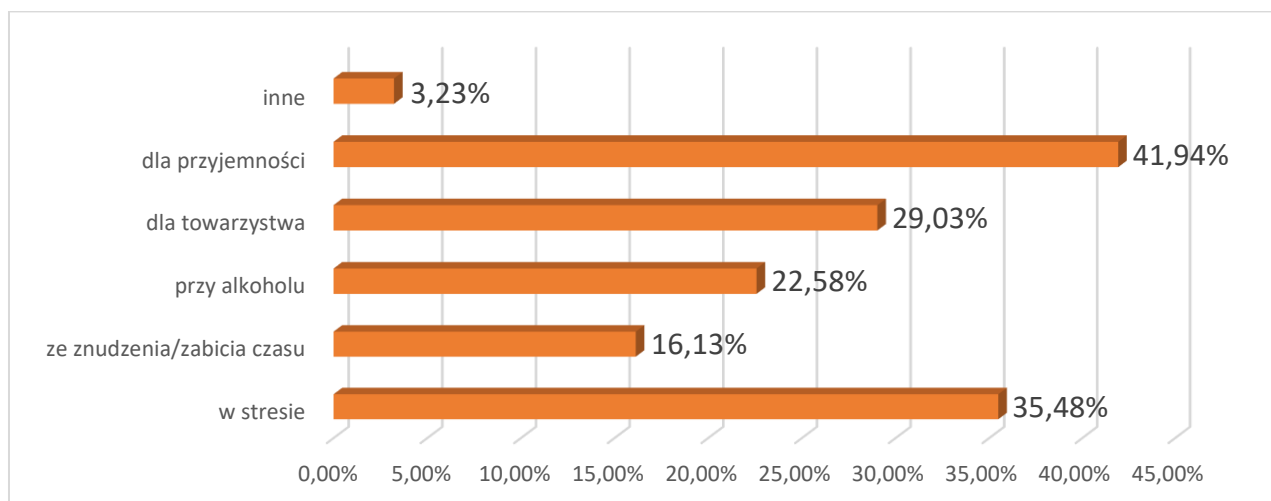
16,13% ankietowanych, którzy palą papierosy, przyznało, iż nie palą ich codziennie. 22,58% osób wypala dziennie mniej niż 5 papierosów, 35,48% pali od 6 do 15 papierosów, a 16,13% wypala od 16 do 25 papierosów dziennie. 9,68% badanych nie wie ile pali, ponieważ tego nie liczy.

Wyk. 21. Ile sztuk papierosów dziennie Pan/i wypala?

Respondenci najczęściej sięgają po papierosy dla przyjemności (41,94%) oraz w stresie (35,48%), dla towarzystwa (29,03%), przy alkoholu (22,58%) oraz ze znudzenia i zabicia czasu (16,13%).

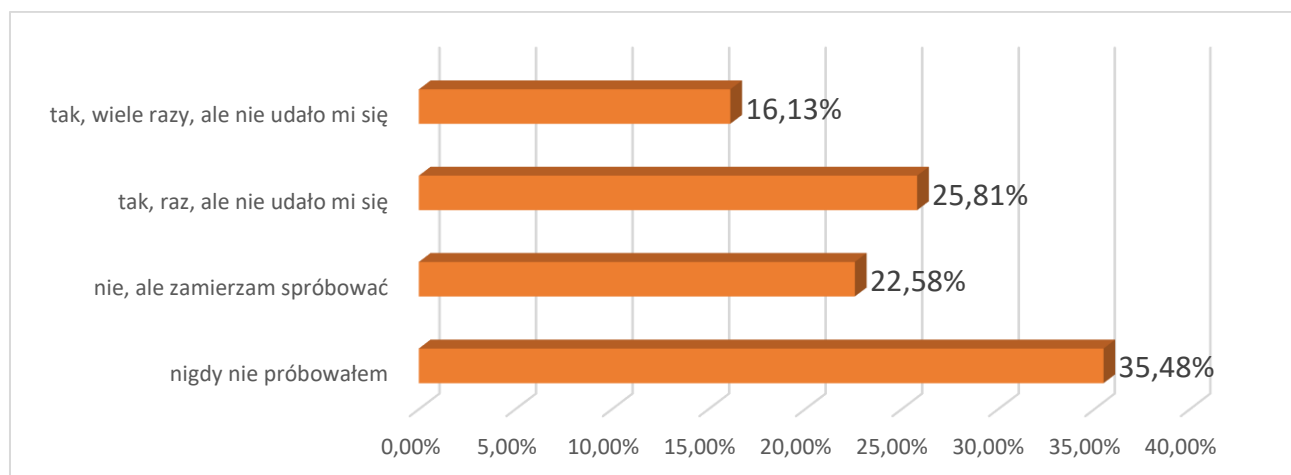
Wyk. 22. Kiedy najczęściej sięga Pan/i po papierosa?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

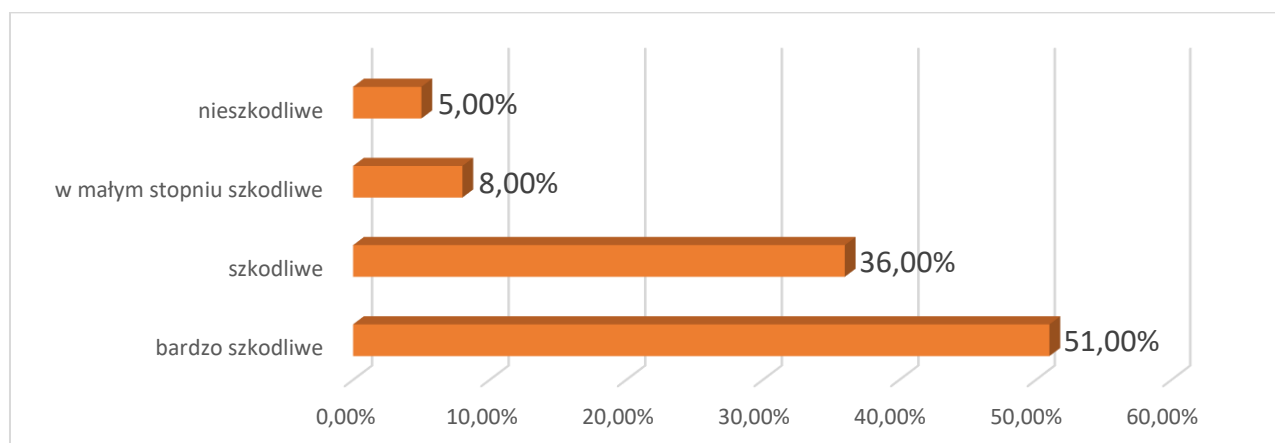
35,48% respondentów przyznało, iż nigdy nie próbowali rzucić palenia. 22,58% respondentów nie próbowało, ale zamierza to zrobić, zaś 25,81% ankietowanych próbowało raz, ale im się nie udało oraz 16,13% próbowało wiele razy, ale nieskutecznie.

Wyk. 23. Czy próbował Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie?

Pomimo, iż mieszkańcy w większości nie podejmują próby rzucenia palenia, to jednak większość osób zdaje sobie sprawę, że palenie papierosów jest bardzo szkodliwe (51,00%) oraz szkodliwe (36,00%). Jedynie 8,00% respondentów sądzi, iż jest to w małym stopniu szkodliwe, a 5,00% badanych uznaje papierosy za nieszkodliwe.

Wyk. 24. Jak ocenia Pan/i szkodliwość palenia papierosów dla zdrowia?

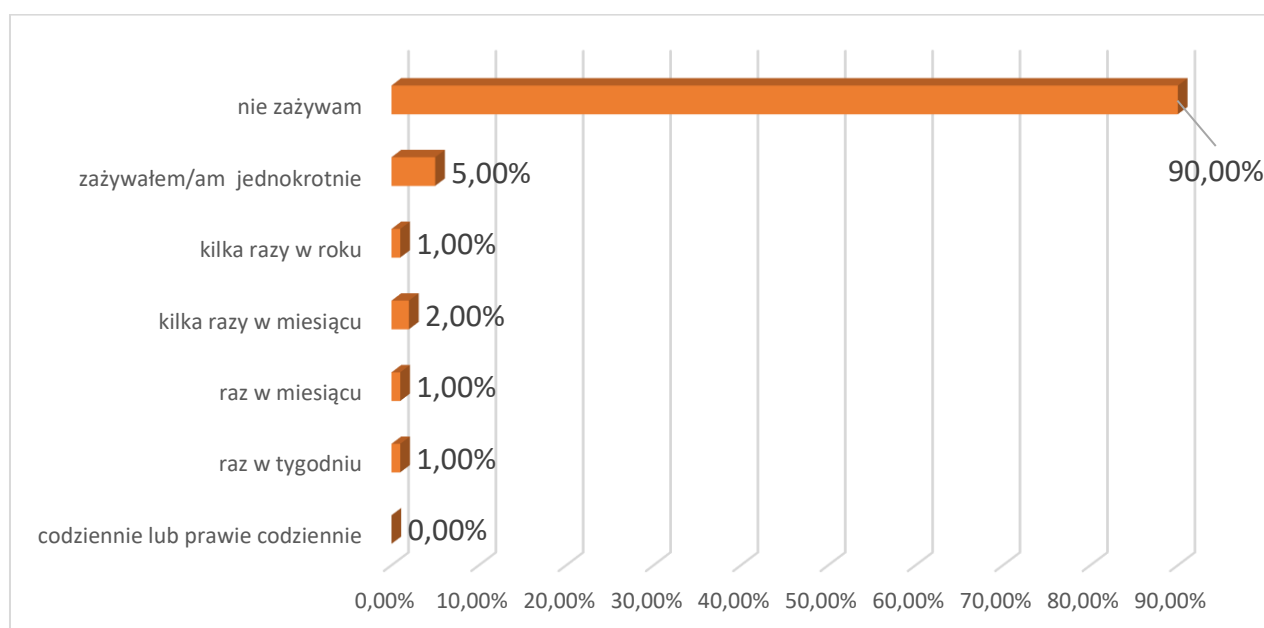

3.4. Problem narkotykowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Kolejnym analizowanym problemem był problem uzależnień od substancji psychoaktywnych. Jego celem było oszacowanie skali problemu, sprawdzenie wiedzy mieszkańców na temat narkotyków i dopalaczy oraz sprawdzenie dostępności tych substancji w gminie.

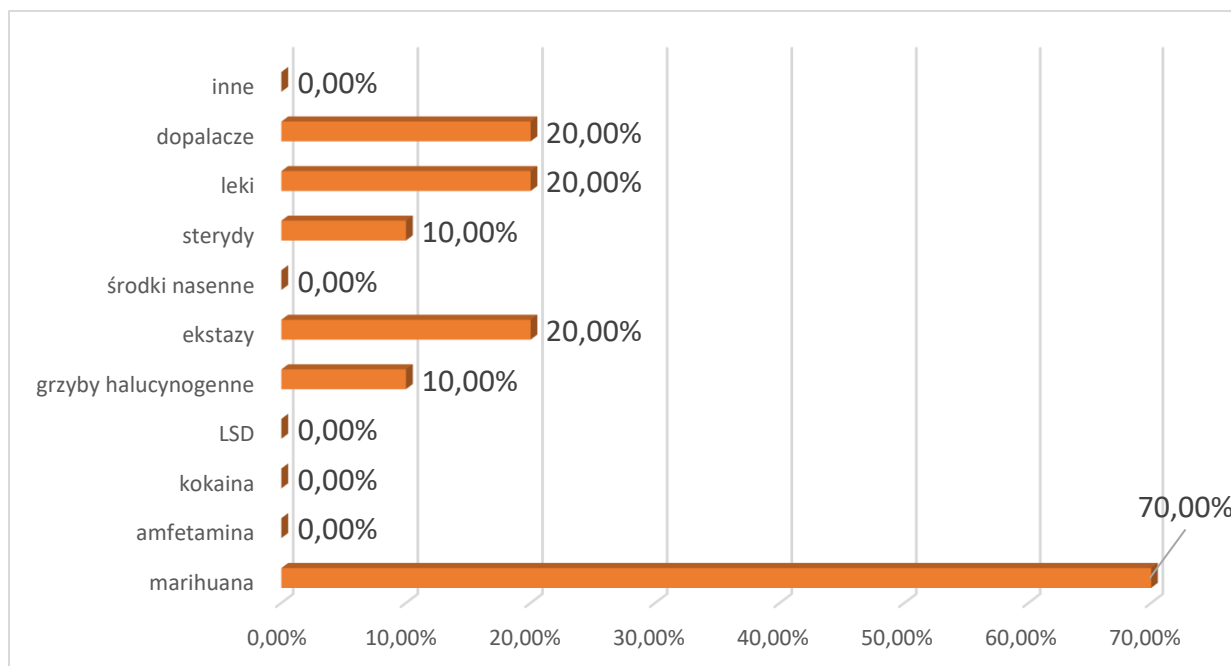
10,00% respondentów przyznało, że sięgali kiedykolwiek po narkotyki. Wśród tych osób 5,00% zażywało narkotyki jednokrotnie, 1,00% badanych sięga po nie kilka razy w roku, 2% osób zażywało te substancje kilka razy w miesiącu oraz 1% osób raz w miesiącu. Również 1% badanych sięga po narkotyki raz w tygodniu.

Wyk. 25. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze)?

Mieszkańcy, którzy mieli kontakt z narkotykami przyznali, iż zażywali marihuanę (70,00%), dopalacze (20,00%), leki (20,00%), ekstazy (20,00%), sterydy (10,00%) oraz grzyby halucynogenne (10,00%). Nie sięgali natomiast po pozostałe wymienione substancje.

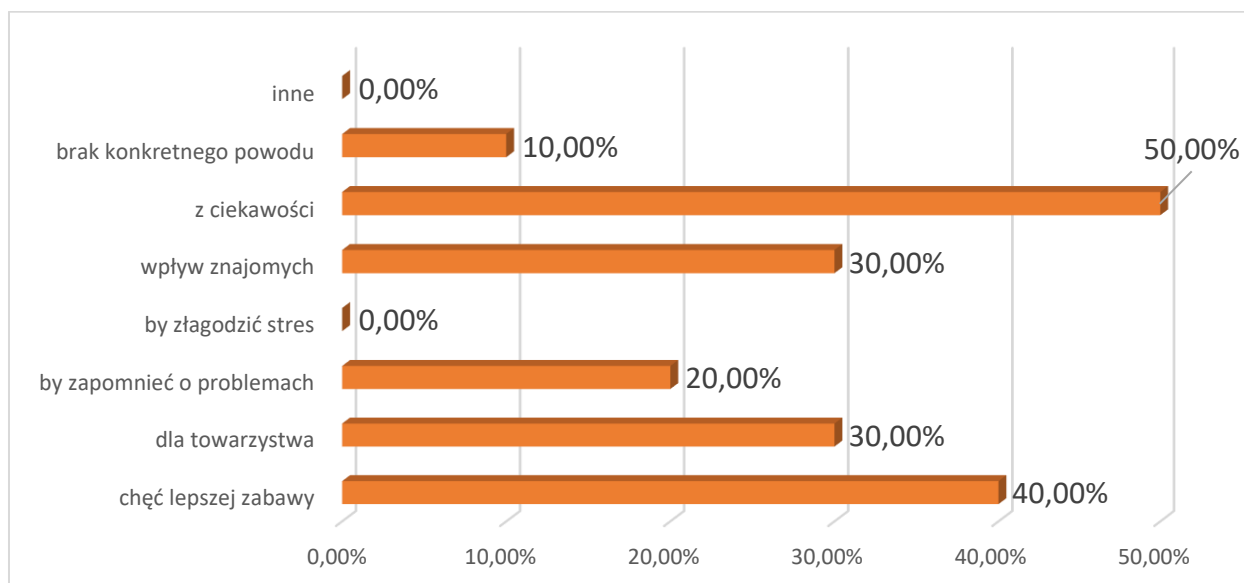
Wyk. 26. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Głównym, wymienianym powodem sięgania po substancje psychoaktywne przez dorosłych mieszkańców była: ciekawość (50,00%), chęć lepszej zabawy (40,00%), wpływ znajomych (30,00%), towarzystwo (30,00%), chęć zapomnienia o problemach (20,00%) oraz bez konkretnego powodu (10,00%).

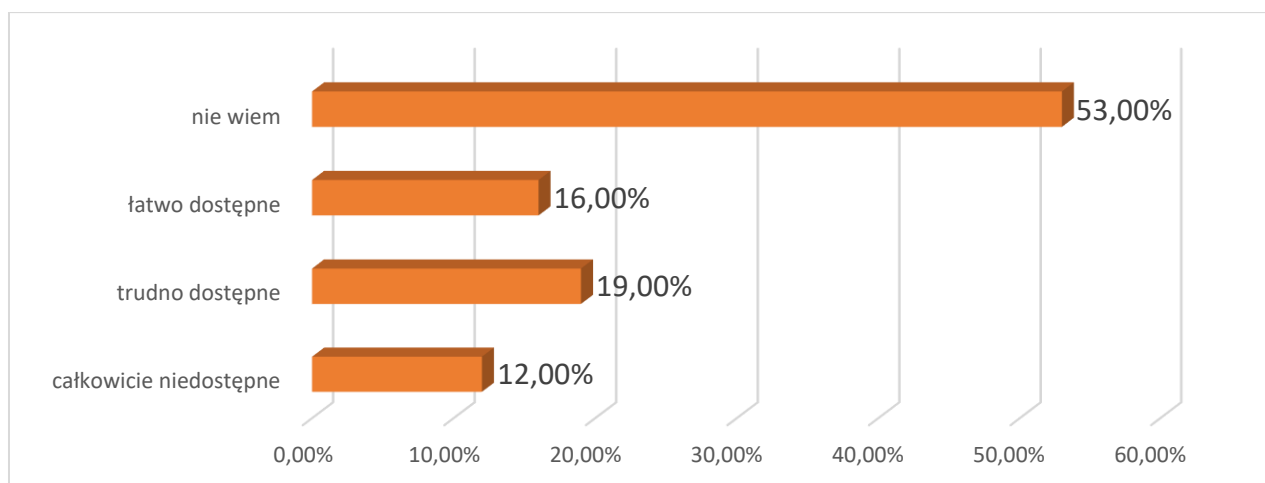
Wyk. 27. Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/i po wyżej wymienione substancje psychoaktywne?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

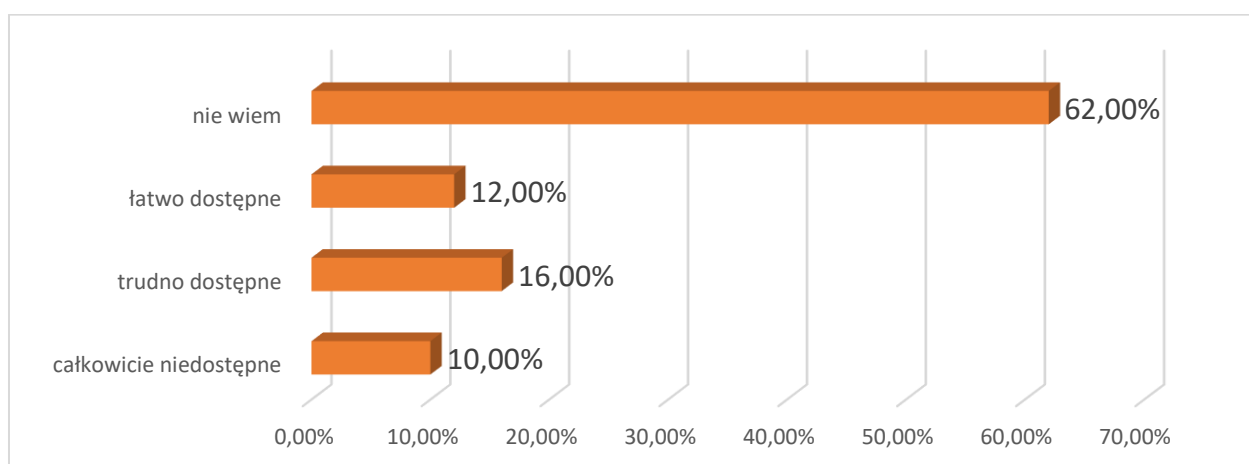
Następnie ankietowanych poproszono o ocenę możliwości pozyskania narkotyków w Gminie Legnickie Pole. Co ciekawe, aż 53,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. 19,00% osób uważa, że są one trudno dostępne, a zdaniem 12,00% badanych substancje te są całkowicie niedostępne. Z tą opinią nie zgodziło się 16,00% respondentów – uważają oni, że narkotyki są łatwo dostępne w gminie.

Wyk. 28. Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i miejscowości?

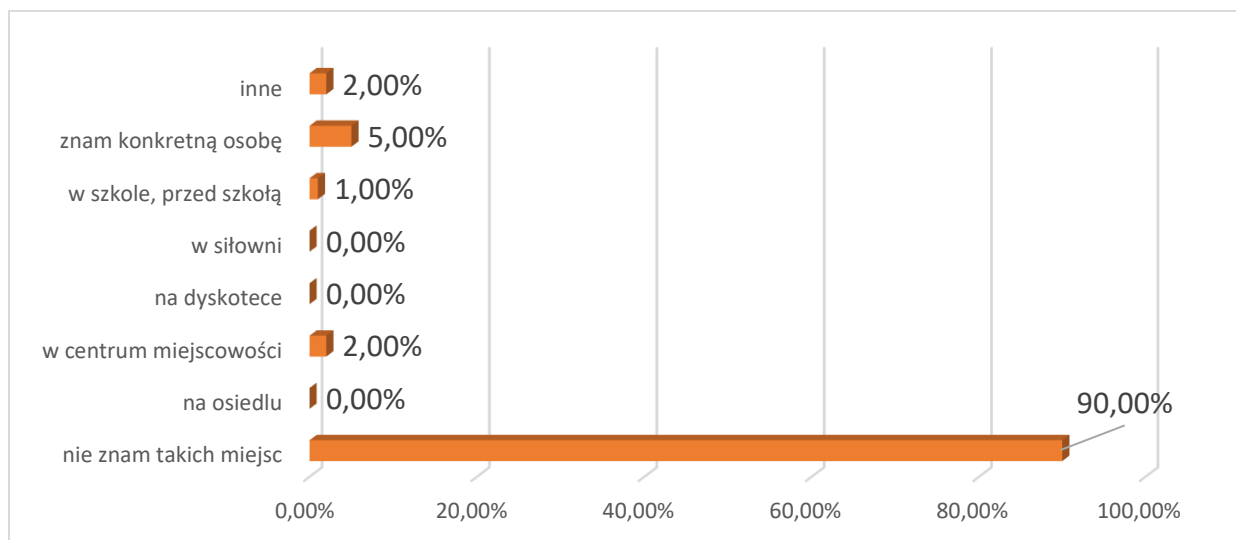
Natomiast w przypadku możliwości pozyskania dopalaczy, również większość osób nie potrafiła ocenić ich dostępności (62,00%). Zdaniem 12,00% osób, dopalacze są łatwo dostępne w gminie. 16,00% badanych uważa, że substancje te są trudno dostępne, a dla 10,00% osób są one całkowicie niedostępne.

Wyk. 29. Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania dopalaczy na terenie Pana/i miejscowości?

Zdecydowana większość ankietowanych (90,00%) nie potrafiła wskazać miejsc w Gminie Legnickie Pole, w których można kupić substancje psychoaktywne. Pozostałe osoby wskazywały na: okolice szkoły (1,00%), centrum miejscowości (2,00%) oraz inne miejsca (2,00%). Dodatkowo 5,00% osób zna konkretne osoby sprzedające narkotyki.

Wyk. 30. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Na koniec mieszkańców poproszono o ustosunkowanie się do kilku stwierdzeń.

2,00% ankietowanych mieszkańców uważa, że nie ma nic złego w przychodzeniu do pracy pod wpływem narkotyków lub dopalaczy. Z tą opinią nie zgodziło się 86,00% osób, zaś 12,00% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

12,00% badanych twierdzi, iż posiadanie narkotyków nie powinno być karalne, zaś 69,00% osób uważa, że należy karać posiadanie narkotyków. 19,00% osób wskazało odpowiedź „nie wiem”.

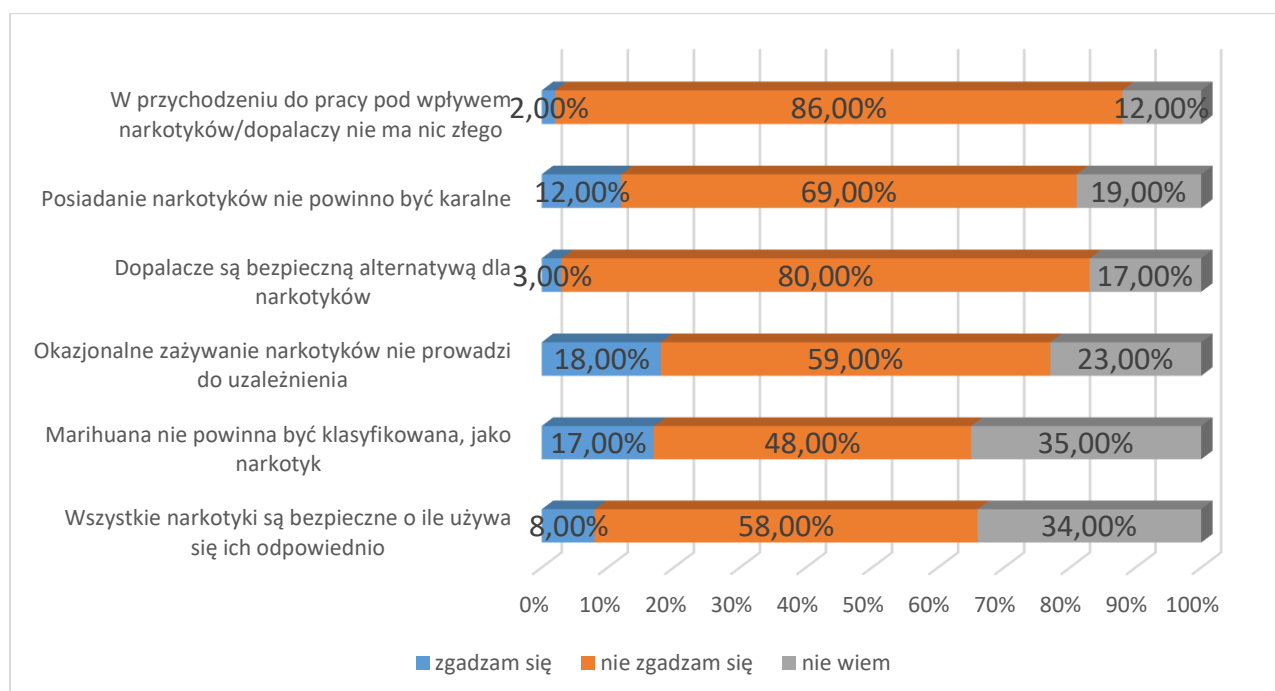
80,00% ankietowanych uważa, że dopalacz nie są bezpieczną alternatywą dla narkotyków. 17,00% osób nie potrafiło odnieść się do tego stwierdzenia. 3,00% badanych sądzi, że dopalacze są bezpieczniejszą formą narkotyków.

Ze stwierdzeniem „okazjonalne zażywanie narkotyków nie prowadzi do uzależnienia” zgodziło się 18,00% osób, a 59,00% nie zgodziło się z tą opinią. 23,00% ankietowanych wskazało odpowiedź „nie wiem”.

17,00% mieszkańców twierdzi, że marihuana nie powinna być klasyfikowana jako narkotyk, natomiast 48,00% badanych uważa, że marihuana powinna być zaliczana do narkotyków. 35,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

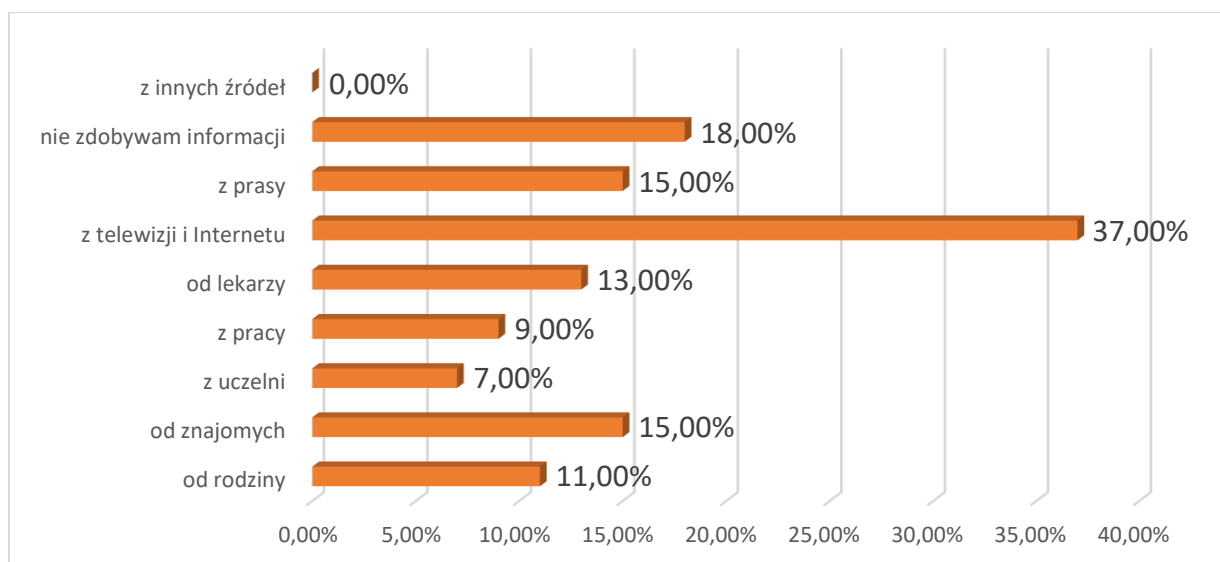
8,00% ankietowanych twierdzi, że wszystkie narkotyki są bezpieczne o ile używa się ich odpowiednio, zaś 58,00% osób nie zgodziło się z tą opinią, a 34,00% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 31. Proszę ocenić czy zgadza się Pan/i z poniższymi stwierdzeniami.

Głównym źródłem wiedzy dotyczącej konsekwencji nadużywania substancji psychoaktywnych jest dla mieszkańców: telewizję i Internet (37,00%) oraz prasa (15,00%) i znajomi (15,00%). W dalszej kolejności wskazywali oni na: lekarza (13,00%), rodzinę (11,00%), pracę (9,00%), uczelnię (7,00%). Bardzo niepokojącą informacją jest fakt, iż 18,00% osób w ogóle nie czerpie wiedzy na ten temat, co wskazuje, iż nie interesują się tą tematyką.

Wyk. 32. Skąd czerpie Pan/i informacje o konsekwencjach nadużywania substancji psychoaktywnych?

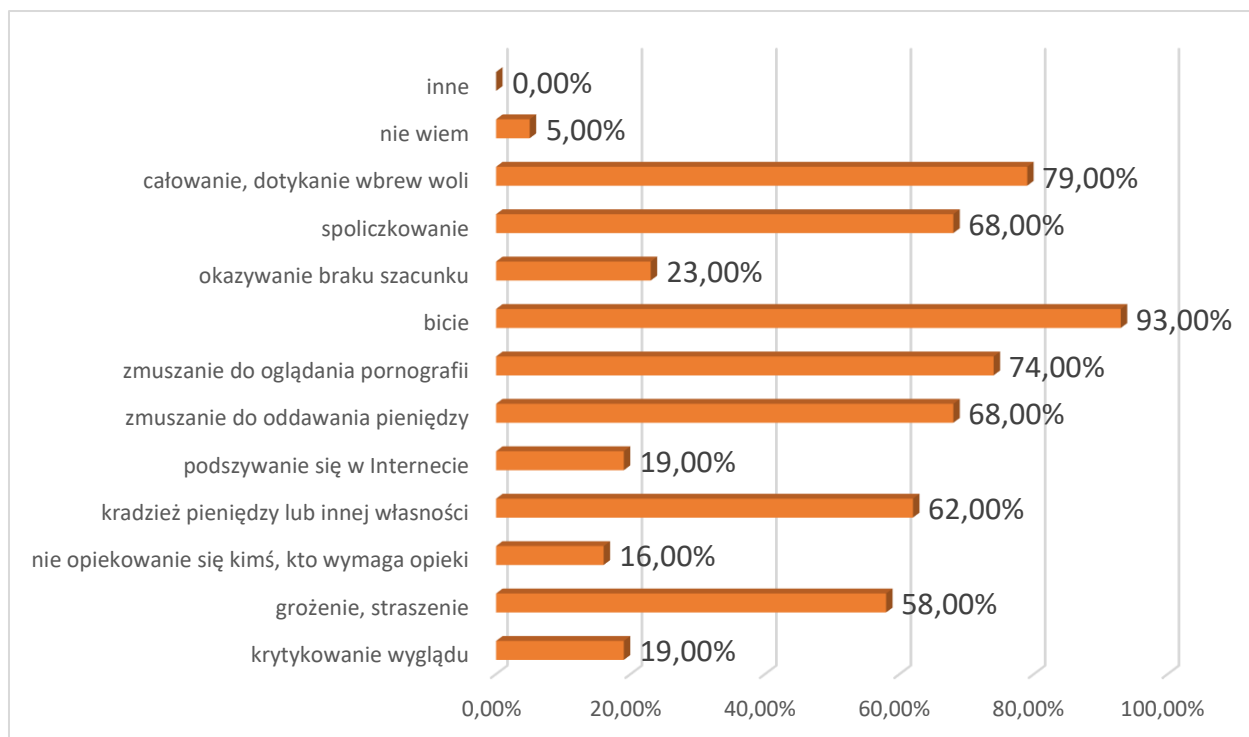
* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

3.5. Problem przemocy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Problem przemocy to kolejne zagadnienie poruszane w niniejszej diagnozie. Ma on na celu nie tylko oszacowanie liczby rodzin zagrożonych przemocą domową, ale także sprawdzenie czy mieszkańcy wiedzą, czym jest przemoc i jakie zachowania klasyfikuje się jako zachowania przemocowe.

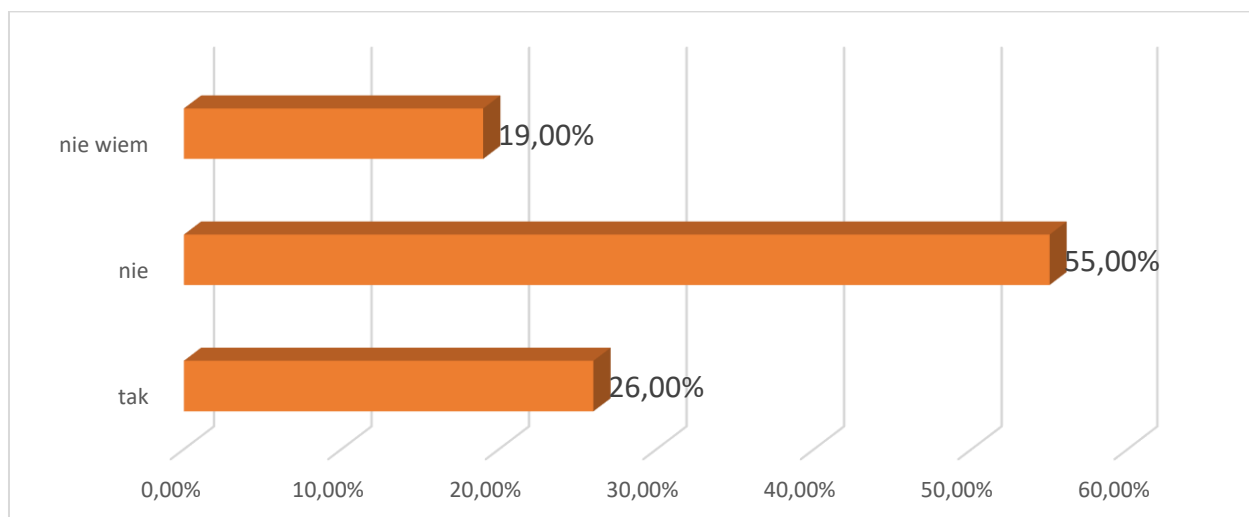
Ankietowani mieli za zadanie wskazać zachowania, które ich zdaniem można uznać za akt przemocy. Respondenci najczęściej wskazywali na: bicie (93,00%), całowanie, dotykanie wbrew woli (79,00%), zmuszanie do oglądania pornografii (74,00%), zmuszenie do oddawania pieniędzy (68,00%), spoliczkowanie (68,00%), kradzież pieniędzy lub innej własności (62,00%), grożenie, straszenie (58,00%), okazywanie braku szacunku (23,00%), krytykowanie wyglądu (19,00%), podszywanie się w Internecie (19,00%) oraz nie opiekowanie się kimś kto wymaga opieki (16,00%). Również 5,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 33. Które z wymienionych poniżej sytuacji są Twoim zdaniem aktem przemocy?

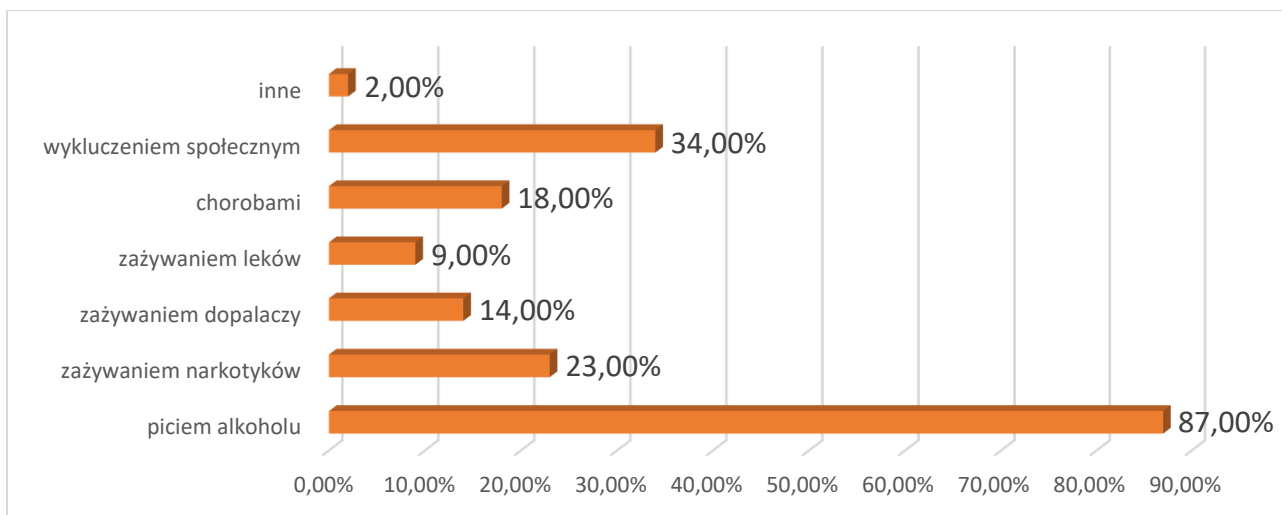
Warto zwrócić uwagę na fakt, iż aż 26,00% osób zna kogoś kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu. 55,00% ankietowanych nie zna takich osób, zaś 19,00% respondentów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 34. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?

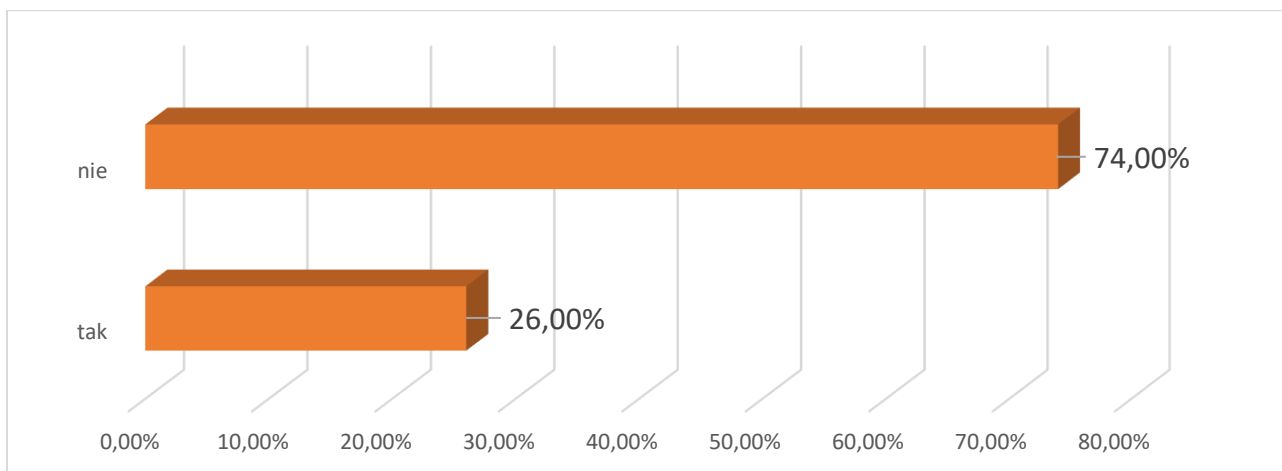
Ankietowani uważają, że przemoc domowa związana jest głównie z piciem alkoholu – taką odpowiedź wskazało 87,00% osób. W dalszej kolejności wskazywano na: wykluczenie społeczne (34,00%), zażywanie narkotyków (23,00%), choroby (18,00%), zażywanie dopalaczy (14,00%), zażywanie leków (9,00%) oraz inne czynniki, których respondenci nie wymienili (2,00%).

Wyk. 35. Czy Pana/i zdaniem problem przemocy domowej związany jest z:

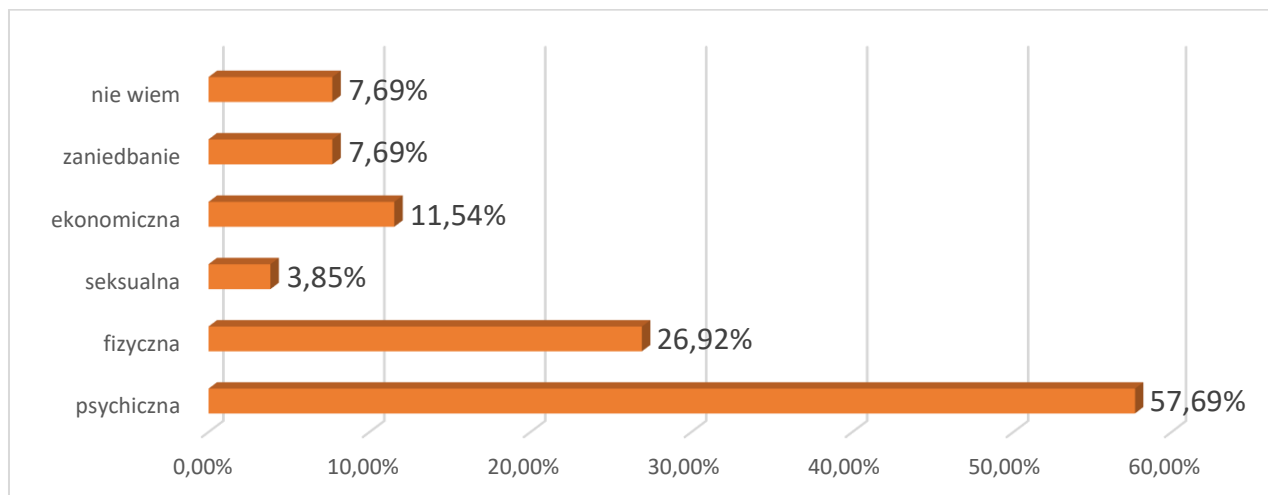
26,00% respondentów doświadczyło kiedykolwiek przemocy. 74,00% osób nie doświadczyło nigdy zachowań przemocowych.

Wyk. 36. Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy?

Osoby te doznały głównie przemocy psychicznej (57,69%), a także przemocy fizycznej (26,92%), ekonomicznej (11,54%), zaniedbania (7,69%) oraz przemocy seksualnej (3,85%). 7,69% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

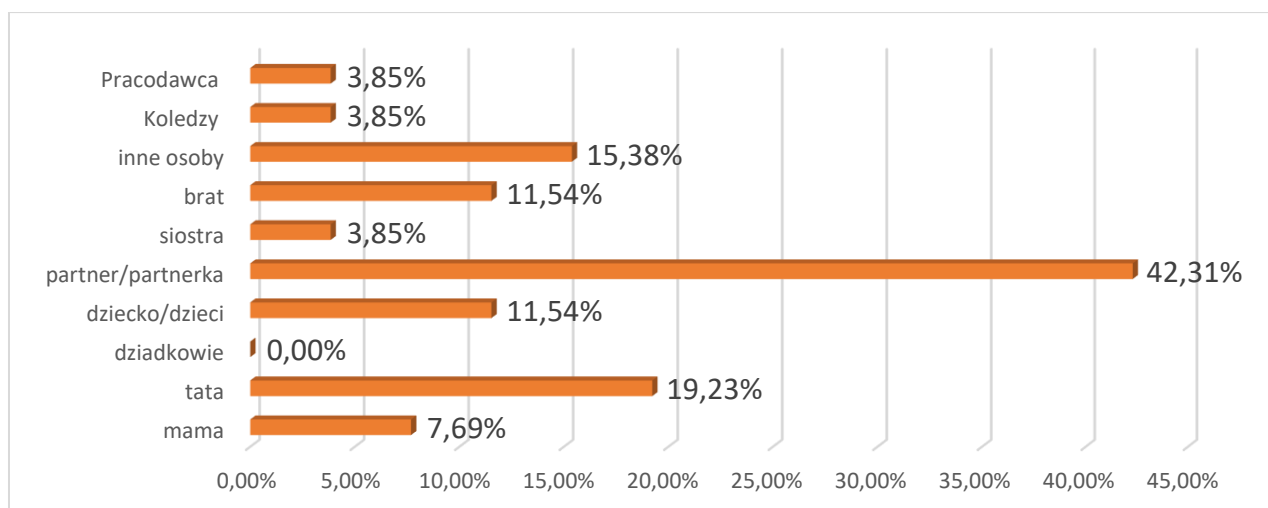
Wyk. 37. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznała?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Osobami stosującymi przemoc wobec respondentów był: partner/partnerka (42,31%), tata (19,23%), brat (11,54%), dzieci/dziecko (11,54%), mama (7,69%), siostra (3,85%), koledzy (3,85%), pracodawca (3,85%) oraz inne osoby, których ankietowani nie wymienili (15,38%).

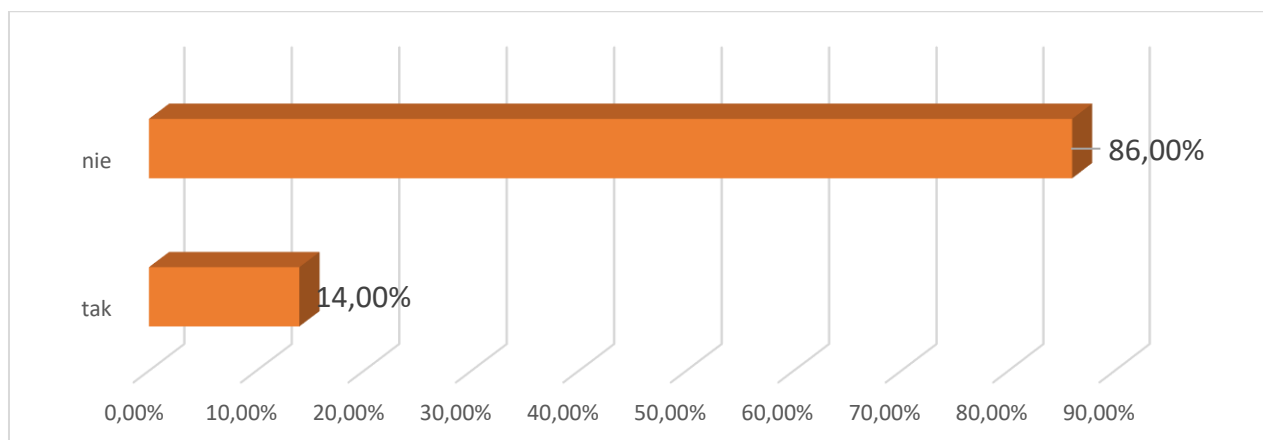
Wyk. 38. Kto stosował wobec Pana/i przemoc?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

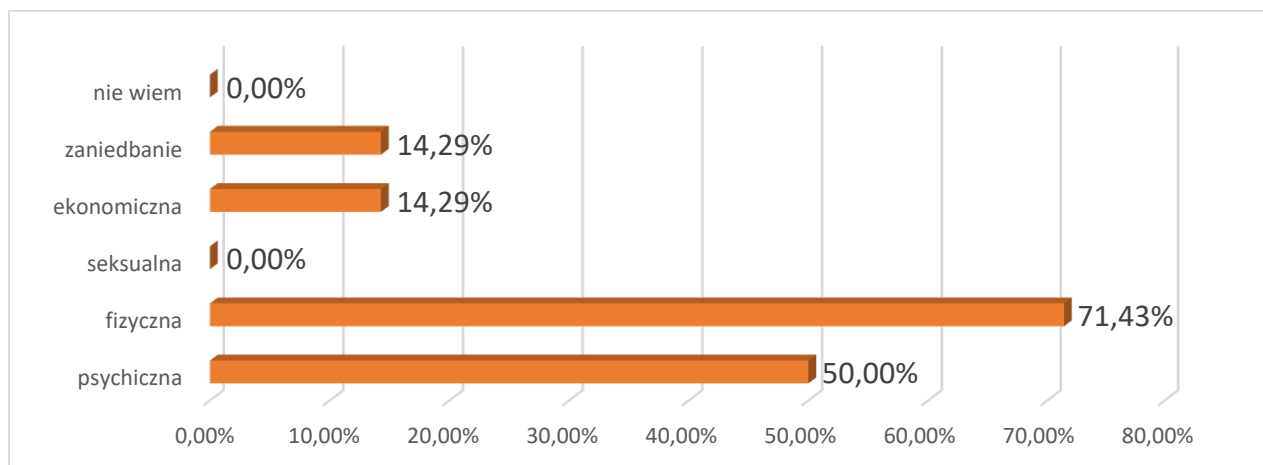
Przemoc wobec innych osób zdarzyło się stosować 14,00% respondentów.

Wyk. 39. Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i zachowania przemocowe wobec drugiej osoby?

Ankietowani, którym zdarzyło się stosować zachowania przemocowe, stosowali głównie przemoc fizyczną (71,43%) oraz przemoc psychiczną (50,00%). Rzadziej wskazywano na zaniedbanie (14,29%) oraz przemoc ekonomiczną (14,29%).

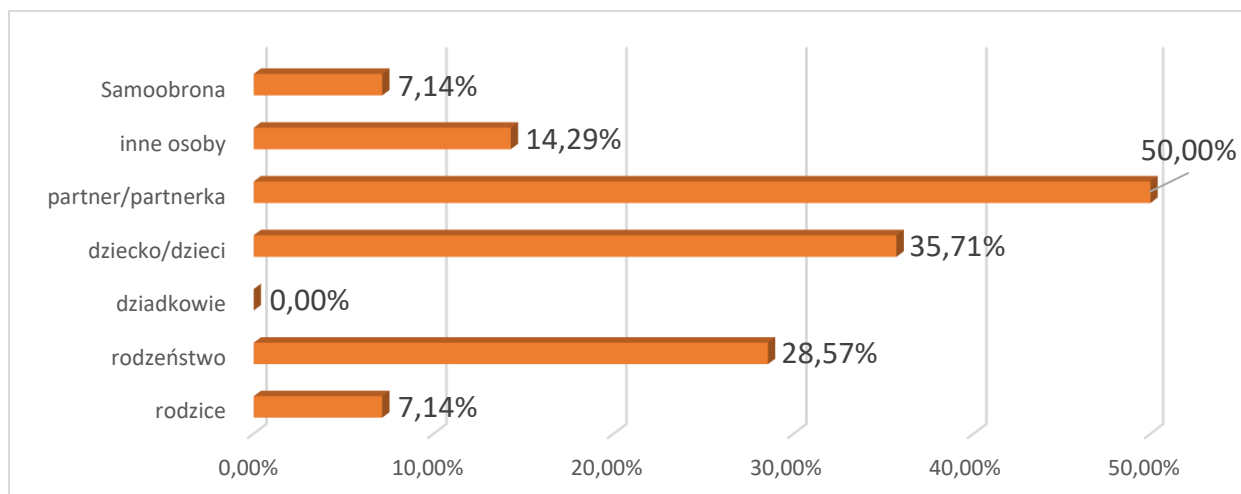
Wyk. 40. Jakiego rodzaju zastosował Pan/i przemoc?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Respondenci stosowali przemoc wobec: partnera/partnerki (50,00%), dzieci/ dziecko (35,71%), rodzeństwa (28,57%), rodziców (7,14%), w akcie samoobrony (7,14%) oraz wobec innych osób, których ankietowani nie wymienili (14,29%).

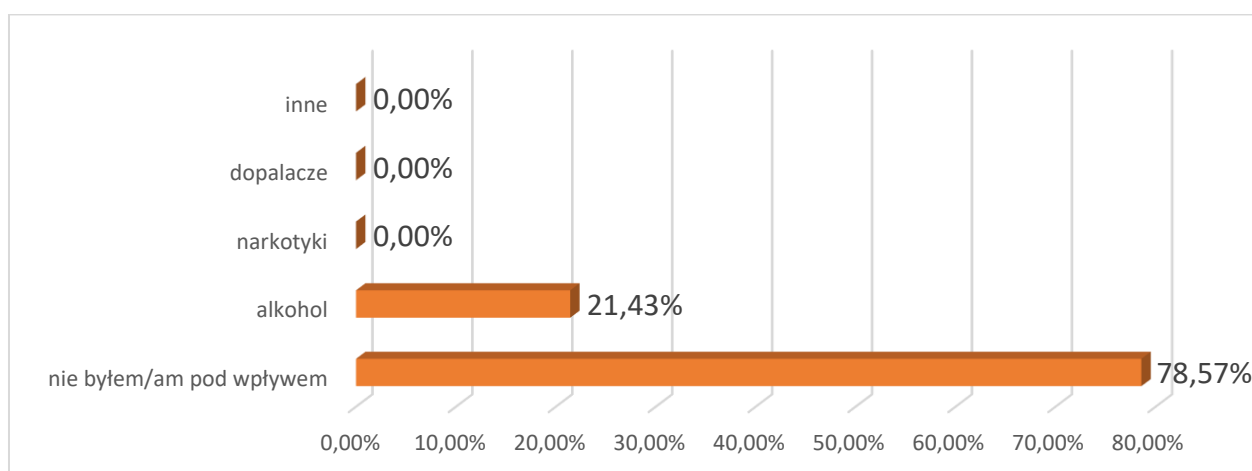
Wyk. 41. W stosunku do kogo zastosowałeś zachowanie przemocowe?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Większość respondentów stosujących przemoc nie robiła tego pod wpływem żadnych substancji psychoaktywnych – takiej odpowiedzi udzieliło 78,57% osób. Natomiast 21,43% respondentów było pod wpływem alkoholu.

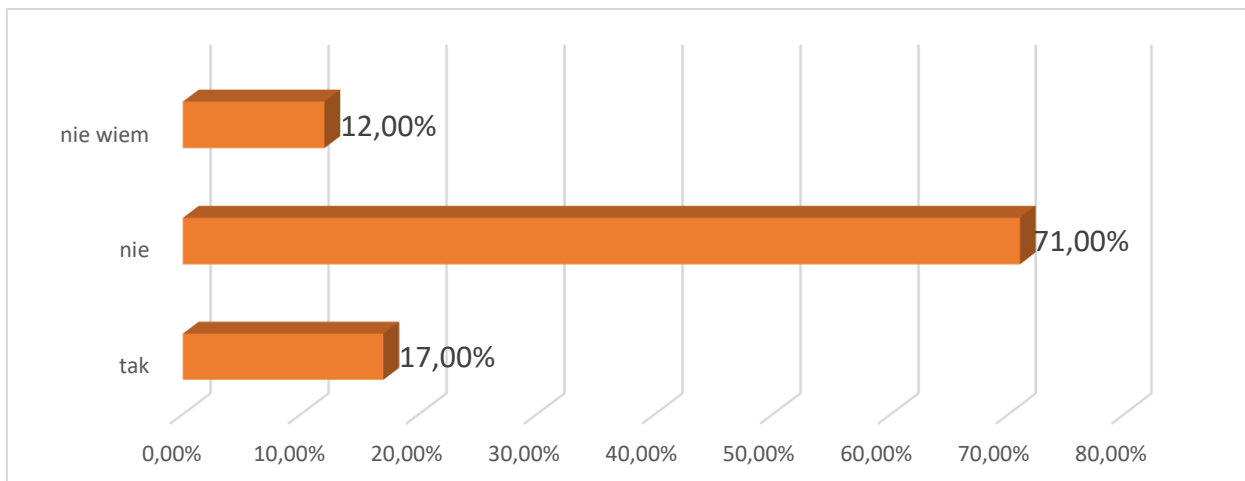
Wyk. 42. Stosując przemoc był/a Pan/i pod wpływem wymienionych środków psychoaktywnych?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

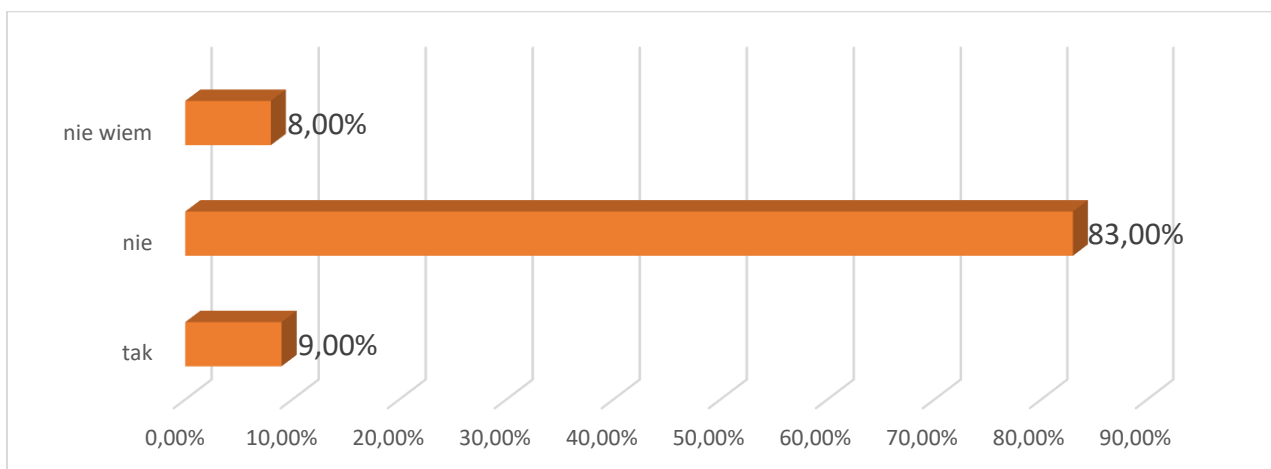
Niepokój budzi fakt, iż jedynie 71,00% mieszkańców uważa, iż nie istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy, zaś 17,00% uważa, że takie okoliczności istnieją. 12,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 43. Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy?

Ponad połowa osób (83,00%) uważa, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci nie jest dobrą metodą wychowawczą. Przeciwnego zdania było 9,00% ankietowanych mieszkańców, a 8,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 44. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?

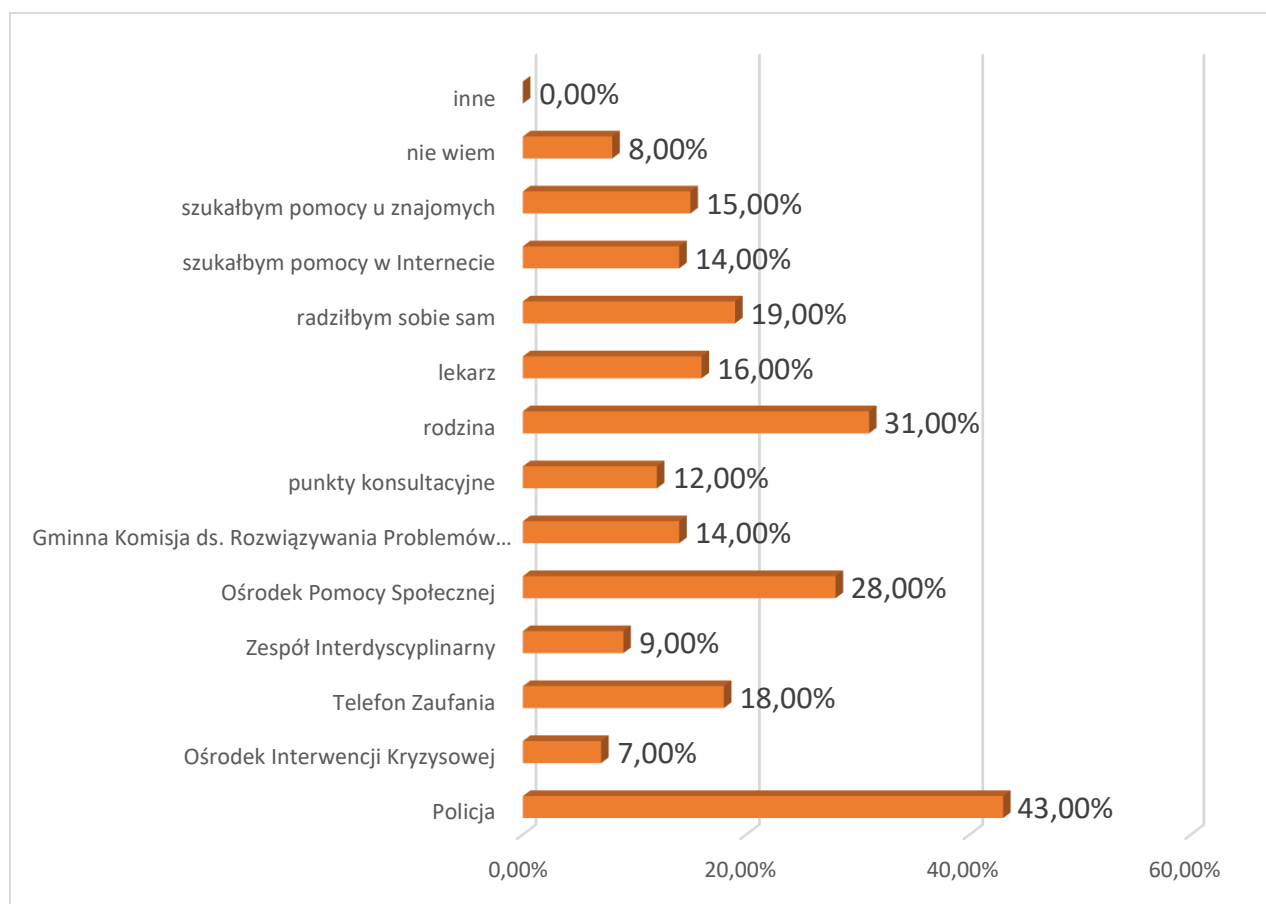
3.6. Gmina wobec problemów społecznych – opinia mieszkańców

Niniejszy rozdział poświęcony będzie działaniom profilaktycznym prowadzonym przez gminę. Jego celem jest również przedstawienie wiedzy mieszkańców na temat kwestii związanych z uzależnieniami oraz przemocą.

Mieszkańców poproszono o wskazanie instytucji, w której można uzyskać pomoc. W opinii większości mieszkańców w przypadku problemów można uzyskać pomoc: na Policji (41,00%), u rodziny (31,00%), w Ośrodku Pomocy Społecznej (28,00%), w telefonie zaufania (18,00%), u lekarza (16,00%), u znajomych (15,00%), w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (14,00%), w punkcie konsultacyjnym (12,00%) oraz w Zespole Interdyscyplinarnym (9,00%).

Niepokojący jest fakt, iż 19,00% osób przyznało, iż w takiej sytuacji radziłoby sobie samodzielnie, zaś 14,00% osób szukałoby pomocy w Internecie. 8,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. Może to świadczyć o tym, iż osoby te nie wiedzą gdzie szukać pomocy w sytuacjach kryzysowych.

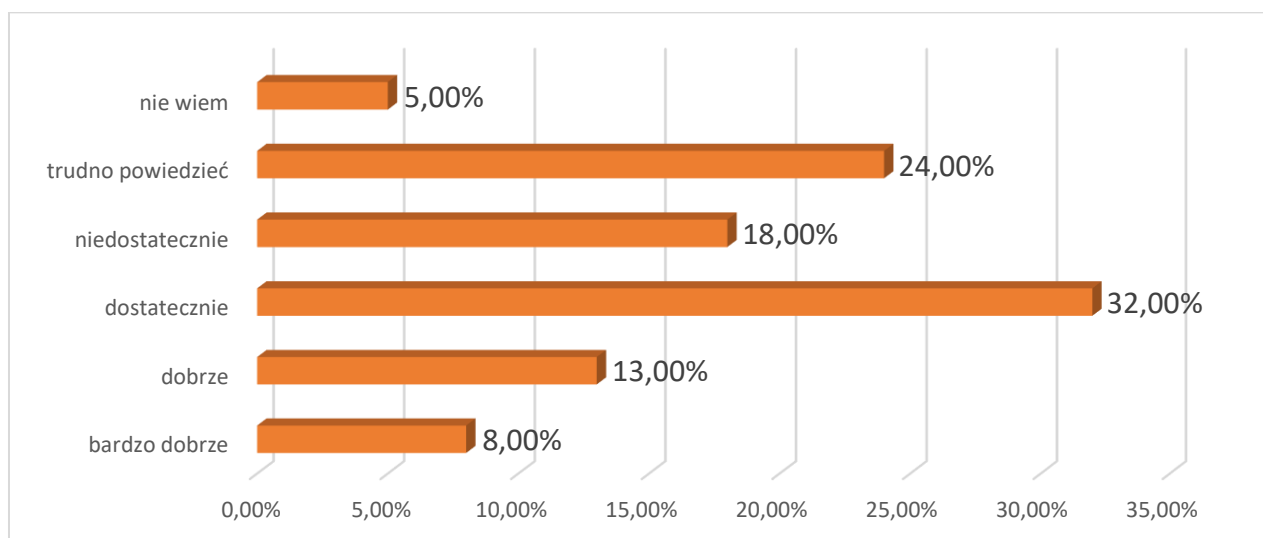
Wyk. 45. Do kogo zwróciłby się Pan/i o pomoc w razie problemu uzależnień lub/i przemocy w rodzinie?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

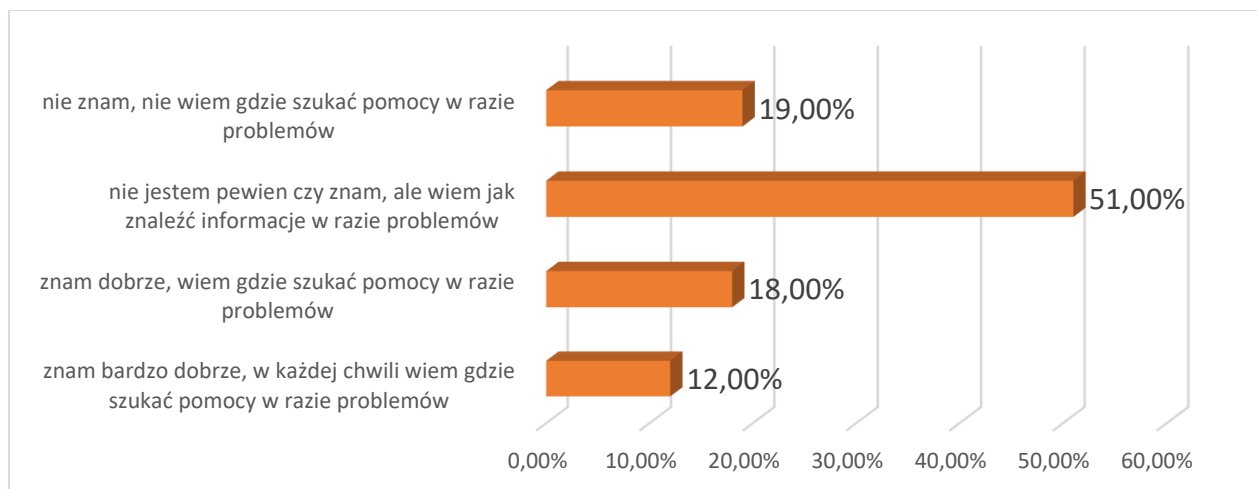
Ankietowanych poproszono również o ocenę zaangażowania władz lokalnych w rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 32,00% osób ocenia je dostatecznie, 13,00% dobrze, 8,00% bardzo dobrze. 5,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie, a 24,00% wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”. 18,00% respondentów oceniła niedostatecznie działania prowadzone przez gminę.

Wyk. 46. Jak ocenia Pan/i stopień zaangażowania władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców?

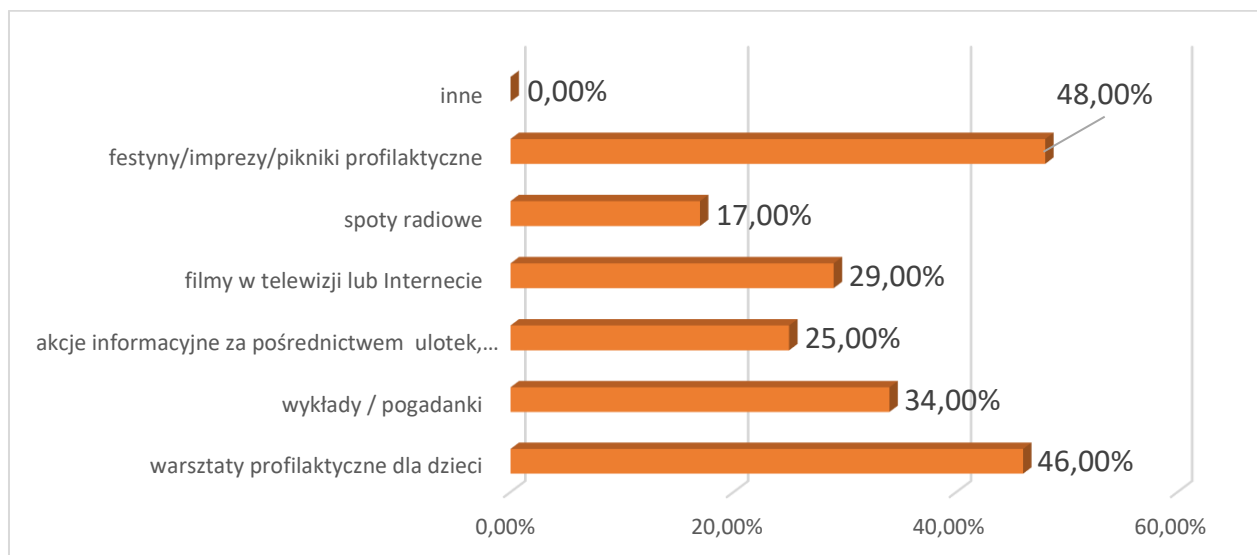
Ankietowanych zapytano również, czy znają dane kontaktowe do instytucji pomocowych. Niestety większość osób nie było pewnych, czy zna te dane, ale wiedzą gdzie ich szukać – taką odpowiedź zaznaczyło 51,00% osób. 12,00% badanych zna bardzo dobrze dane kontaktowe i w każdej chwili wie, gdzie szukać pomocy. 18,00% osób zna dobrze i wie, gdzie szukać pomocy. Natomiast 19,00% osób nie zna danych kontaktowych do instytucji pomocowych i nie wie gdzie szukać pomocy w razie problemów.

Wyk. 47. Czy zna Pan/i dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów?

Zdaniem respondentów najlepsze efekty profilaktyczne przynoszą następujące formy działań: festyny/imprezy i pikniki profilaktyczne (37,00%), warsztaty profilaktyczne dla dzieci (46,00%), wykłady/pogadanki (34,00%), filmy w telewizji lub Internecie (29,00%), akcje informacyjne za pośrednictwem ulotek, plakatów i broszur (25,00%) oraz spoty radiowe (17,00%).

Wyk. 48. Poniżej wymieniono różne formy działań, które z nich według Pana/i przyniosą najlepsze efekty w oddziaływaniach profilaktycznych?

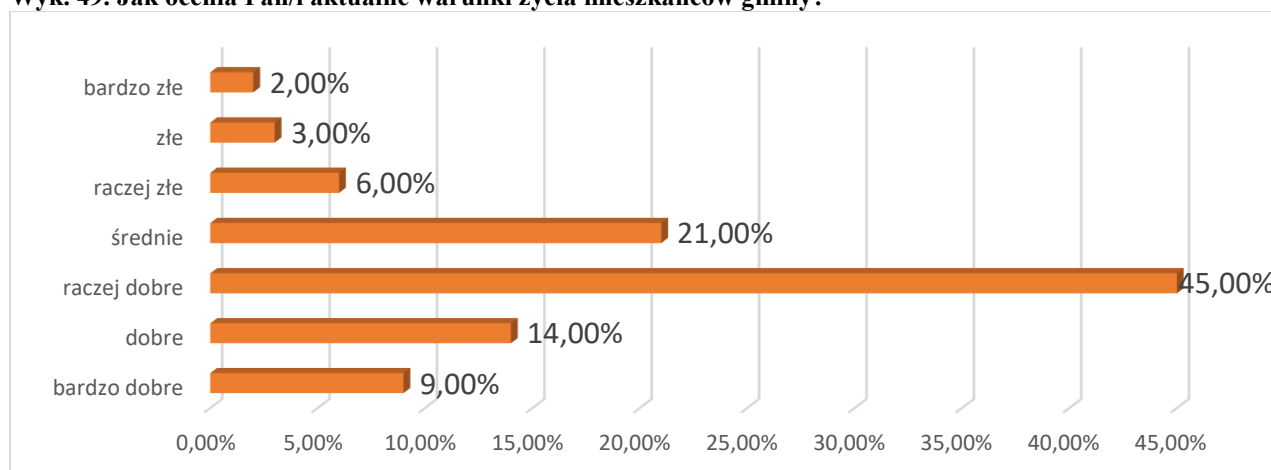
* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

3.7. Strefa społeczna – opinia mieszkańców

Niniejsza diagnoza została poszerzona o pytania dotyczące postrzegania problemów społecznych przez mieszkańców.

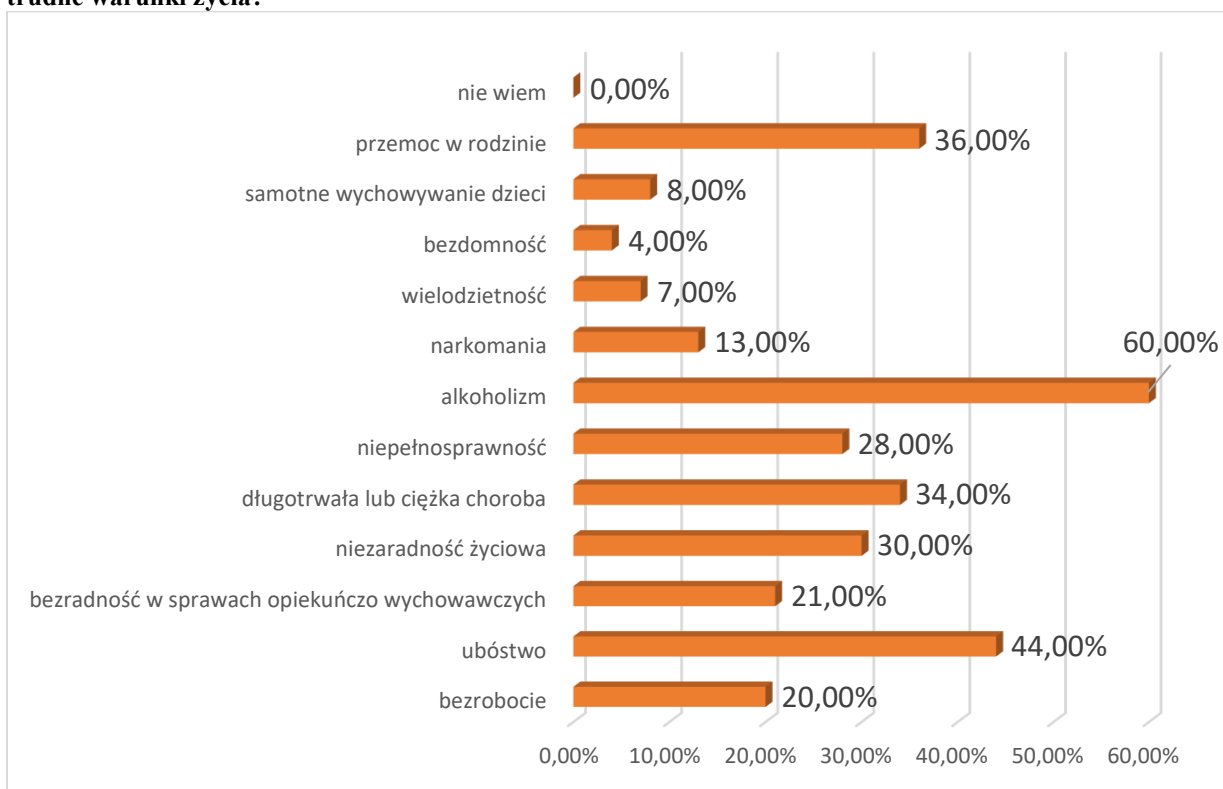
W pierwszym pytaniu dotyczącym problemów społecznych, mieszkańców poproszono o ocenę aktualnych warunków życia mieszkańców Gminy Legnickie Pole. Anketowani w większości przyznawali, iż są one raczej dobre – takiej odpowiedzi udzieliło 45,00% osób. 21,00% badanych wskazało odpowiedź „średnie”, 14,00% osób uważa, że są one dobre, a 9,00% osób twierdzi, iż są one bardzo dobre. Negatywnie oceniło je 9,00% mieszkańców, w tym 6,00% osób wskazało odpowiedź „raczej złe”, 3,00% osób „złe”, a kolejne 2,00% badanych zaznaczyło odpowiedź „bardzo złe”.

Wyk. 49. Jak ocenia Pan/i aktualne warunki życia mieszkańców gminy?

Następnie ankietowanych poproszono o wskazanie głównych przyczyn problemów społecznych, które powodują trudne warunki życia w gminie. Ankietowani wskazywali następujące czynniki: alkoholizm (60,00%), ubóstwo (44,00%), przemoc w rodzinie (36,00%), długotrwałą lub ciężką chorobę (34,00%), niezaradność życiową (30,00%), niepełnosprawność (28,00%), bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych (21,00%), bezrobocie (20,00%), narkomanię (13,00%), samotne wychowywanie dzieci (8,00%), wielodzietność (7,00%) oraz bezdomność (4,00%).

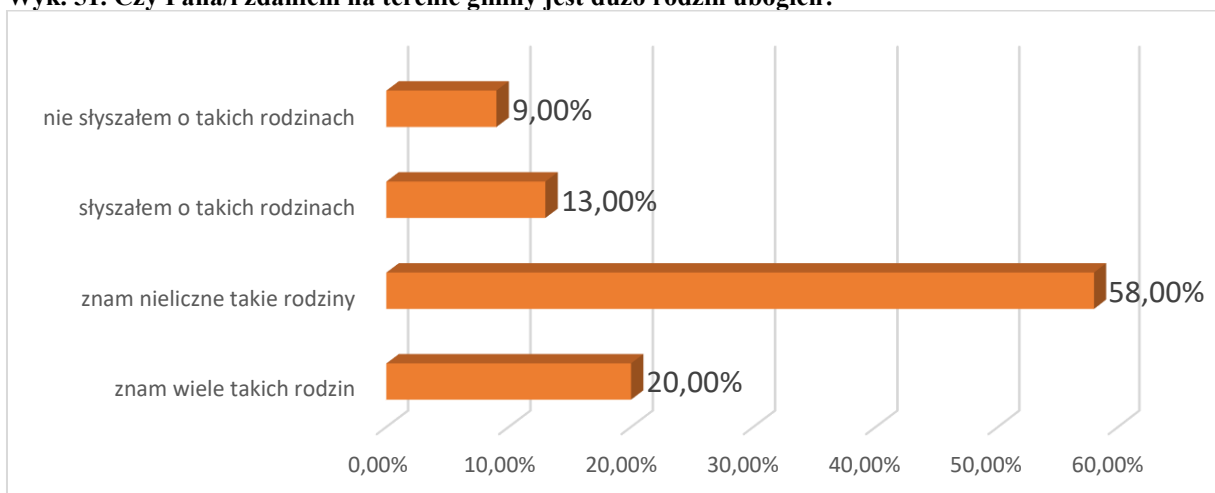
Wyk. 50. Jakie są według Pana/i główne przyczyny problemów społecznych mieszkańców powodujące trudne warunki życia?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

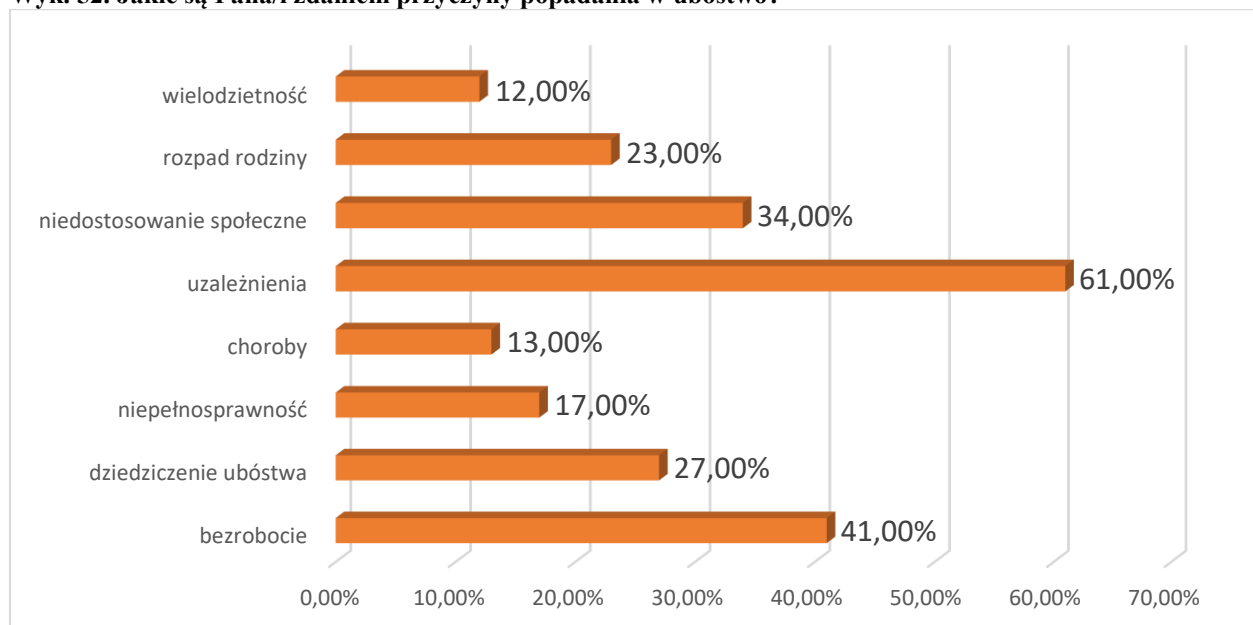
Niniejsze pytanie miało na celu oszacowanie liczby rodzin ubogich w gminie. 58,00% ankietowanych przyznało, że zna nieliczne takie rodziny. 13,00 badanych słyszało o takich rodzinach, a 20,00% osób zna wiele takich rodzin. 9,00% osób nie słyszało o takich rodzinach w gminie. Dane te są sygnałem wskazującym, iż w gminie może mieszkać znaczna ilość rodzin ubogich.

Wyk. 51. Czy Pana/i zdaniem na terenie gminy jest dużo rodzin ubogich?

Zdaniem ankietowanych głównymi przyczynami popadania w ubóstwo są: uzależnienia (61,00%), bezrobocie (41,00%), niedostosowanie społeczne (34,00%), dziedziczenie ubóstwa (27,00%), rozpad rodziny (23,00%), niepełnosprawność (17,00%), choroby (13,00%) oraz wielodzietność (12,00%).

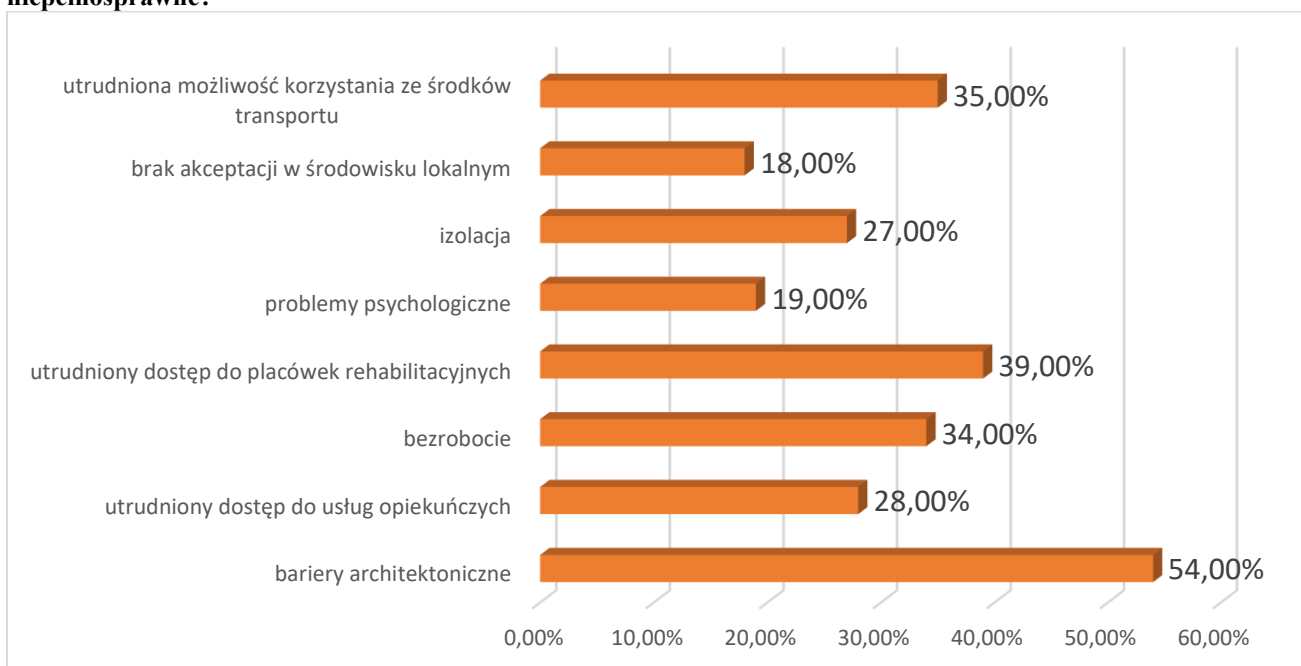
Wyk. 52. Jakiej są Pana/i zdaniem przyczyny popadania w ubóstwo?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Następnie ankietowanych zapytano o problemy, z którymi mogą zmagać się osoby niepełnosprawne w gminie. Wskazywano na: bariery architektoniczne (54,00%), utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych (39,00%), utrudnioną możliwość korzystania ze środków transportu (35,00%), bezrobocie (34,00%), utrudniony dostęp do usług opiekuńczych (28,00%), izolację (27,00%), problemy psychologiczne (19,00%) oraz brak akceptacji w środowisku lokalnym (18,00%). Dane te pokazują, iż największym problemem, zdaniem ankietowanych, są utrudnienia związane z poruszaniem się oraz brakiem dostosowania obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

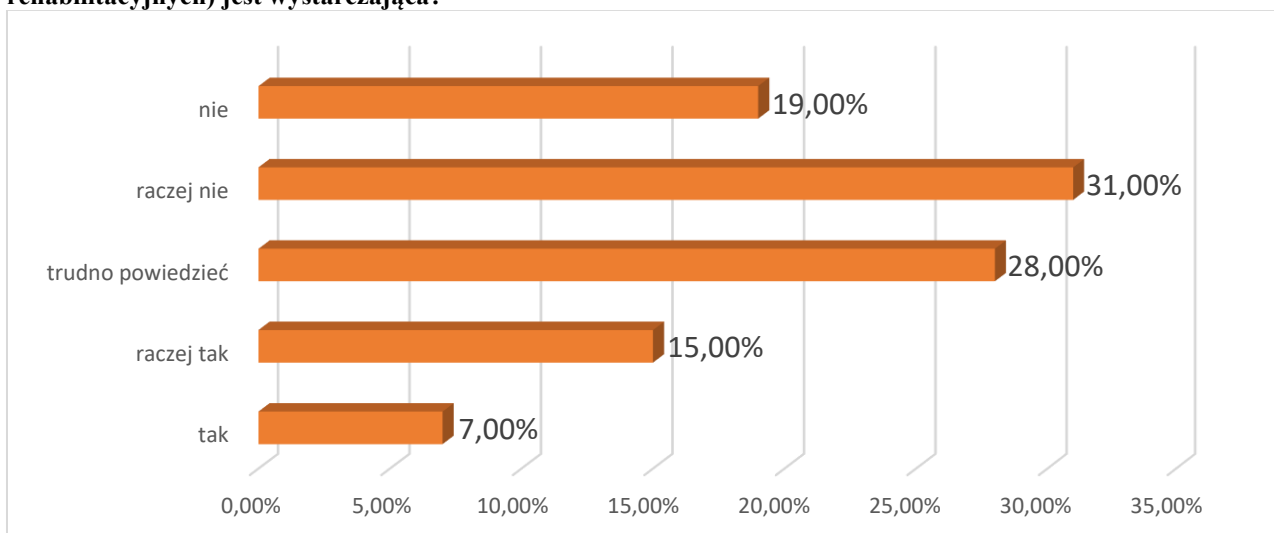
Wyk. 53. Według Pana/i z jakimi problemami społecznymi najczęściej spotykają się osoby niepełnosprawne?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

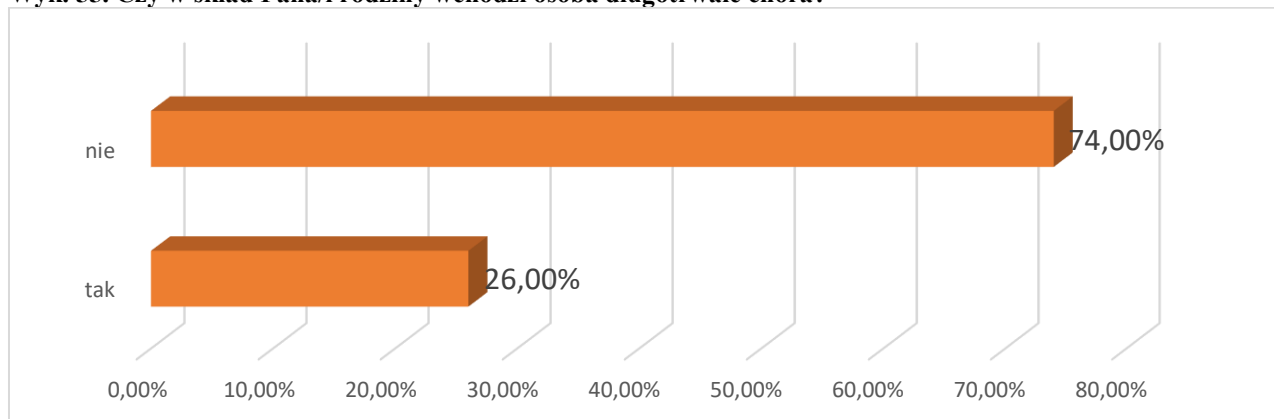
Jednak 31,00% osób uważa, że oferta pomocy dla osób niepełnosprawnych w gminie jest raczej niewystarczająca, a 19,00% osób uważa, iż jest ona niewystarczająca. Z tą opinią nie zgodziło się 22,00% osób, w tym 15,00% uważa, że jest ona raczej wystarczająca, a dla 7,00% osób jest ona wystarczająca. 19,00% badanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 54. Czy oferta pomocy dla osób niepełnosprawnych na terenie gminy (np. dostęp do placówek rehabilitacyjnych) jest wystarczająca?

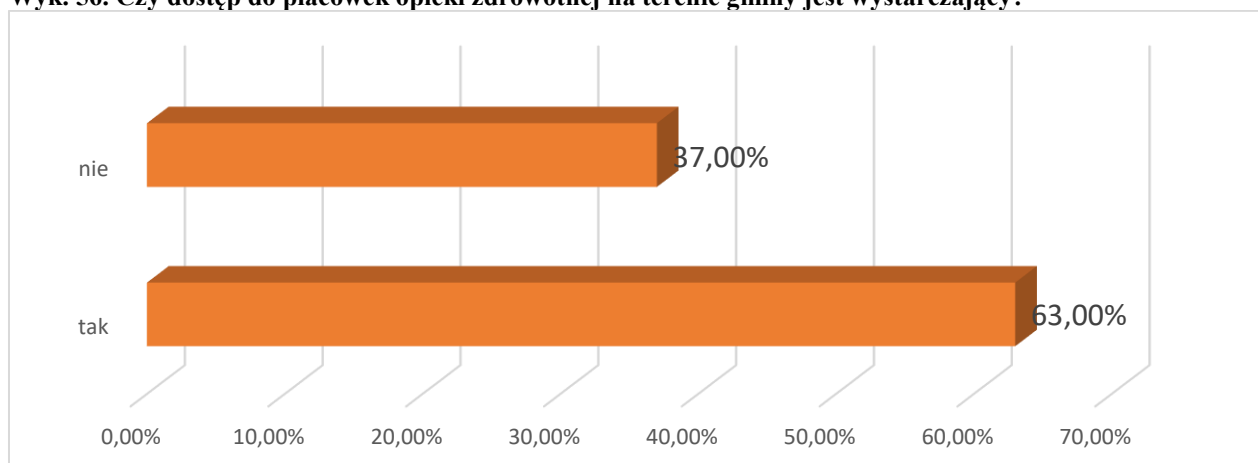
26,00% ankietowanych przyznało, że w skład jego rodziny wchodzi osoba długotrwale chora. Osoby te chorują na: nowotwory, choroby serca oraz cukrzycę.

Wyk. 55. Czy w skład Pana/i rodziny wchodzi osoba długotrwale chora?

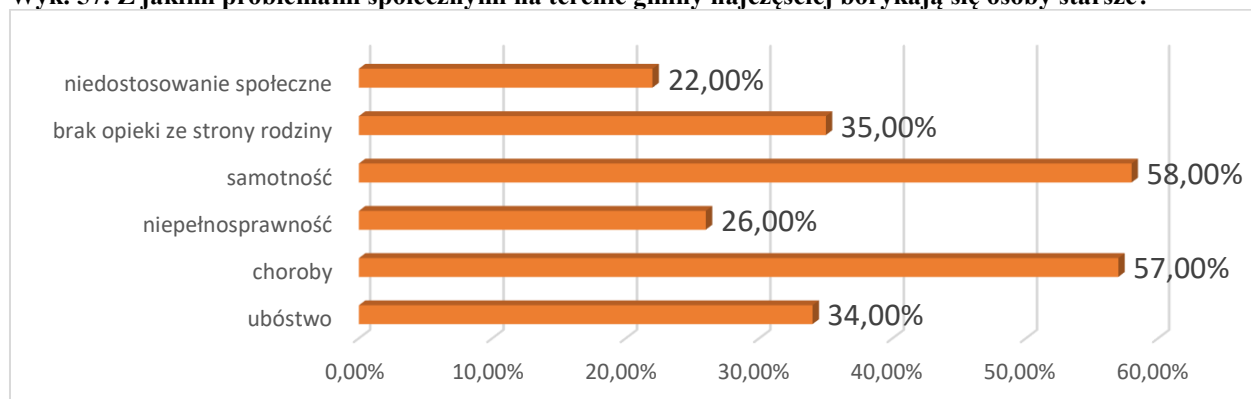
Większość ankietowanych uważa, że dostęp do opieki zdrowotnej w gminie jest wystarczający – taką opinię wyraziło 63,00% osób. Jednak 37,00% osób nie zgodziło się z tą opinią. Osoby, które uważają, iż w dostęp do placówek opieki zdrowotnej jest niewystarczający, zaznaczają, że ich zdaniem brakuje: specjalistów, specjalistów na NFZ. Ankietowani zaznaczali również, iż obecnie, ze względu na stan pandemii dostęp do wszystkich specjalistów jest bardzo utrudniony.

Wyk. 56. Czy dostęp do placówek opieki zdrowotnej na terenie gminy jest wystarczający?

Mieszkańców poproszono również o wskazanie problemów, z jakimi borykają się osoby starsze w gminie. Ankietowani wskazywali na: samotność (58,00%), choroby (57,00%), brak opieki ze strony rodziny (35,00%), ubóstwo (34,00%), niepełnosprawność (26,00%) oraz niedostosowanie społeczne (22,00%).

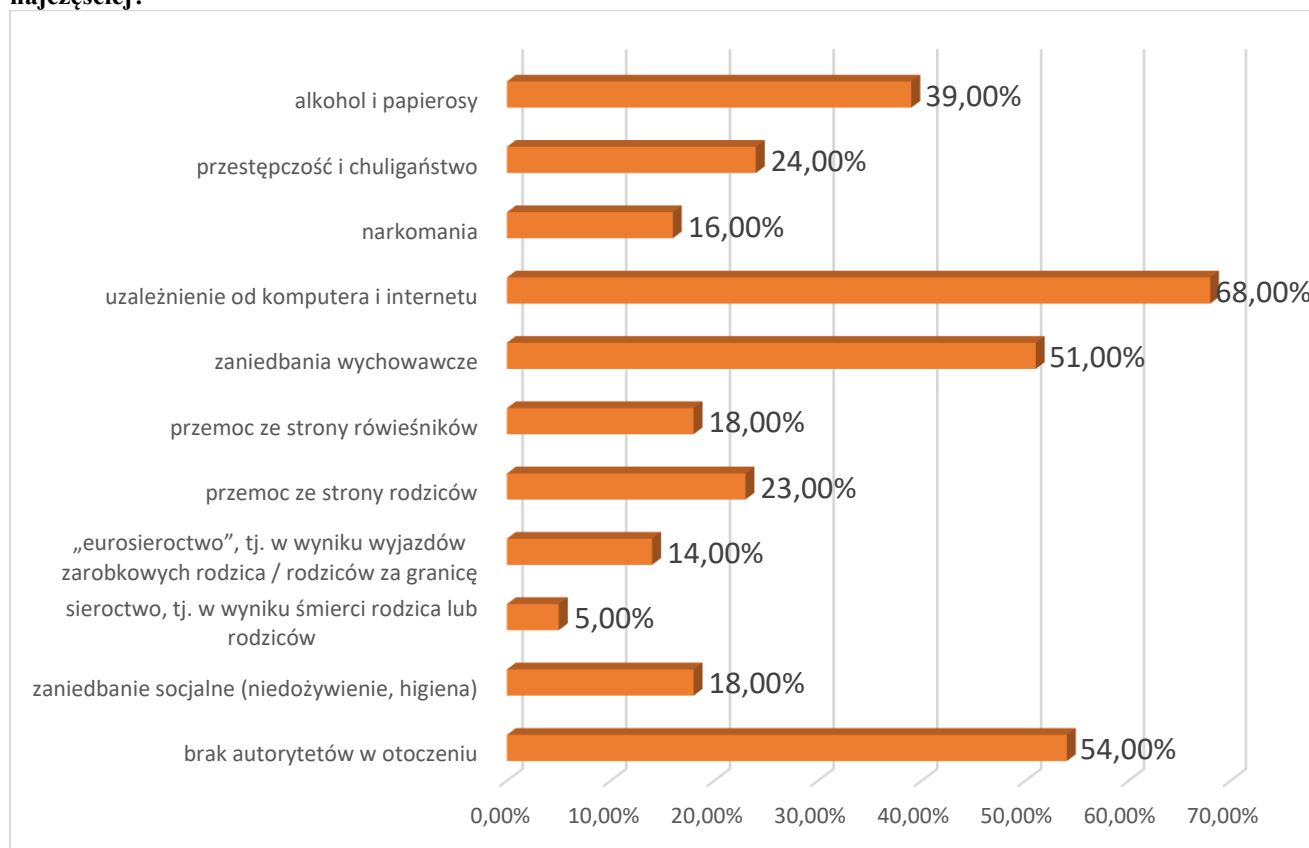
Wyk. 57. Z jakimi problemami społecznymi na terenie gminy najczęściej borykają się osoby starsze?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Analizując negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży, można zauważyć, iż zdaniem mieszkańców największym problemem jest: uzależnienie od komputera i Internetu (68,00%), brak autorytetów w otoczeniu (54,00%), zaniedbanie wychowawcze (51,00%), alkohol i papierosy (39,00%), przestępczość i chuligaństwo (24,00%), przemoc ze strony rodziców (23,00%), zaniedbanie socjalne (18,00%), przemoc ze strony rówieśników (18,00%), narkomania (16,00%), eurosieroctwo (14,00%) oraz sieroctwo (5,00%).

Wyk. 58. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pan/i najczęściej?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

4. BADANIE DZIECI I MŁODZIEŻY

Uczniowie, podobnie jak poprzednie grupy, zostali przebadani za pomocą metody ankietowej. Badanie zostało podzielone na bloki poświęcone następującym problemom:

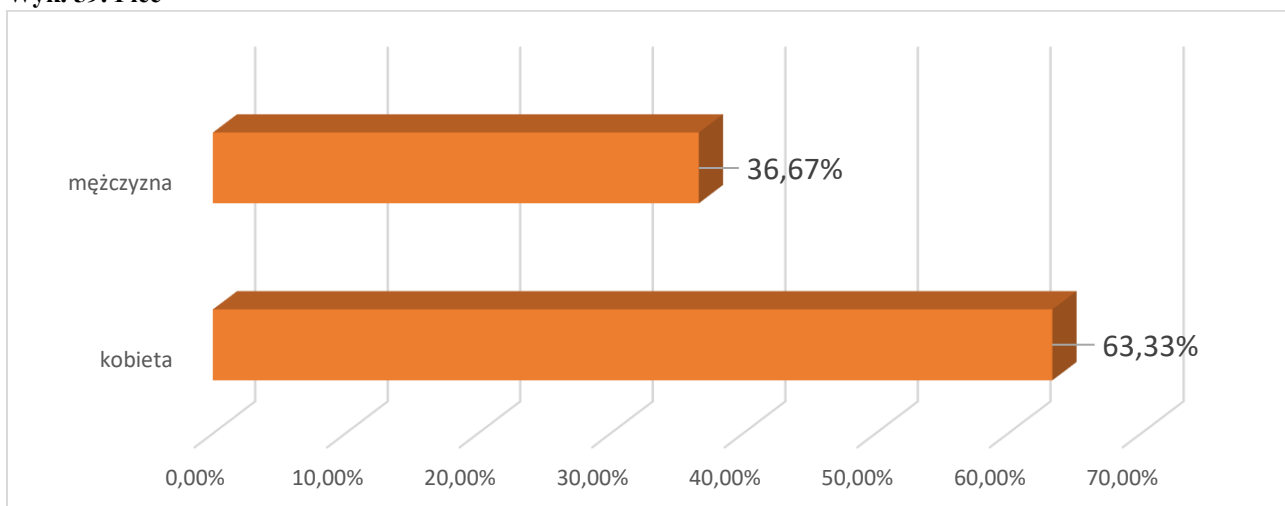

Cały kwestionariusz składał się z 47 pytań, w których badani poproszeni zostali o wyrażenie swoich opinii na tematy zawarte w wymienionych blokach oraz podzielenie się własnymi obserwacjami tego, co się dzieje w ich otoczeniu. Na końcu ankiety umieszczona została metryczka w celu określenia płci oraz wieku i klasy.

4.1. Struktura badanej próby

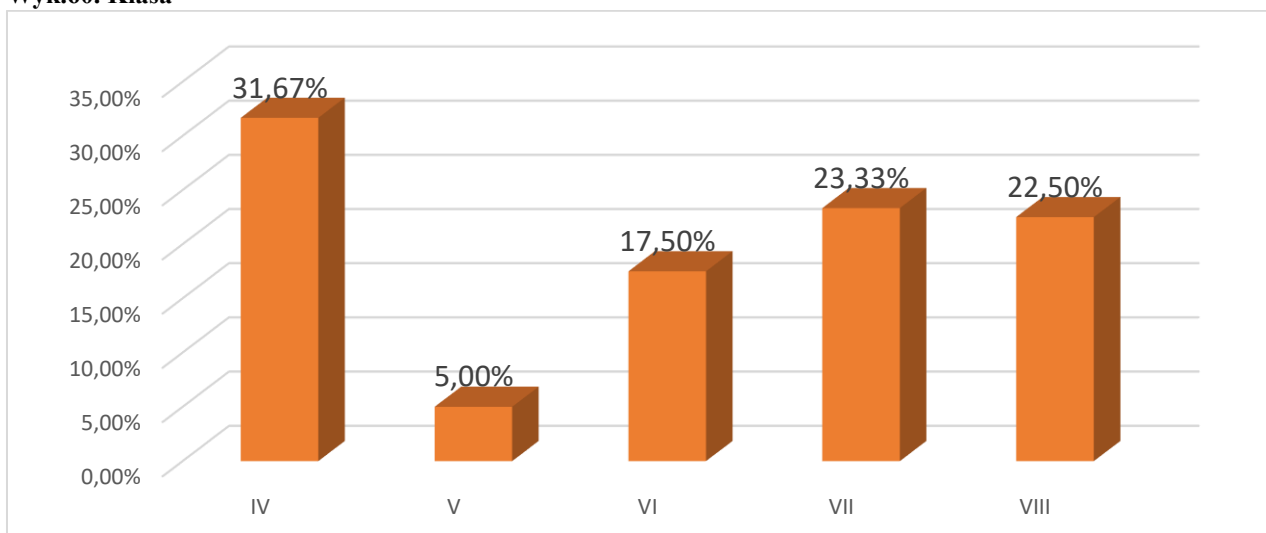
Uczniowie szkoły podstawowej to kolejna grupa biorąca udział w badaniu problemów społecznych. Analizując rozkład próby ze względu na płeć można dostrzec, iż dziewczynki stanowiły 63,33% próby badawczej, zaś chłopcy stanowili 36,67% badanej społeczności.

Wyk. 59. Płeć

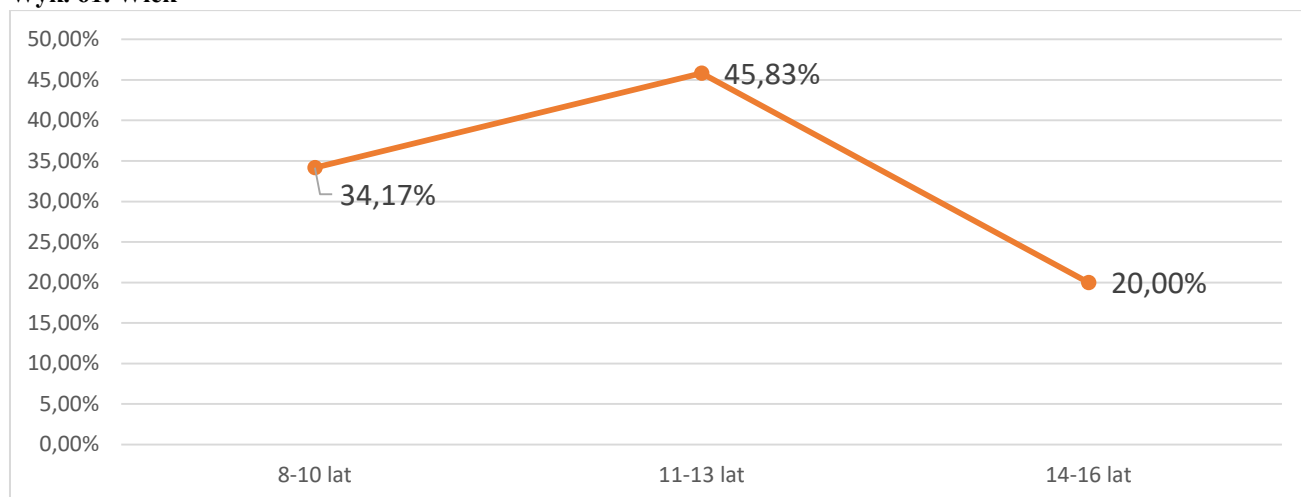
Najliczniejszą grupę respondentów stanowili uczniowie klas IV (31,67%) oraz uczniowie VII klas, tj. 23,33%. Uczniowie klasy VIII stanowili 22,50% próby badawczej, 17,50% uczniów uczęszczało do klasy V, a 5,00% próby stanowili uczniowie klas V.

Wyk.60. Klasa

Uczniowie w wieku 11 – 13 lat tworzyli najliczniejszą część badanej społeczności – 45,83%. Ankietowani uczniowie w wieku 8 – 10 lat stanowili 34,17% próby badawczej. Mniej liczną grupę tworzyli uczniowie w wieku 14 – 16 lat – 20,00%.

Wyk. 61. Wiek

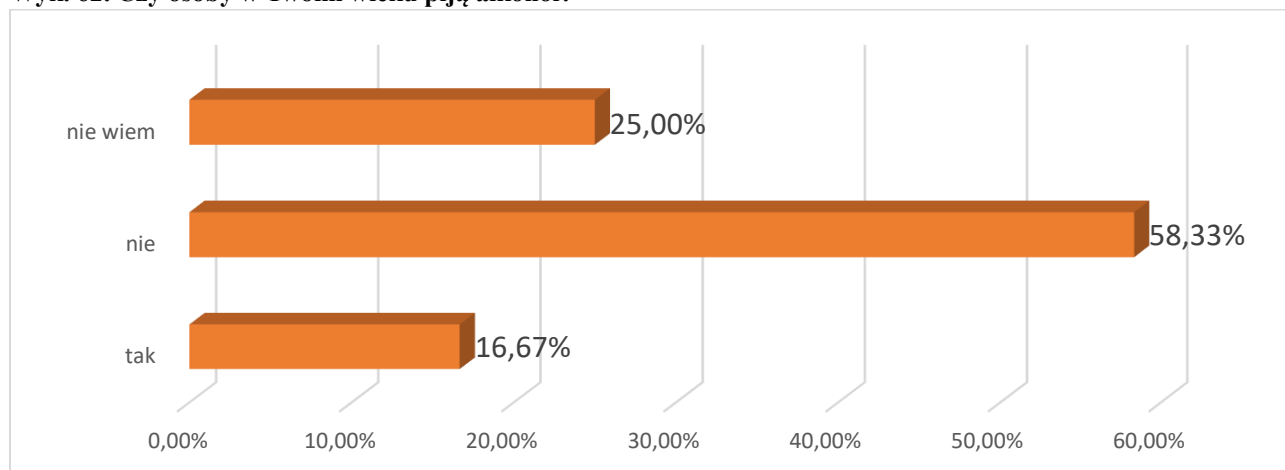

4.2. Problem alkoholowy z perspektywy dzieci i młodzieży

Pierwszym diagnozowanym problemem wśród dzieci i młodzieży był problem alkoholowy. Miał on na celu oszacowanie skali zjawiska wśród najmłodszych mieszkańców oraz sprawdzenie wiedzy uczniów dotyczących problemu alkoholowego.

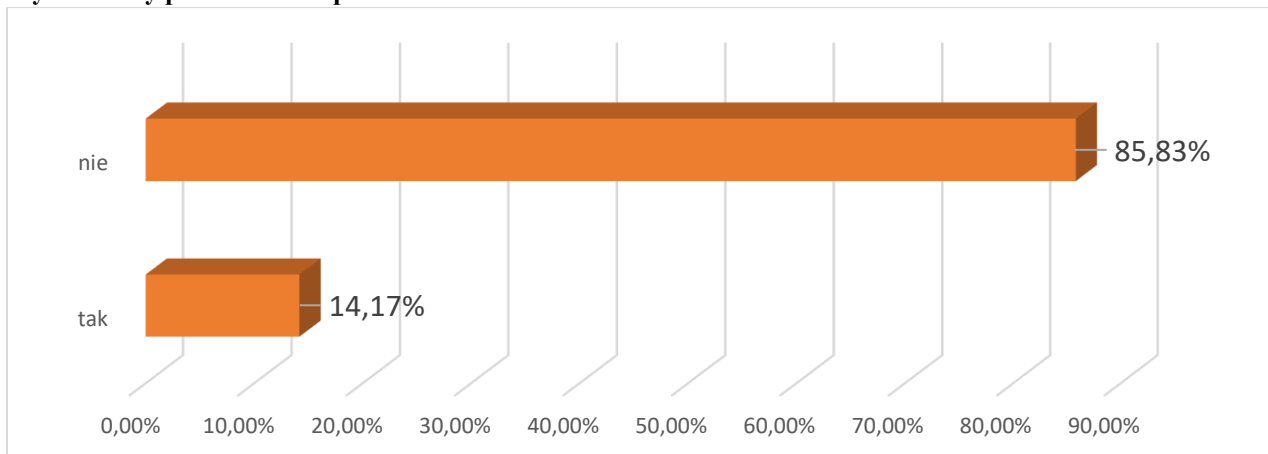
Na początek uczniom zadano pytanie, czy ich zdaniem ich rówieśnicy piją alkohol. Większość uczniów (58,33%) sądzi, że ich rówieśnicy nie sięgają po alkohol. 16,67% uczniów uważa, iż ich rówieśnicy piją alkohol, zaś 25,00% uczniów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 62. Czy osoby w Twoim wieku piją alkohol?

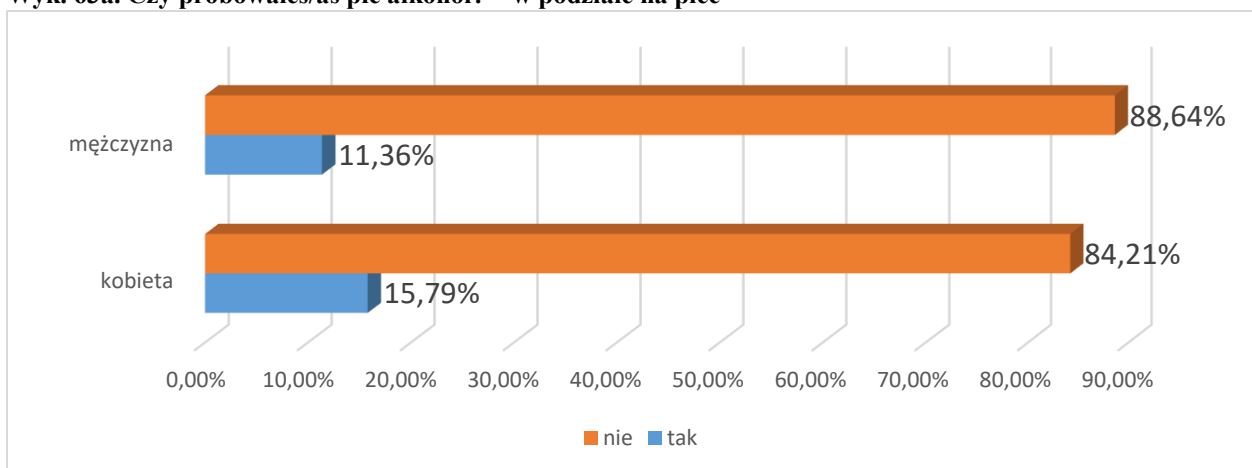
Następnie respondentów zapytano o to, czy kiedykolwiek próbowali pić alkohol. Odpowiedzi twierdzące udzieliło tutaj 14,17% uczniów. Alkoholu nie spożywało nigdy 85,83% uczniów.

Wyk. 63. Czy próbowałeś/aś pić alkohol?

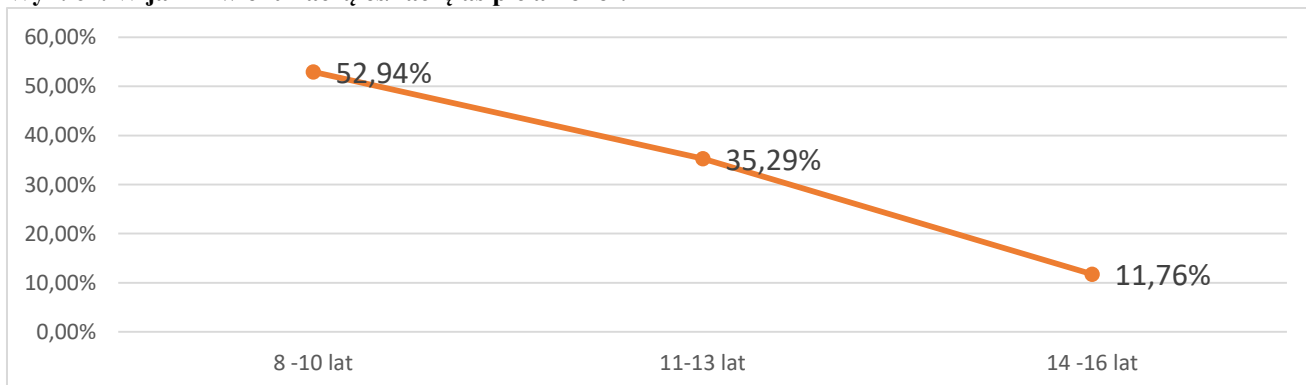
Do spożywania alkoholu przyznało się 15,79% dziewczynek i 11,36% chłopców. Dane te pokazują, iż częściej dziewczynki sięgają po alkohol.

Wyk. 63a. Czy próbowałeś/aś pić alkohol? – w podziale na płeć

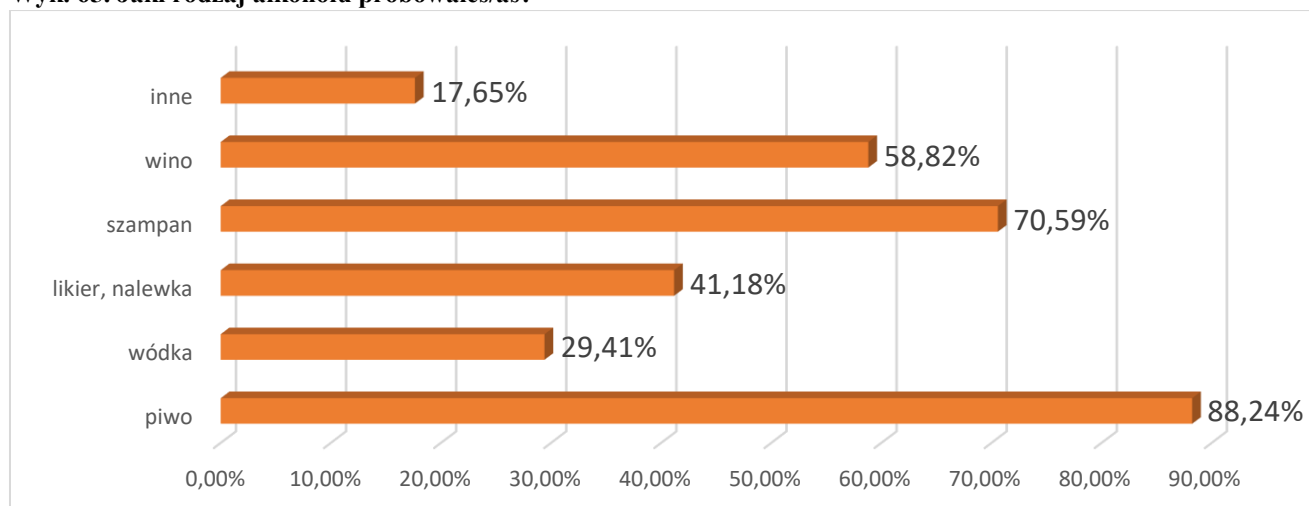
Wśród uczniów, którzy pili kiedykolwiek alkohol, 52,94% osób piło go pierwszy raz w wieku 8 – 10 lat. 35,29% uczniów spożywała alkohol po raz pierwszy w wieku 11 – 13 lat, a 11,76% uczniów w wieku 14 – 16 lat.

Wyk. 64. W jakim wieku zacząłeś/zaczęłaś pić alkohol?

Uczniowie, którzy zadeklarowali, iż pili kiedykolwiek alkohol sięgali po piwo – takiej odpowiedzi udzieliło 88,24% uczniów. Rzadziej uczniowie sięgali po następujące alkohole: szampan (70,59%), wino (58,82%), likier, nalewka (41,18%), wódka (29,41%) oraz inne alkohole, których uczniowie nie wymienili (17,65%).

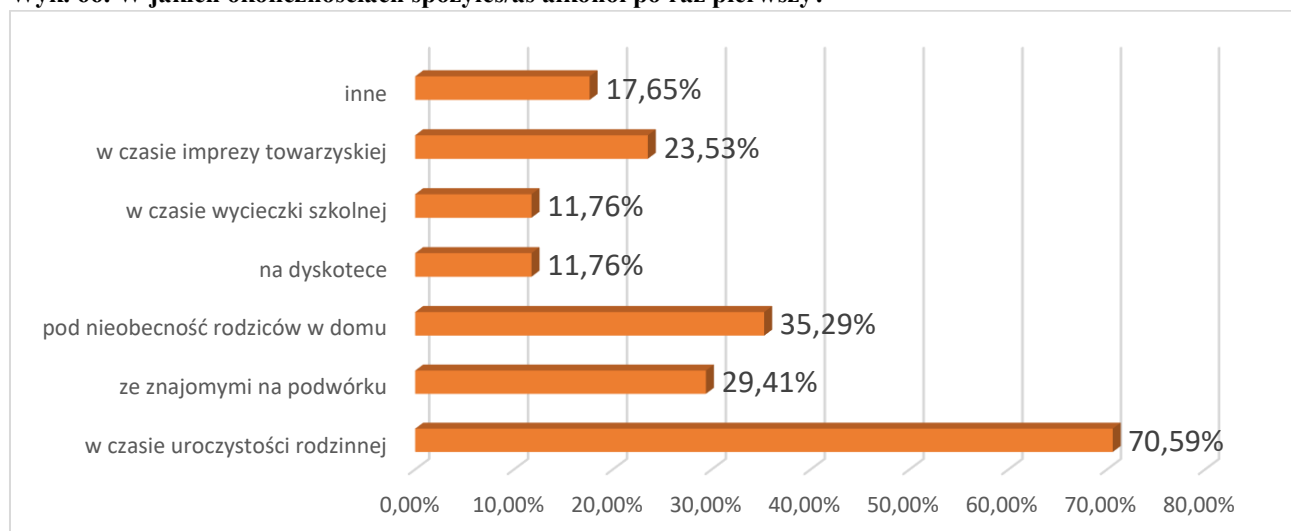
Wyk. 65. Jaki rodzaj alkoholu próbowałeś/aś?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Natomiast pierwszy raz po alkohol sięgają oni najczęściej w czasie uroczystości rodzinnej (70,59%). Rzadziej wskazywano natomiast na następujące okoliczności: pod nieobecność rodziców w domu (35,29%), ze znajomymi na podwórku (29,41%), w czasie imprezy towarzyskiej (23,53%), w czasie wycieczki szkolnej (11,76%), na dyskotecce (11,76%) oraz podczas innych uroczystości (17,65 %).

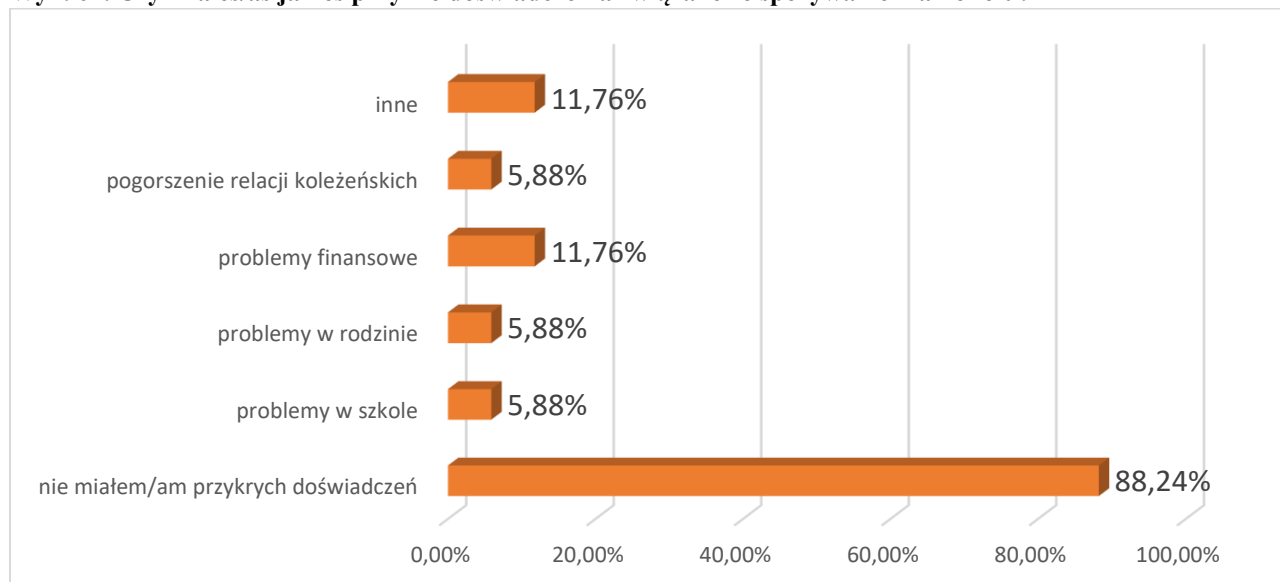
Wyk. 66. W jakich okolicznościach spożyłeś/aś alkohol po raz pierwszy?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Większość uczniów, którzy mieli już kontakt z alkoholem, przyznała, iż nie doświadczyli nigdy przykrych konsekwencji spożywania alkoholu. Takiej odpowiedzi udzieliło 88,24% uczniów. Osoby, którym taka sytuacja się przytrafiła, wskazywali na: problemy finansowe (11,76%), problemy rodzinne (5,88%), pogorszenie relacji koleżeńskich (5,88%), problemy w szkole (5,88%) oraz inne negatywne konsekwencje, których uczniowie nie wskazali (11,76%).

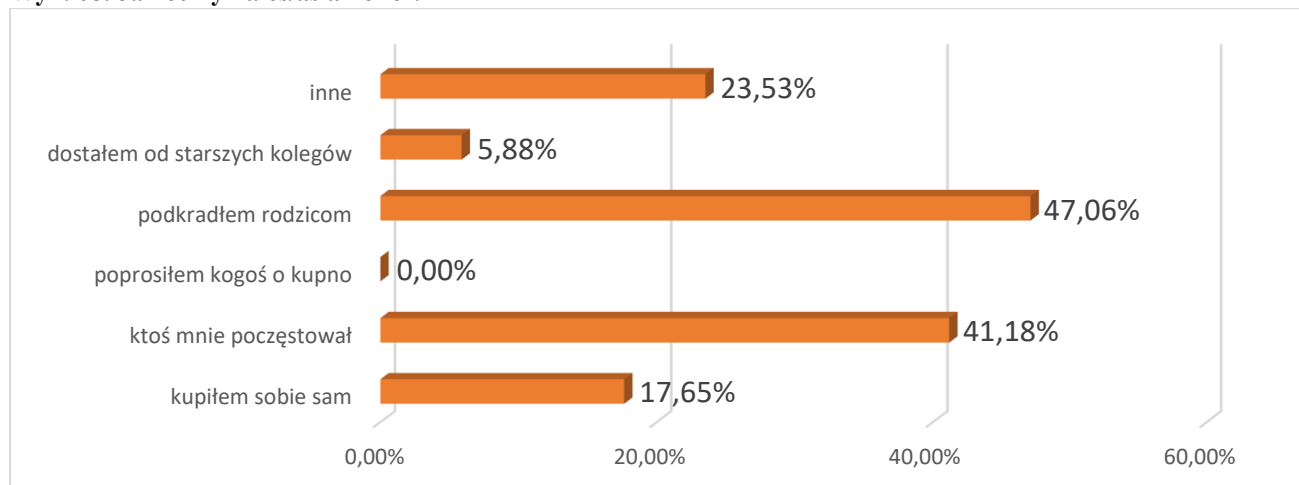
Wyk. 67. Czy miałeś/aś jakieś przykre doświadczenia związane ze spożywaniem alkoholu?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Następnie poproszono ankietowanych uczniów o wskazanie jak zdobywają alkohol. Większość ankietowanych przyznała, iż podkraśla go rodzicom (47,06%) oraz, iż ktoś ich nim poczęstował (41,18%). Rzadziej uczniowie wskazywali następujące odpowiedzi: sam sobie kupiłem (17,65%), dostałem od starszych kolegów (5,88%) oraz inne sposoby, których uczniowie nie wyjaśnili (23,53%).

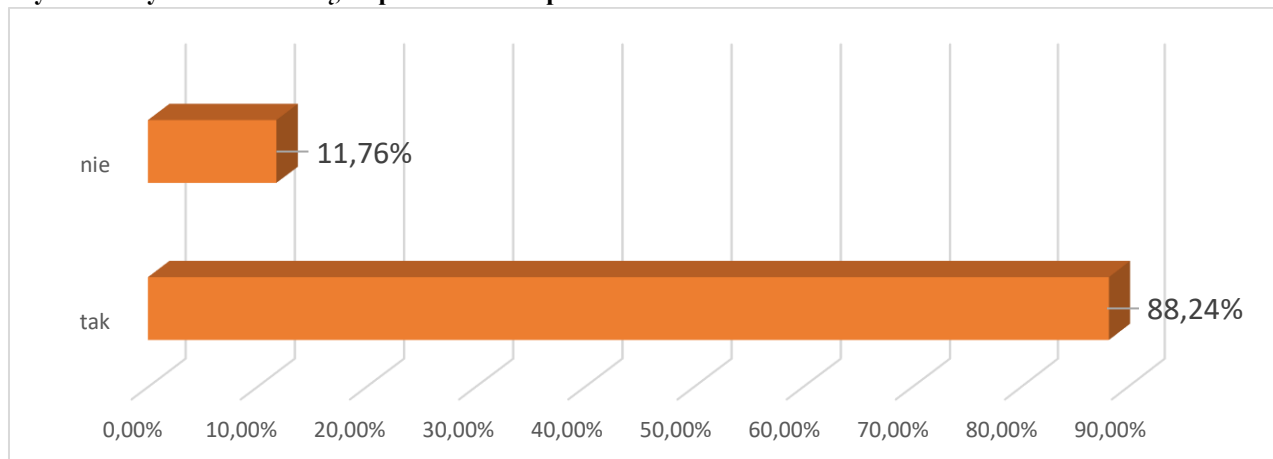
Wyk. 68. Jak otrzymałeś/aś alkohol?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

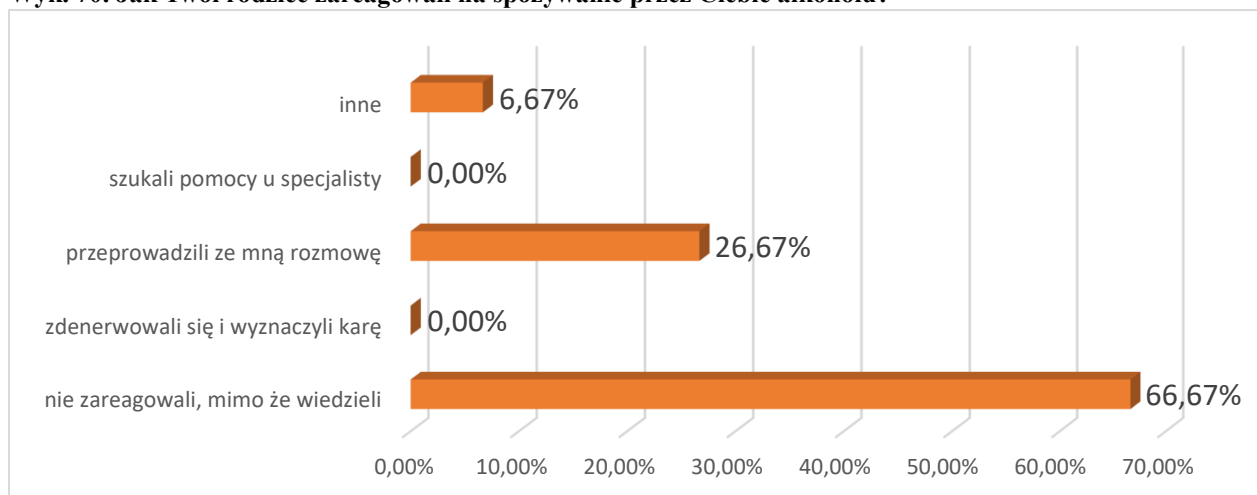
Co ciekawe, większość uczniów przyznała, że ich rodzice wiedzą o spożywaniu przez nich alkoholu – taką odpowiedź wskazało 88,24% uczniów. 11,76% uczniów uważa, że ich rodzice nie wiedzą o tym fakcie.

Wyk. 69. Czy rodzice wiedzą, że próbowałeś/aś pić alkohol?

Niepokój budzi również fakt, iż aż 66,67% uczniów uważa, że ich rodzice nie zareagowali na informację o spożywaniu przez nich alkoholu. Natomiast 26,67% uczniów przyznało, że ich rodzice przeprowadzili z nimi rozmowę. 6,67% rodziców zareagowało w inny sposób, uczniowie nie wytłumaczyli jakie były to działania.

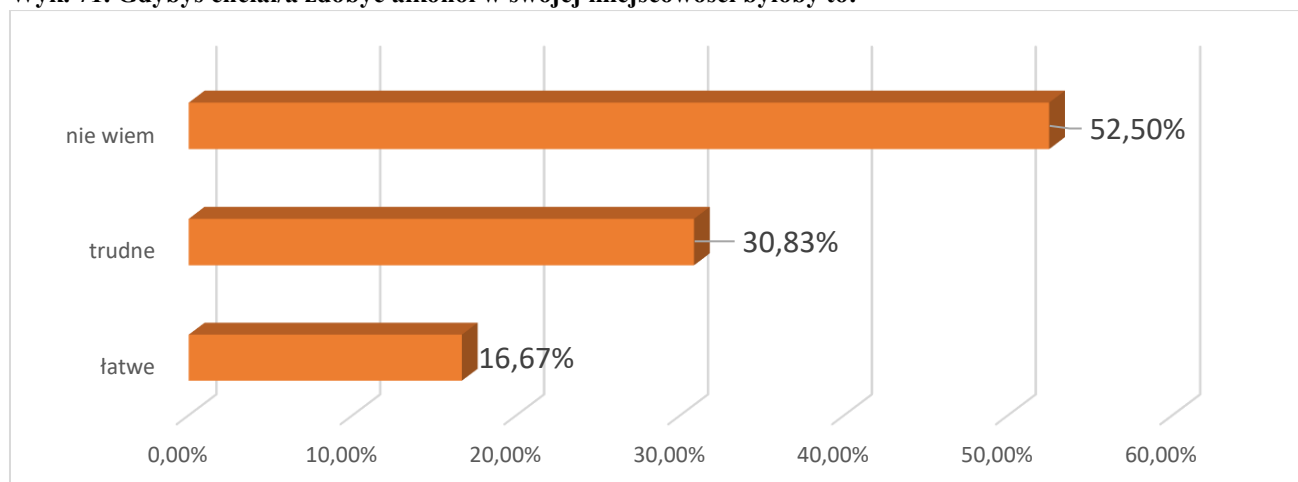
Wyk. 70. Jak Twoi rodzice zareagowali na spożywanie przez Ciebie alkoholu?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

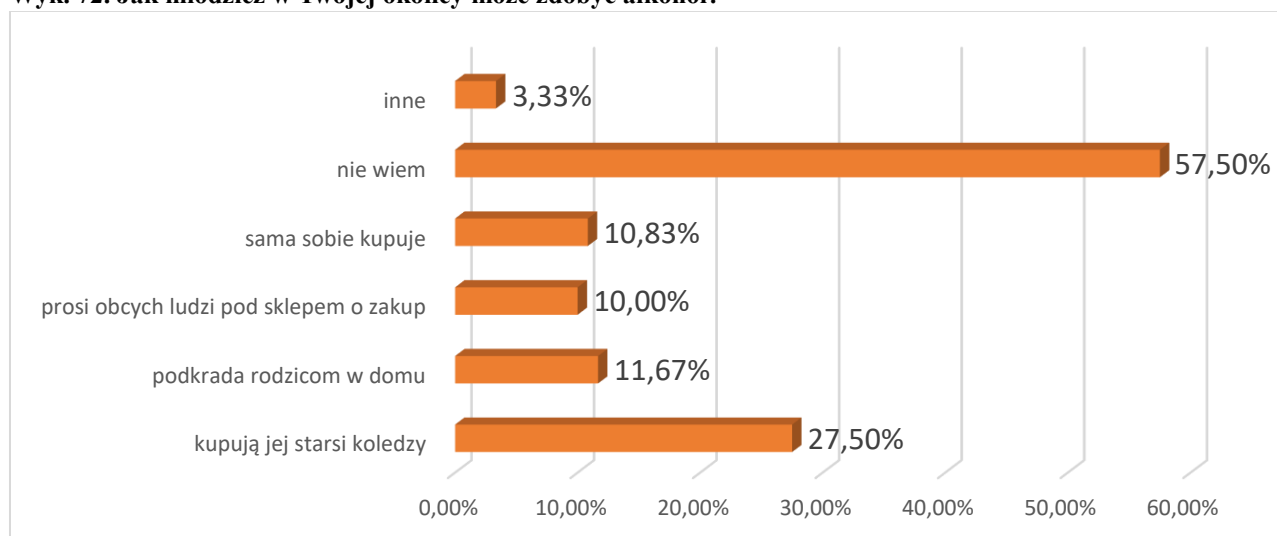
Uczniów zapytano także, czy ich zdaniem kupno alkoholu przez osoby w ich wieku jest czymś łatwym. Ponad połowa osób nie potrafiła udzielić odpowiedzi na to pytanie (52,50%). 16,67% uczniów wskazało, że zdobycie alkoholu jest łatwe, a 30,83% osób uważa, że pozyskanie alkoholu w gminie jest trudne.

Wyk. 71. Gdybyś chciał/a zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to:

Znaczna część uczniów nie wie jak ich rówieśnicy zdobywają alkohol – taką odpowiedź wskazało 57,50% uczniów. Pozostałe osoby uważają, że osoby te zdobywają alkohol dzięki starszym kolegom (27,50%), podkradają rodzicom w domu (11,67%), proszą obcych ludzi pod sklepem o zakup alkoholu (10,00%) oraz sami sobie kupują (10,83%). 3,33% uczniów wskazało na inne sposoby, jednak nie wyjaśnili jakie sposoby mają na myśli.

Wyk. 72. Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol?

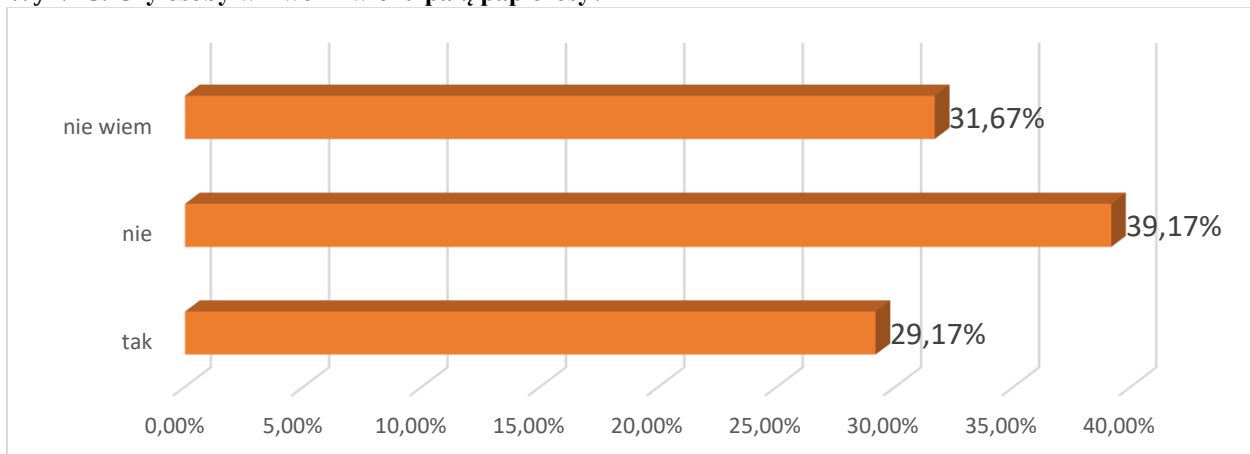

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

4.3. Problem nikotynowy z perspektywy dzieci i młodzieży

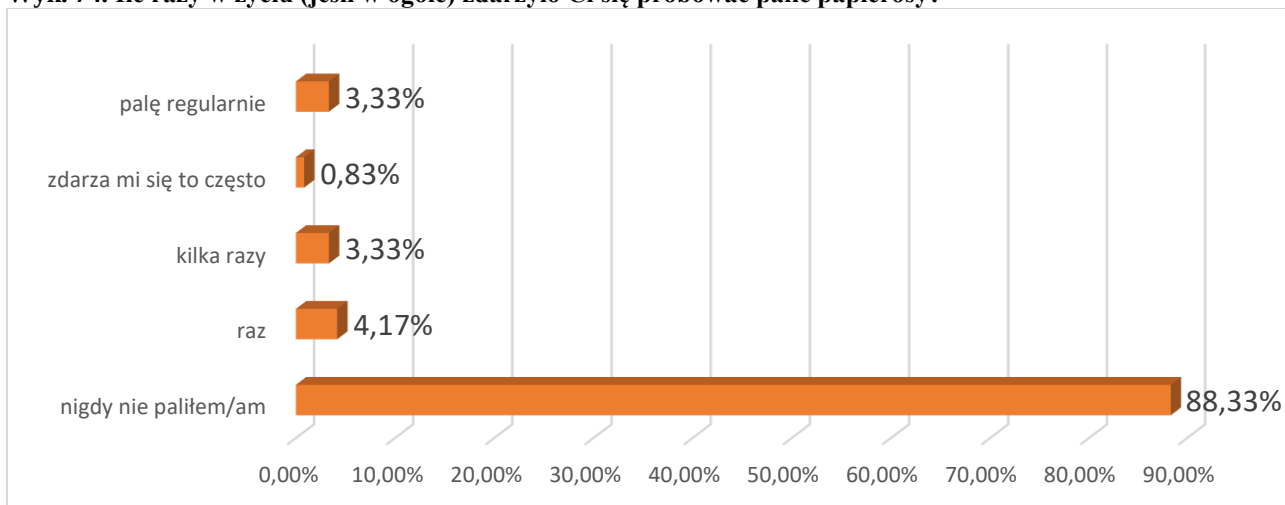
Kolejny dział niniejszej diagnozy dotyczyć będzie problemu nikotynowego. Na początek uczniów zapytano, czy ich zdaniem osoby w ich wieku palą papierosy. 29,17% uczniów uważa, że ich rówieśnicy palą papierosy, zaś przeciwnego zdania jest 39,17% osób. Kolejne 31,67% uczniów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 73. Czy osoby w Twoim wieku palą papierosy?

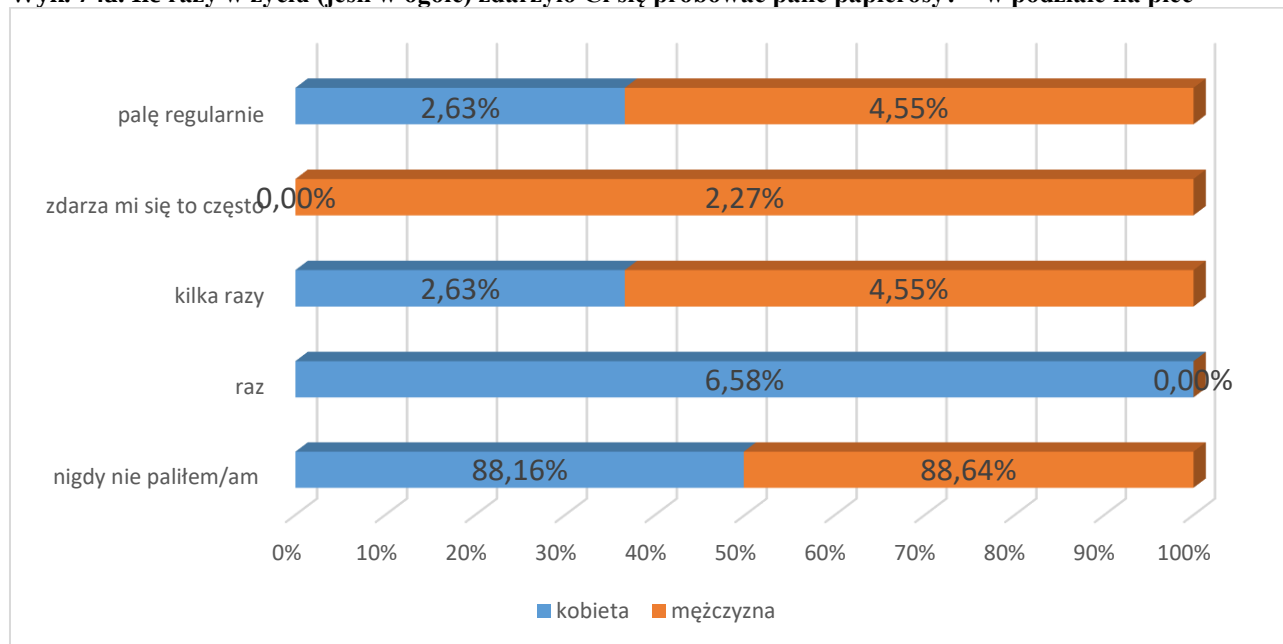
Celem niniejszego pytania, było oszacowanie liczby uczniów, którzy sięgają po papierosy. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, do palenia przyznało się 11,67% osób, w tym 4,17% paliło raz w życiu, kilka razy paliło 3,33% osób, często zdarza się palić 0,83% uczniów, a regularnie pali 3,33% badanych.

Wyk. 74. Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować palić papierosy?

Analizując częstotliwość palenia papierosów ze względu na płeć można zauważyć, iż liczba chłopców i dziewczynek, którzy przyznali się do palenia jest praktycznie taka sama. Do palenia przyznało się 11,84% dziewczynek i 11,36% chłopców. Dziewczynki paliły najczęściej raz w życiu (6,58%), kilka razy (2,63%), natomiast 2,63% pali regularnie. W przypadku chłopców 4,55% paliło kilka razy, 2,27% pali często, a kolejny 4,55% pali regularnie.

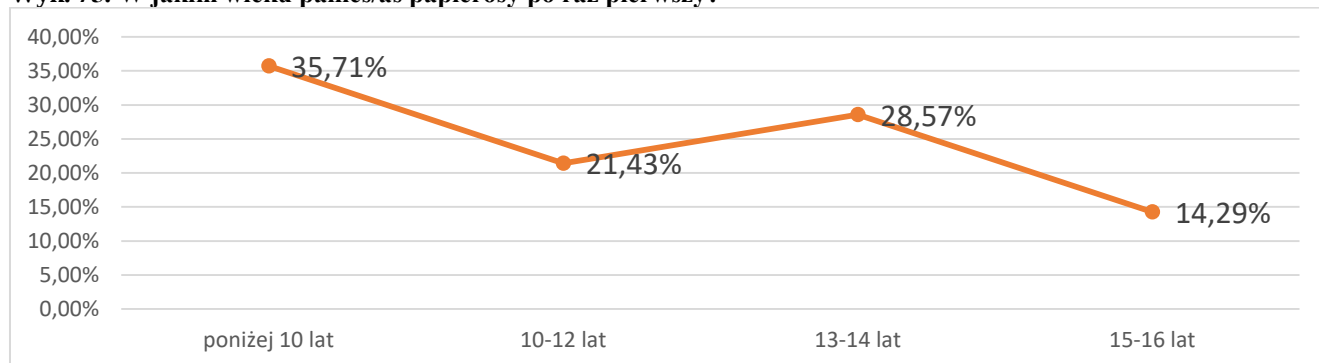
Wyk. 74a. Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować palić papierosy? – w podziale na płeć

Na kolejne pytania odnoszące się do kontaktów uczniów z nikotyną odpowiedzi udzielali wyłącznie uczniowie, którzy wskazali, iż palili kiedykolwiek papierosy.

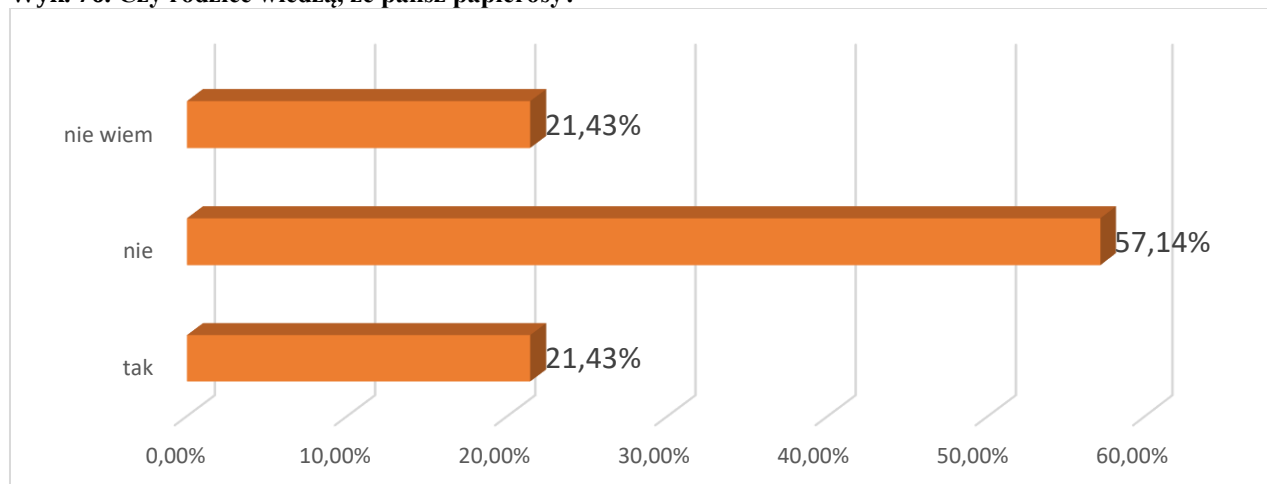
Najliczniejsza grupa uczniów, która pali papierosy, pierwszy raz sięgnęła po nie w wieku poniżej 10 lat (35,71%). 28,57% uczniów pierwszego papierosa wypaliło w wieku 13 – 14 lat, 21,43% osób pierwszy raz paliło mając 10 – 12 lat. Natomiast 14,29% uczniów zaczęło palić papierosy w wieku 15 - 16 lat.

Wyk. 75. W jakim wieku paliłeś/aś papierosy po raz pierwszy?

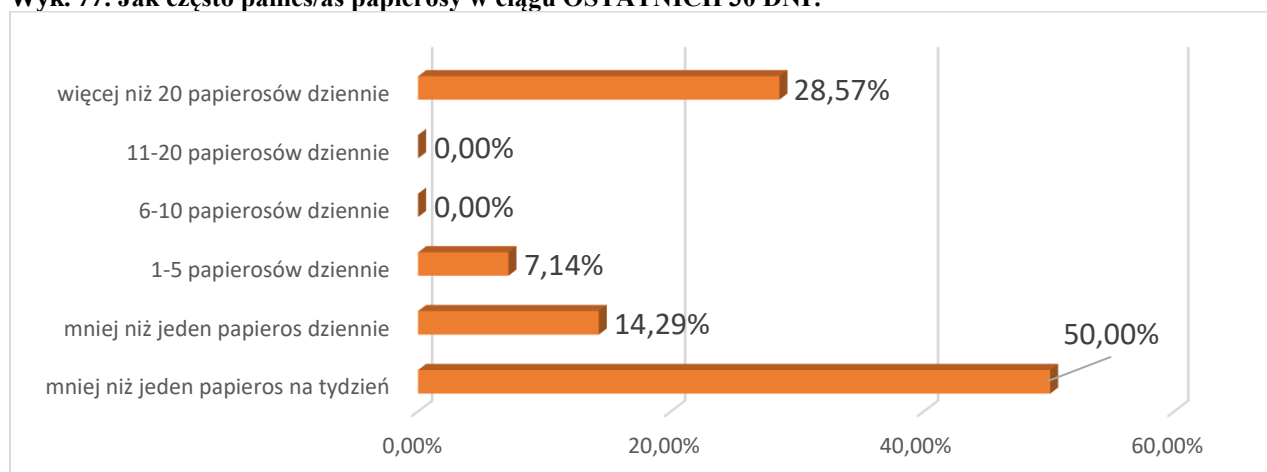
Większość uczniów deklaruje jednak, że ich rodzice nie wiedzą o paleniu przez nich papierosów – taką opinię wyraziło 57,14% osób. 21,43% osób przyznało jednak, że ich rodzice wiedzą o tym fakcie, a kolejne 21,43% uczniów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 76. Czy rodzice wiedzą, że palisz papierosa?

Skalę problemu nikotynowego pokazuje częstotliwość sięgania po papierosa w przeciągu ostatniego miesiąca. W tym czasie 50,00% uczniów paliło mniej niż jednego papierosa na tydzień, 14,29% mniej niż jednego papierosa dziennie, a 1 - 5 papierosów dziennie wypalało 7,14% ankietowanych. Więcej niż 20 papierosów paliło 28,57% ankietowanych. **Dane te są bardzo niepokojące, pokazują, iż blisko 30% uczniów, którzy mieli kontakt z papierosami wypalają dziennie więcej niż paczkę papierosów. Świadczyć to może o uzależnieniu od nikotyny.**

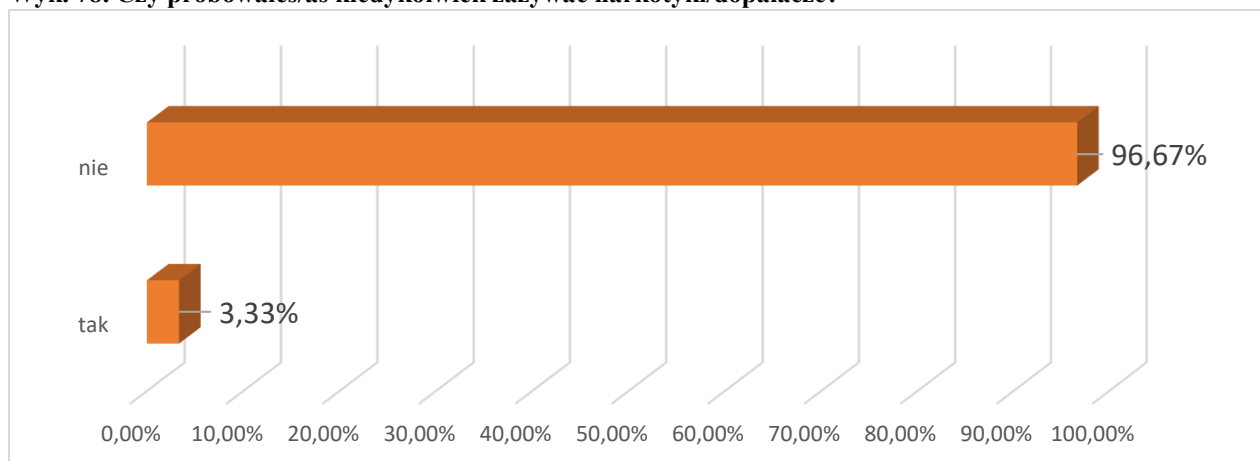
Wyk. 77. Jak często paliłeś/aś papierosa w ciągu OSTATNICH 30 DNI?

4.4. Problem narkotykowy z perspektywy dzieci i młodzieży

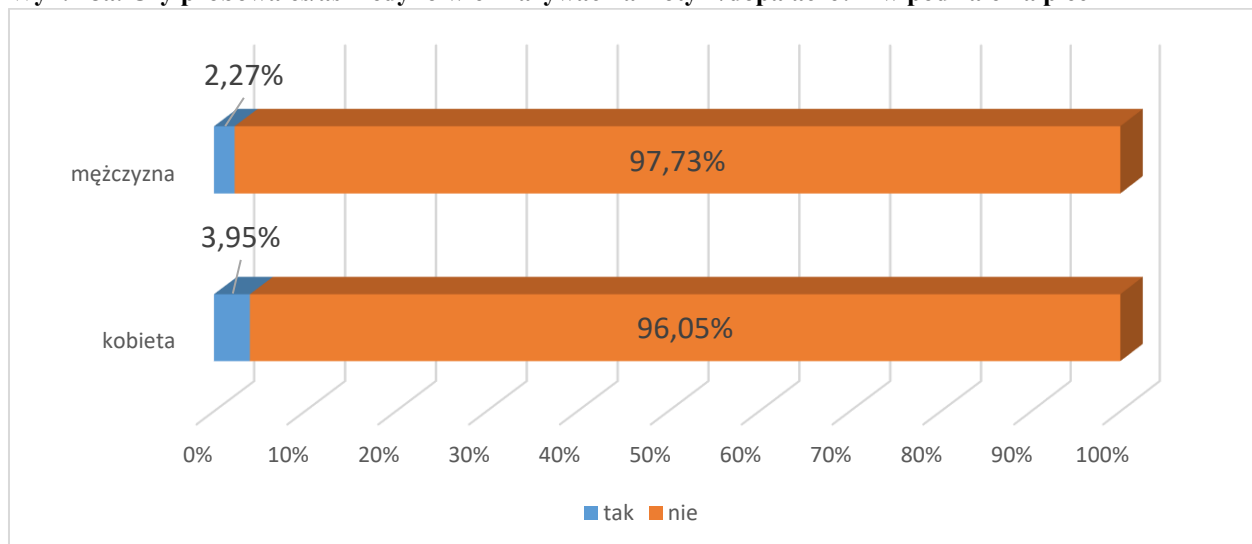
Następny blok pytań dotyczyć będzie problemu narkotykowego wśród uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z Gminy Legnickie Pole. W pierwszym pytaniu uczniów zapytano, czy zdarzyło im się kiedykolwiek próbować zażywać narkotyki. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło tutaj 3,33% uczniów.

Wyk. 78. Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze?

Do zażywania substancji psychoaktywnych przyznało się 3,95% dziewczynek i 2,27% chłopców.

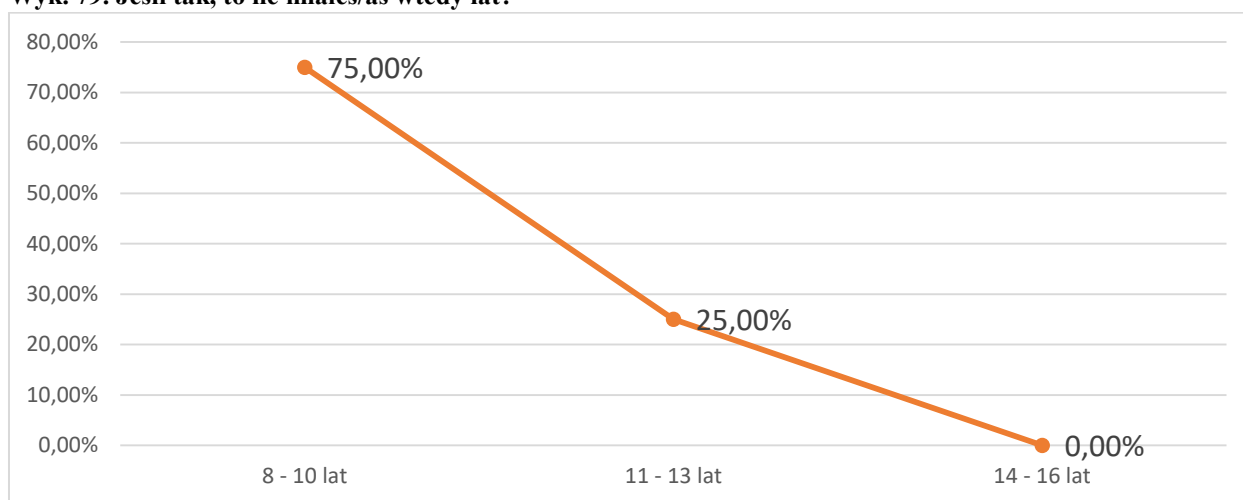
Wyk. 78a. Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze? – w podziale na płeć

Na kolejne pytania odnoszące się do kontaktów uczniów z narkotykami i dopalaczami odpowiedzi udzielali wyłącznie uczniowie, którzy wskazali, iż mieli kontakt z substancjami psychoaktywnymi.

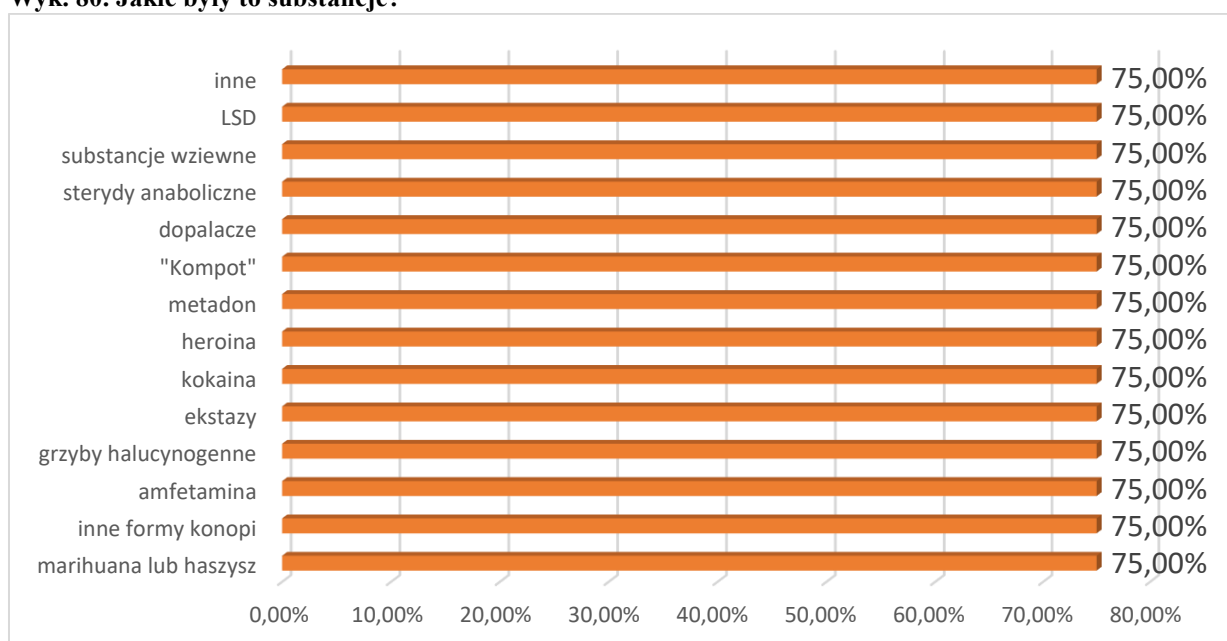
Największa część uczniów (75,00%) zażywała narkotyki w wieku 8 – 10 lat, 25,00% uczniów pierwszy raz zażywał narkotyki w wieku 11 – 13 lat.

Wyk. 79. Jeśli tak, to ile miałeś/aś wtedy lat?

Po 75% uczniów, którzy mieli kontakt z substancjami psychoaktywnymi zażywali wszystkie substancje wymienione w kafeterii, tj.: LSD, substancje wziewne, sterydy anaboliczne, dopalacze, „Kompot”, metadon, heroinę, kokainę, ekstazy, grzyby halucynogenne, amfetaminę, inne formy konopi oraz marihuanę lub haszysz.

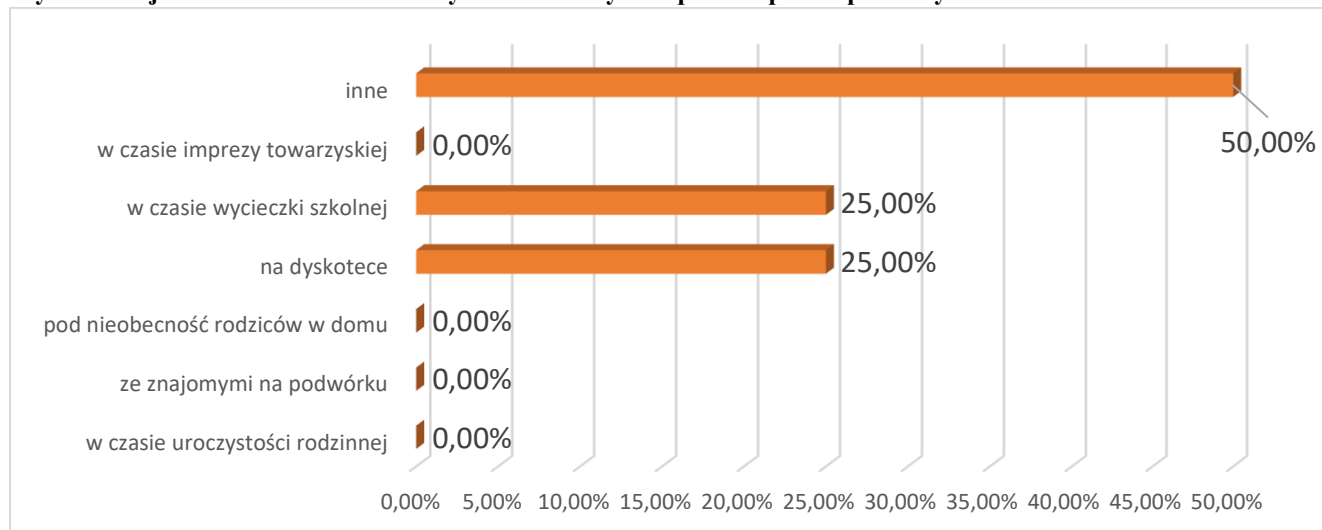
Wyk. 80. Jakie były to substancje?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie pierwszy raz sięgnęli po substancje psychoaktywne w czasie wycieczki szkolnej (25,00%) oraz na dyskotece (25,00%). 50,00% uczniów wskazało inne miejsca, ale nie wymienili o jakie miejsca chodzi.

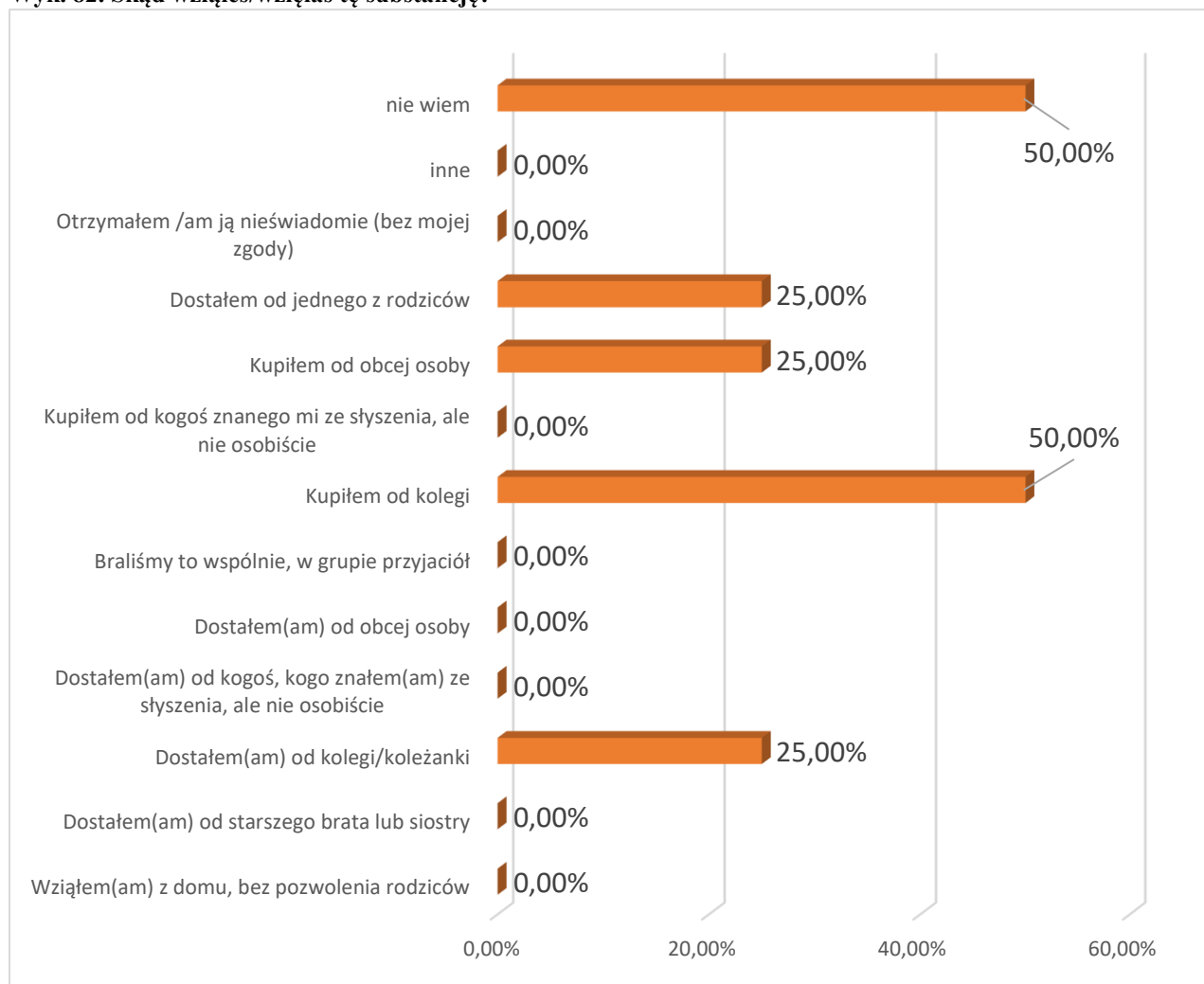
Wyk. 81. W jakich okolicznościach zażyłeś/aś narkotyki/dopalacze po raz pierwszy?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Niezwykle ciekawe wydaje się to skąd uczniowie biorą tego typu substancje, skoro są one prawnie zabronione. Jednak jak wynika z odpowiedzi uczniów, zdobycie substancji psychoaktywnych nie jest niemożliwe. Uczniowie najczęściej wskazywali, iż: kupili je od kolegi (50,00%), dostali je od koleżanki/kolegi (25,00%), kupili od obcej osoby (25,00%), dostali od jednego z rodziców (25,00%). 50,00% uczniów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

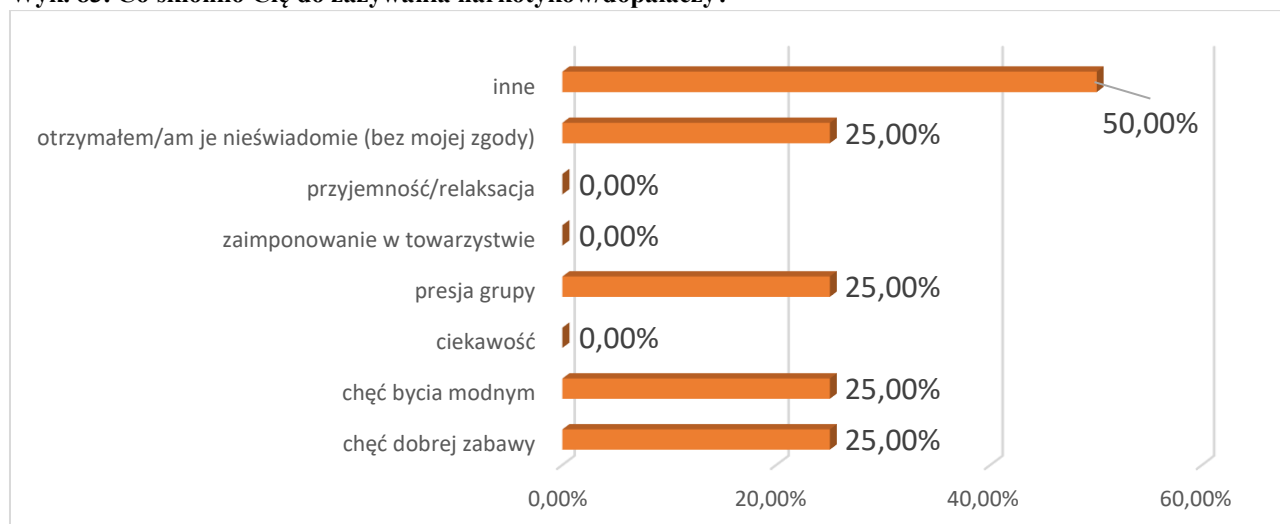
Wyk. 82. Skąd wzięłeś/wzięłaś tę substancję?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Interesujące wydają się także to, dlaczego młodzi ludzie sięgają po narkotyki lub dopalacze. Co czwarty uczeń wskazał na następujące czynniki: chęć lepszej zabawy, chęć bycia modnym, presję grupy, nieświadome otrzymanie. Co drugi uczeń wskazał odpowiedź „inne”, jednak nie wyjaśnił jakie to są motywacje.

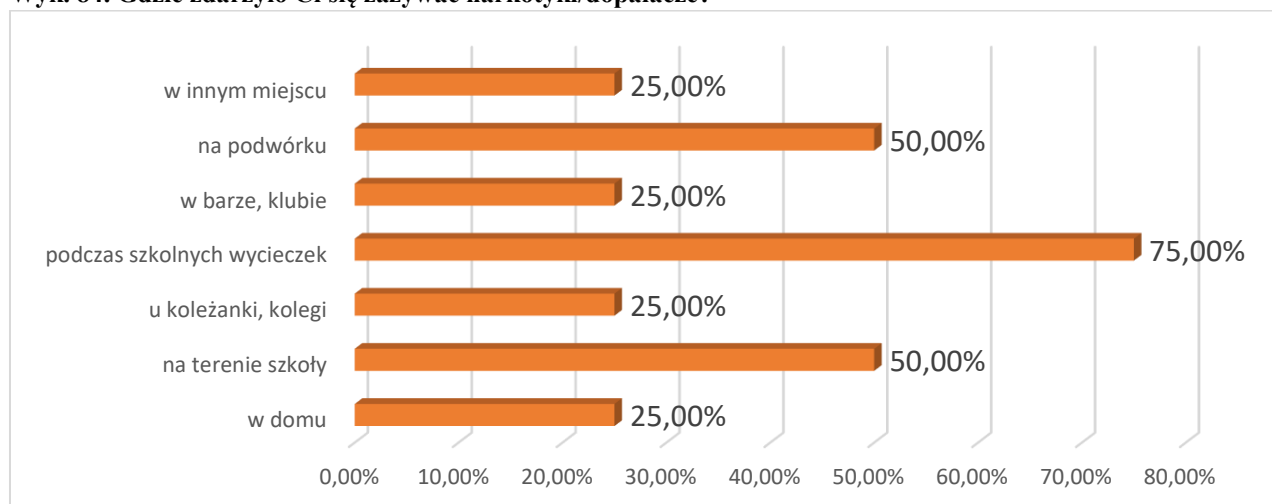
Wyk. 83. Co skłoniło Cię do zażywania narkotyków/dopalaczy?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie środki psychoaktywne zażywali: podczas wycieczek szkolnych (75,00%), na terenie szkoły (50,00%), na podwórku (50,00%), u koleżanki lub kolegi (25,00%), w domu (25,00%), w barze/klubie (25,00%) oraz w innym miejscu, których dokładnie nie wskazano (25,00%).

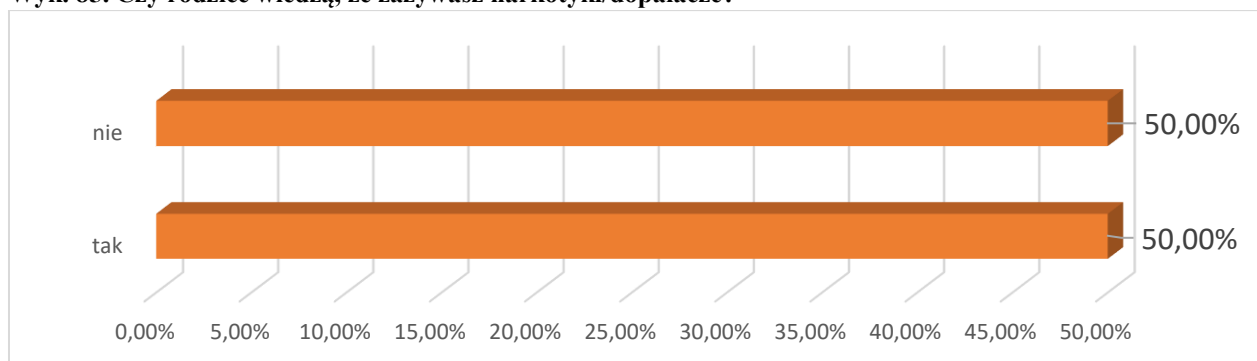
Wyk. 84. Gdzie zdarzyło Ci się zażywać narkotyki/dopalacze?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

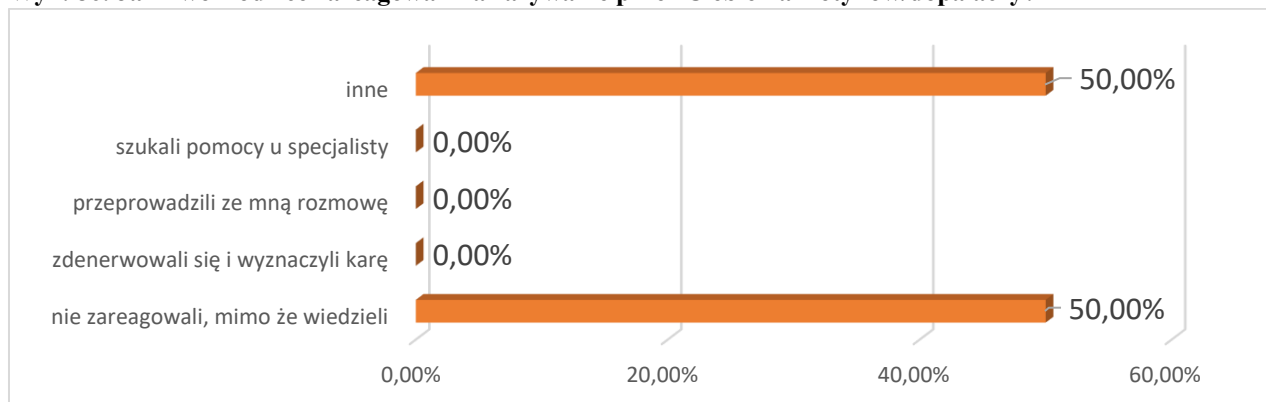
50,00% uczniów zadeklarowało, że jego rodzice wiedzą o sięganiu przez niego po środki psychoaktywne.

Wyk. 85. Czy rodzice wiedzą, że zażywasz narkotyki/dopalacze?

Rodzice na tę informację reagowali: reagując w inny sposób, nie opisany przez uczniów (50,00%) oraz nie reagując w ogóle (50,00%).

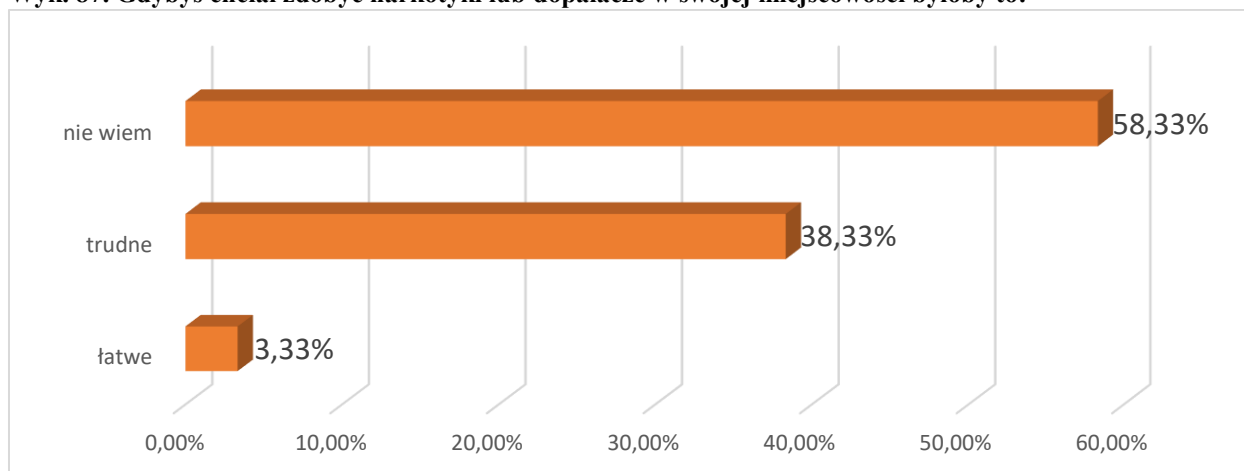
Wyk. 86. Jak Twoi rodzice zareagowali na zażywanie przez Ciebie narkotyków/dopalaczy?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

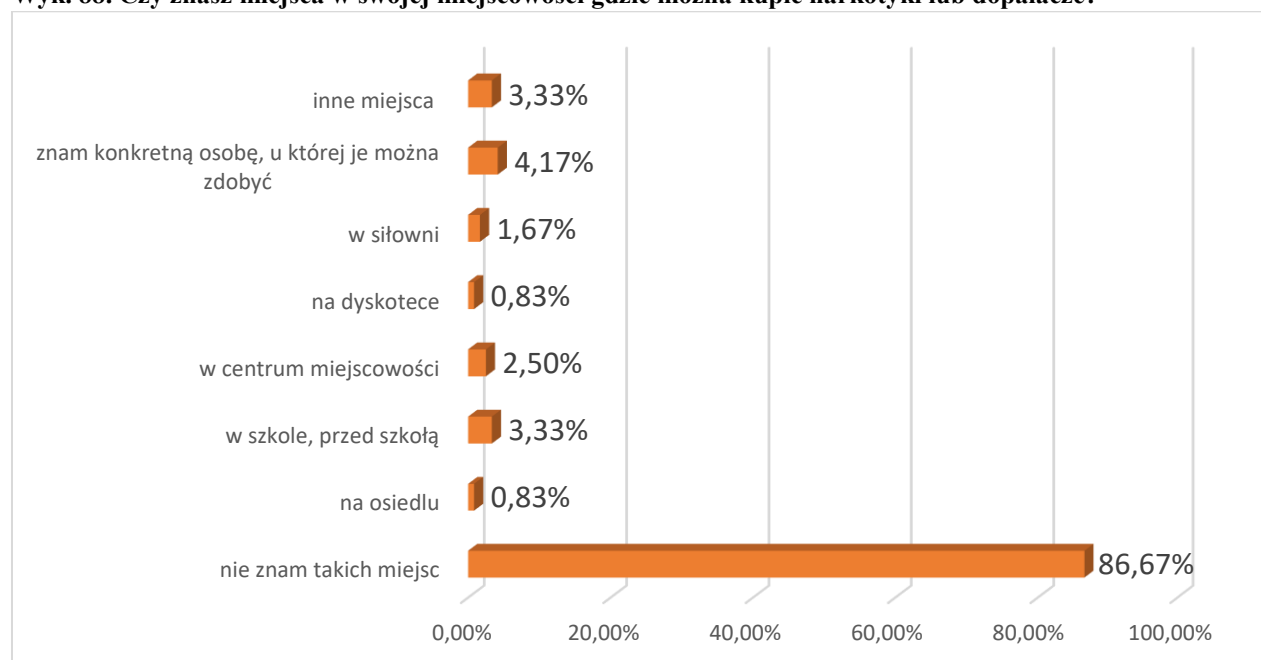
Większość uczniów nie wie, czy zdobycie narkotyków lub dopalaczy w ich gminie jest możliwe – taką odpowiedź wskazało 58,33% uczniów. 38,33% uważa, że jest to trudne, zaś 3,33% uważa, że jest to łatwe.

Wyk. 87. Gdybyś chciał zdobyć narkotyki lub dopalacze w swojej miejscowości byłoby to:

Zdecydowana większość badanych uczniów nie zna miejsc, w których można kupić narkotyki lub dopalacze (86,67%). Pozostali uczniowie wskazywali na: teren szkoły (3,33%), centrum miejscowości (2,50%), siłownię (1,67%), osiedle (0,83%), dyskotekę (0,83%) oraz inne miejsca (3,33%). 4,17% uczniów zna konkretną osobę, u której można kupić substancje psychoaktywne.

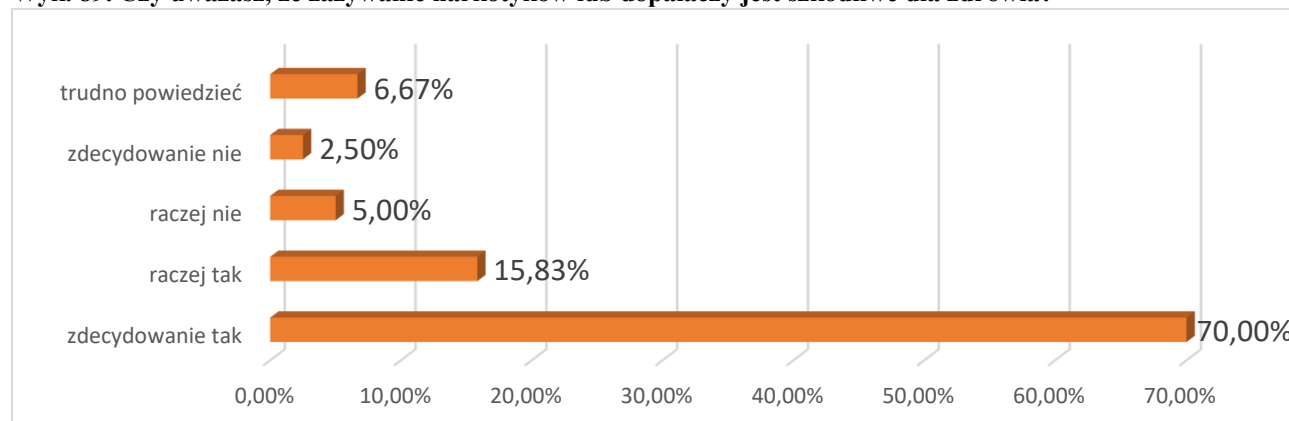
Wyk. 88. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

70,00% uczniów sądzi, że zażywanie narkotyków lub dopalaczy jest zdecydowanie szkodliwe dla zdrowia, zaś 15,83% osób uważa, że jest to raczej szkodliwe. Z tą opinią nie zgodziło się 7,50% uczniów: 5,00% sądzi, iż substancje te są raczej nieszkodliwe, a 2,50% osób uważa, że są one zdecydowanie nieszkodliwe. 6,67% ankietowanych wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Wyk. 89. Czy uważasz, że zażywanie narkotyków lub dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia?

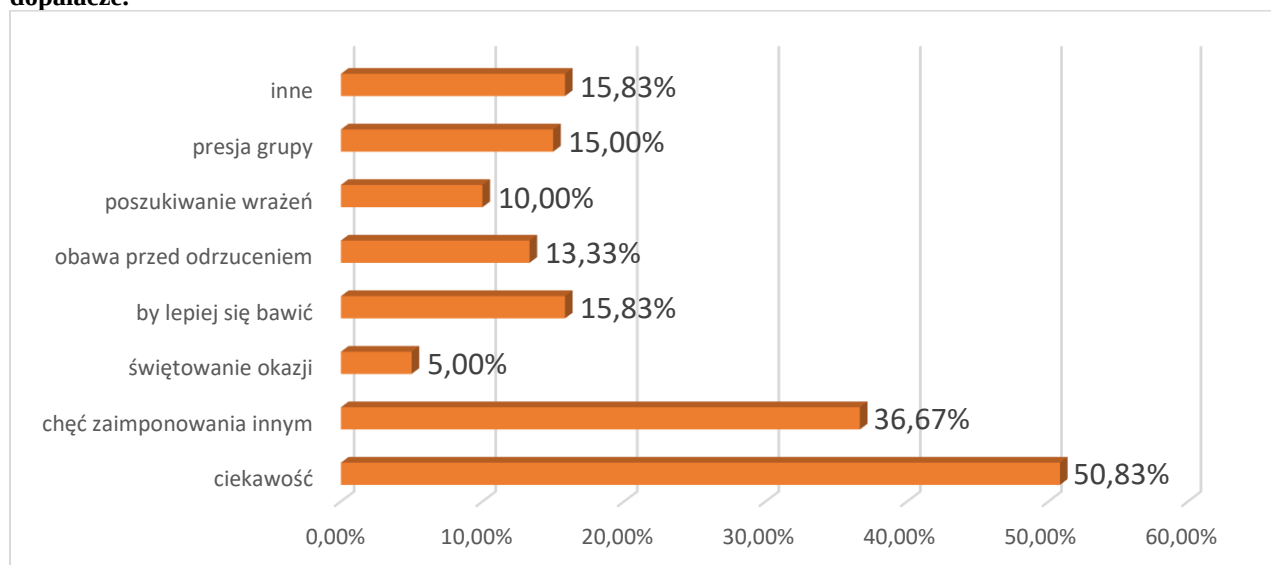

4.5. Profilaktyka z perspektywy dzieci i młodzieży

Niniejszy podrozdział ma na celu sprawdzenie wiedzy uczniów na temat substancji uzależniających.

Pierwsze pytanie skierowane do dzieci i młodzieży miało na celu odkrycie powodów, które motywują młodych ludzi do sięgania po substancje psychoaktywne. Zdaniem uczniów to głównie ciekawość (50,83%) oraz chęć zaimponowania innym (36,67%), a także: chęć lepszej zabawy (15,83%), presja grupy (15,00%), obawa przed odrzuceniem (13,33%), poszukiwanie wrażeń (10,00%) oraz świętowanie okazji (5,00%) to główne powody, które skłaniają ich rówieśników do sięgania po alkohol, narkotyki, dopalacze oraz papierosy. Dodatkowo 15,83% uczniów wskazało również inne powody, nie podając konkretnych przykładów.

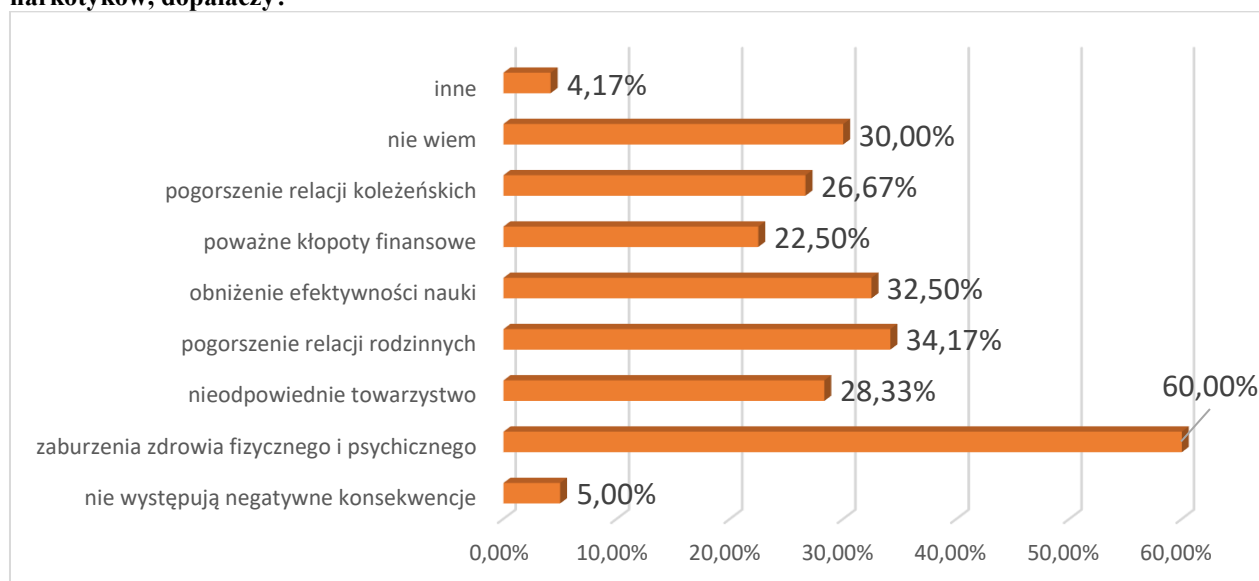
Wyk. 90. Z jakich powodów według Ciebie osoby w Twoim wieku sięgają po alkohol, narkotyki, dopalacze.

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Jeśli chodzi o konsekwencje zażywania substancji psychoaktywnych to zdaniem uczniów wpływają one przede wszystkim na: zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego (60,00%), pogorszenie lub zerwanie relacji rodzinnych (34,17%), obniżenie efektywności nauki (32,50%), nieodpowiednie towarzystwo (28,33%), pogorszenie relacji koleżeńskich (26,67%), poważne kłopoty finansowe (22,50%) oraz inne konsekwencje (4,17%). 30,00% badanych nie potrafiła udzielić odpowiedzi na to pytanie, a 5,00% uczniów uważa, że uzależnienia nie niosą ze sobą negatywnych konsekwencji.

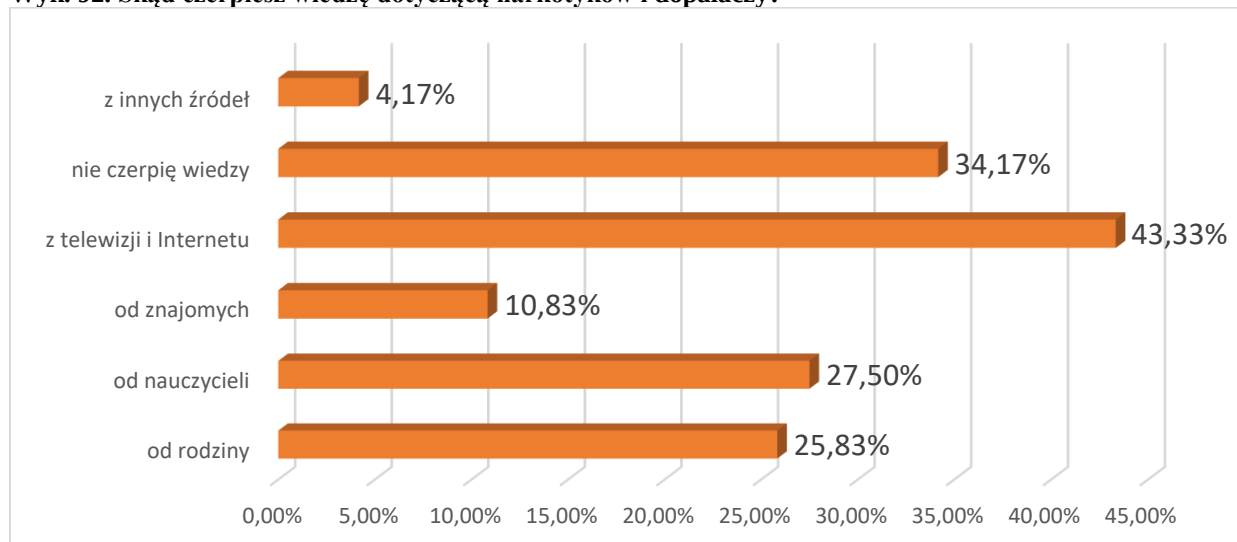
Wyk. 91. Jakieg według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, dopalaczy?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Telewizja i Internet to główne źródło wiedzy na temat substancji psychoaktywnych – taką odpowiedź wskazało 43,33% uczniów. Mniejszą popularnością cieszą się nauczyciele – wskazało na nich 27,50% ankietowanych uczniów oraz rodzina – 25,83%. Na znajomych wskazało 10,83% osób, zaś z innych źródeł wiedzę czerpie 4,17%. Niepokój budzi fakt, iż 34,17% ankietowanych w ogóle nie czerpie wiedzy na ten temat.

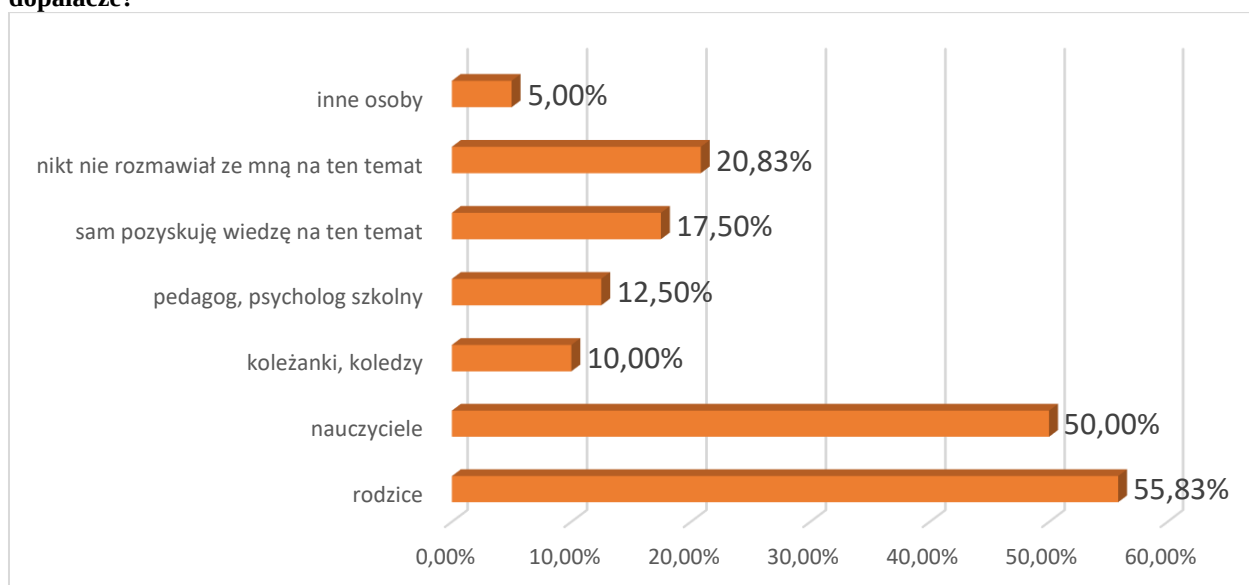
Wyk. 92. Skąd czerpiesz wiedzę dotyczącą narkotyków i dopalaczy?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Zdaniem uczniów to rodzice (55,83%) oraz nauczyciele (50,00%) najczęściej rozmawiają z młodzieżą na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali na: pedagoga/psychologa szkolnego (12,50%), kolegów/koleżanki (10,00%) oraz inne osoby (5,00%). 17,50% uczniów samodzielnie pozyskuje wiedzę na ten temat, a 20,83% uczniów uważa, że nikt z nim na ten temat nie rozmawiał.

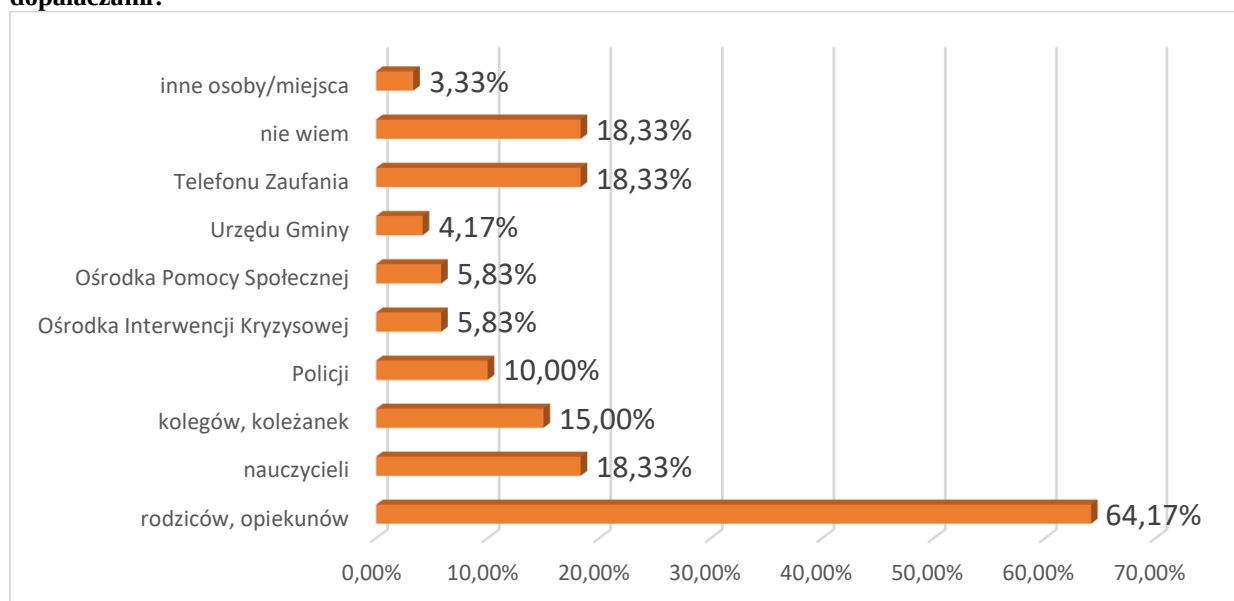
Wyk. 93. Kto rozmawiał z Tobą na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, narkotyki, dopalacze?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie w sytuacjach problemowych zwróciliby się z prośbą o pomoc do rodziców i opiekunów – taką opinię wyraziło 64,17% osób. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali na: nauczycieli (18,33%), telefon zaufania (18,33%), kolegów i koleżanki (15,00%), Policję (10,00%), Ośrodek Interwencji Kryzysowej (5,83%), Ośrodek Pomocy Społecznej (5,83%), oraz Urząd Gminy (4,17%). 18,33% uczniów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie, a 3,33% wskazało inne osoby lub miejsca nie wyjaśniając o jakie miejsca dokładnie im chodzi.

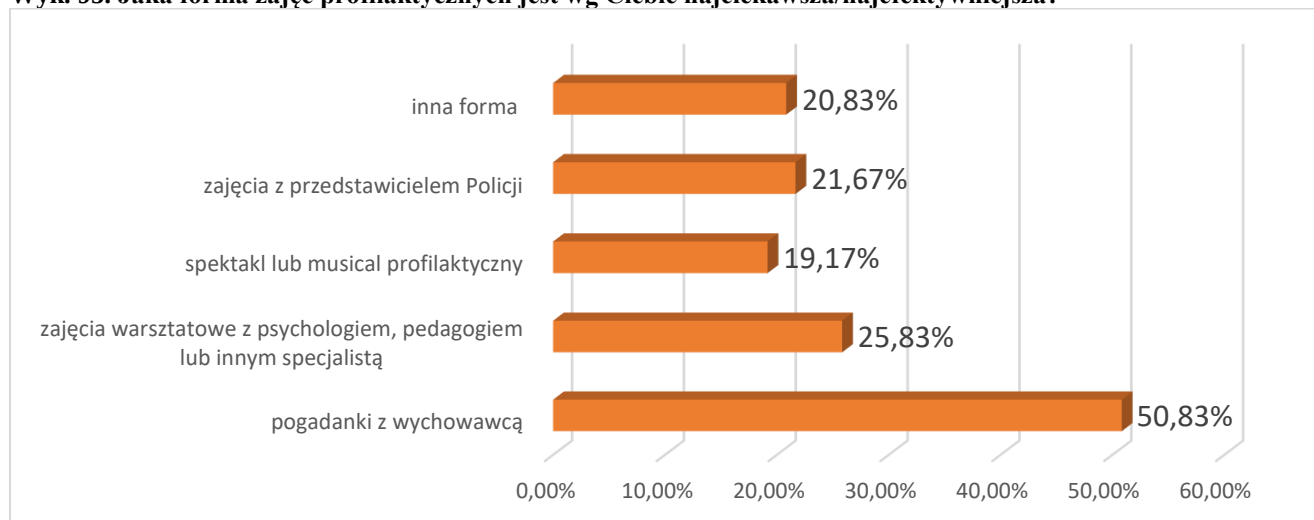
Wyk. 94. Do kogo zwróciłbyś się o pomoc mając problem związany z alkoholem, narkotykami lub dopalaczami?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Zdaniem uczniów, najciekawszymi formami zajęć profilaktycznych są: pogadanki z wychowawcą (50,83%), zajęcia warsztatowe z pedagogiem, psychologiem lub innym specjalistą (25,83%), zajęcia z przedstawicielami Policji (21,67%), spektakle lub musicale profilaktyczne (19,17%) oraz inne formy zajęć (20,83%), uczniowie nie podali jednak konkretnych form zajęć.

Wyk. 95. Jaka forma zajęć profilaktycznych jest wg Ciebie najciekawsza/najefektywniejsza?

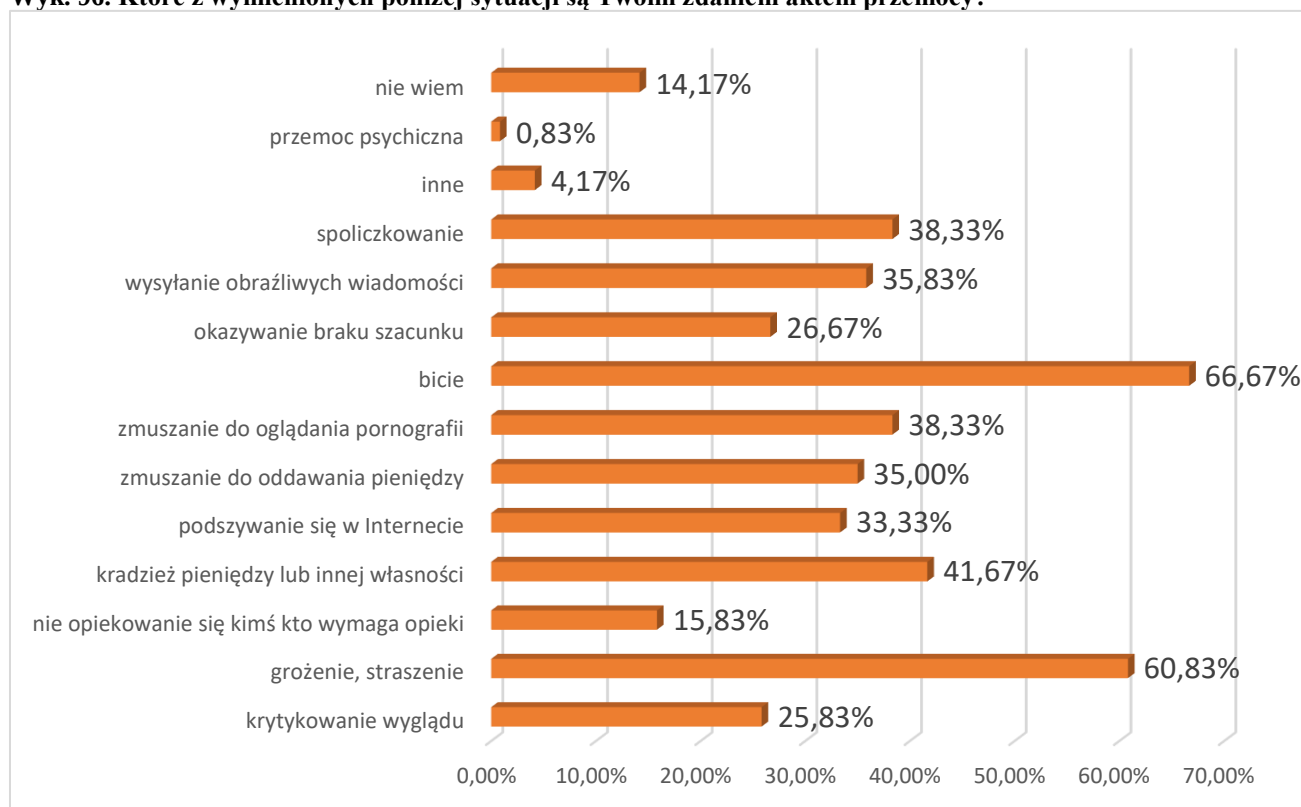

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

4.6. Problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży

Kolejnym problemem poruszonym w badaniu dzieci i młodzieży, był problem przemocy. Celem sprawdzenia wiedzy uczniów na temat zjawiska przemocy, poproszono ich o wskazanie sytuacji, które ich zdaniem można nazwać aktem przemocy. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, uczniowie najczęściej wskazują na następujące zachowania: bicie (66,67%), grożenie, straszenie (60,83%), kradzież pieniędzy lub innej własności (41,67%), spoliczkowanie (38,33%), zmuszanie do oglądania pornografii (38,33%), wysyłanie obraźliwych wiadomości (35,83%), zmuszanie do oddawania pieniędzy (35,00%), podszywanie się w Internecie (33,33%), okazywanie braku szacunku (26,67%), krytykowanie wyglądu (25,83%), nie opiekowanie się kimś kto wymaga opieki (15,83%), przemoc psychiczna (0,83%) oraz inne zachowania, których nie scharakteryzowano (4,17%).

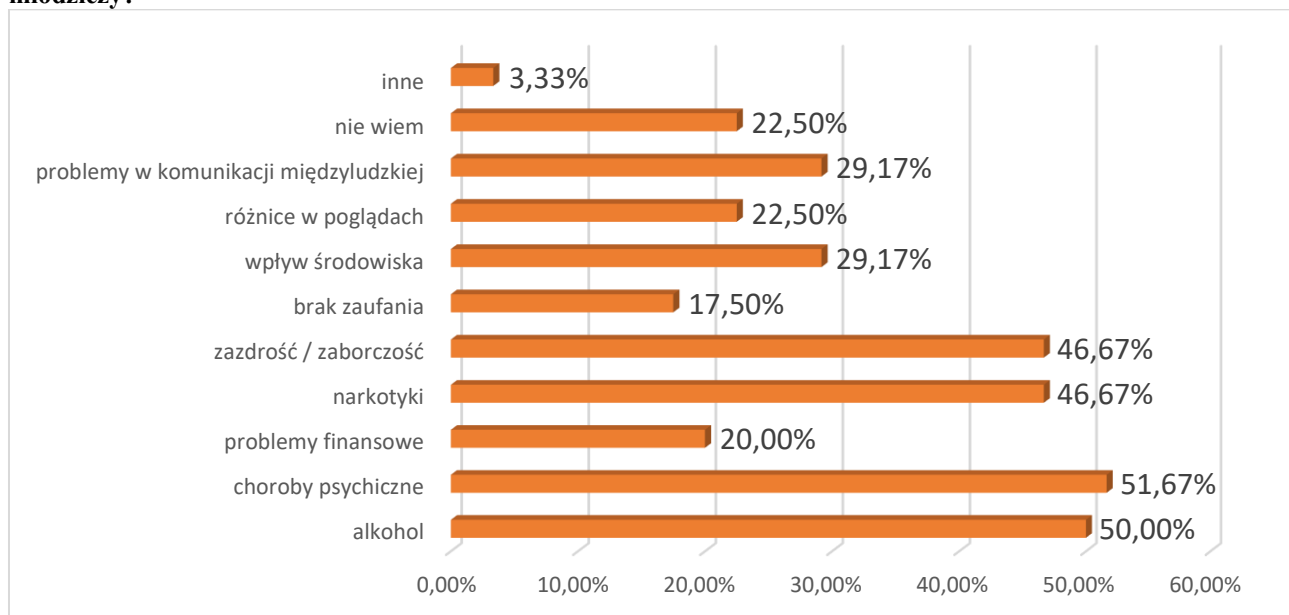
Wyk. 96. Które z wymienionych poniżej sytuacji są Twoim zdaniem aktem przemocy?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie uważają, że przemoc wynika głównie z chorób psychicznych (51,67%), nadużywania alkoholu (50,00%), narkotyków (46,67%) i zazdrości i zaborczości (46,67%), ale także z: problemów w komunikacji międzyludzkiej (29,17%), wpływu środowiska (29,17%), różnic w poglądach (22,50%), problemów finansowych (20,00%) oraz braku zaufania (17,50%) i innych powodów, których uczniowie nie wymienili (3,33%). 22,50% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

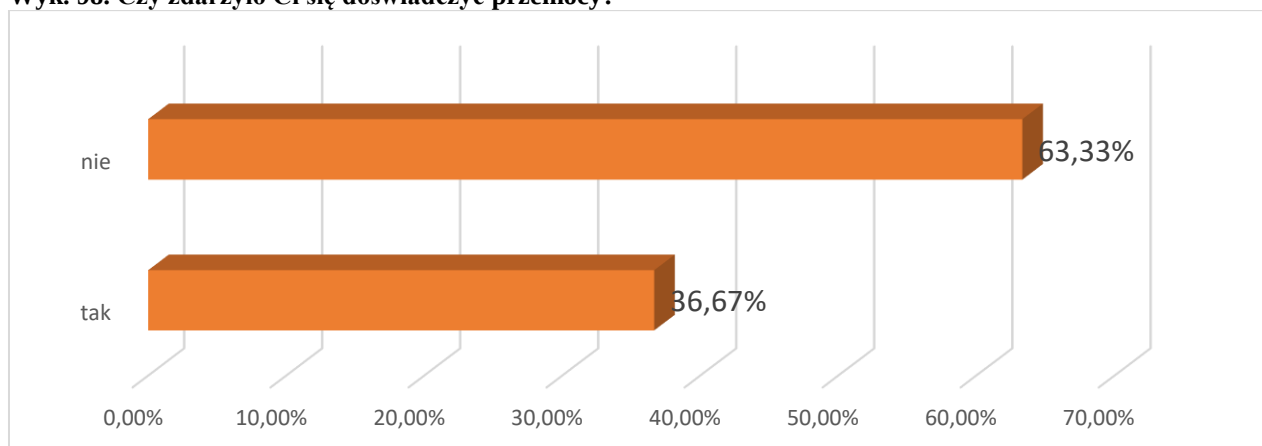
Wyk. 97. Które z wymienionych poniżej sytuacji Twoim zdaniem prowokują agresję/przemoc wśród młodzieży?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

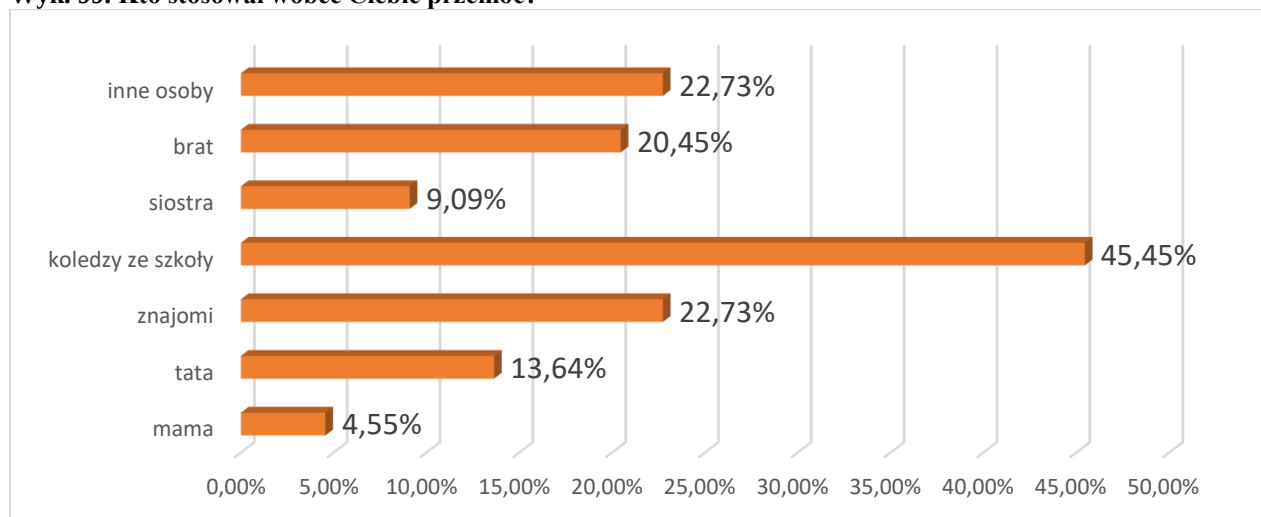
Przemocy doświadczyło kiedykolwiek, aż 36,67% uczniów. Natomiast 63,33% uczniów nie doświadczyło nigdy przemocy.

Wyk. 98. Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?

Osobami stosującymi przemoc wobec uczniów byli głównie koledzy ze szkoły – taką odpowiedź wskazało 45,45% uczniów, którzy doznali przemocy. Rzadziej wskazywano natomiast na: znajomych (22,73%), brata (20,45%), tatę (13,64%), siostrę (9,09%), mamę (4,55%) oraz inne osoby (22,73%).

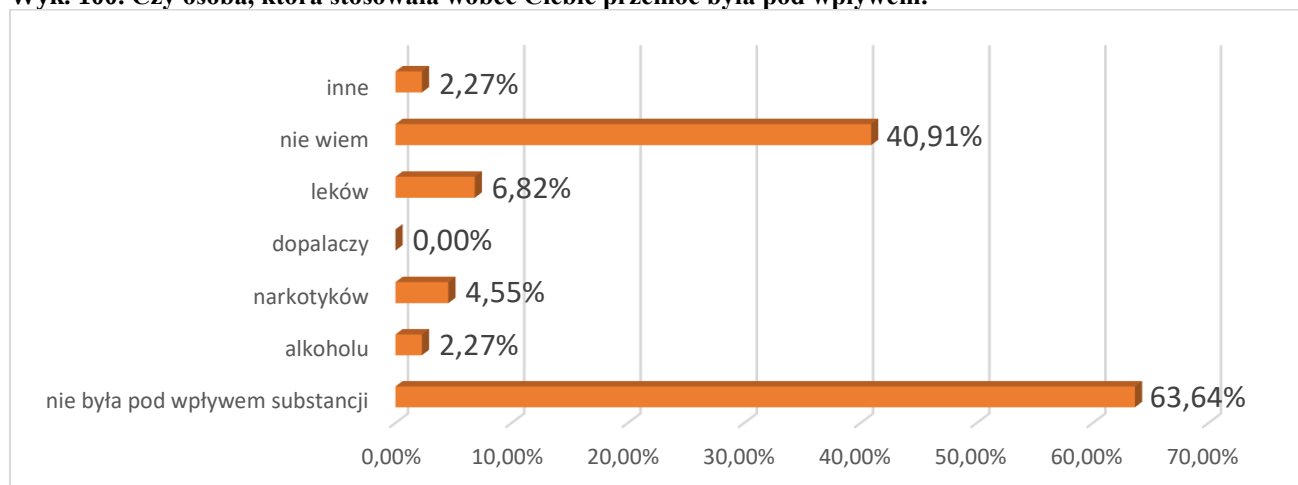
Wyk. 99. Kto stosował wobec Ciebie przemoc?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie, którzy doświadczyli przemocy uważają, że osoby, które stosowały wobec nich przemoc nie były pod wpływem żadnych substancji (63,64%). Natomiast 2,27% uczniów uważa, że osoby te były pod wpływem alkoholu, 4,55% uczniów twierdzi, że osoby te były pod wpływem narkotyków oraz leków (6,82%). 2,27% uczniów przyznało, że osoby te były pod wpływem innych substancji, jednak ankietowani nie podali konkretnych przykładów. 40,91% respondentów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

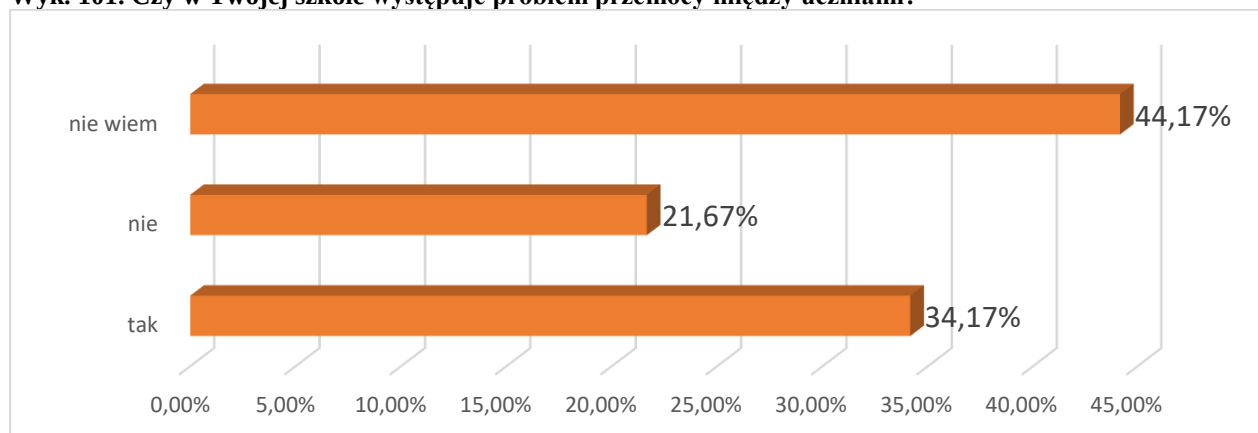
Wyk. 100. Czy osoba, która stosowała wobec Ciebie przemoc była pod wpływem:

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

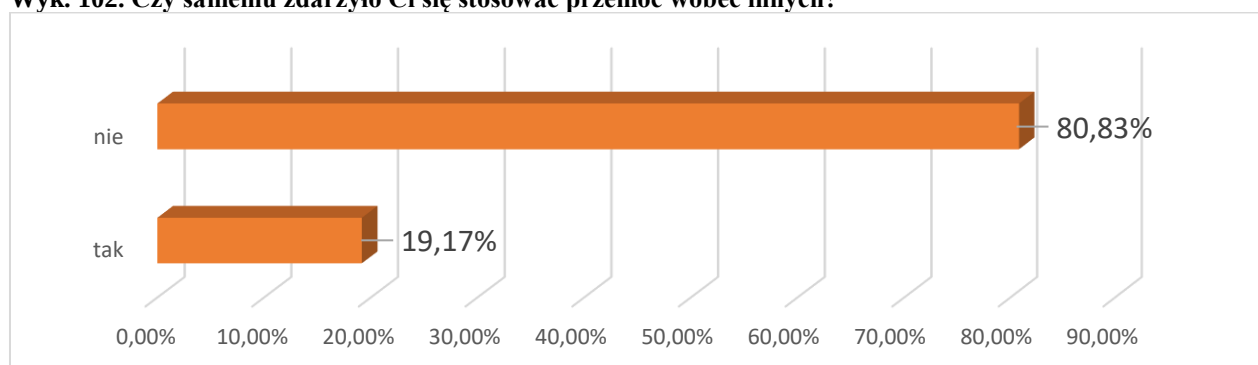
34,17% uczniów przyznało, że w ich szkole występuje przemoc między uczniami. Z tą opinią nie zgodziło się 21,67% uczniów, a 44,17% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 101. Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami?

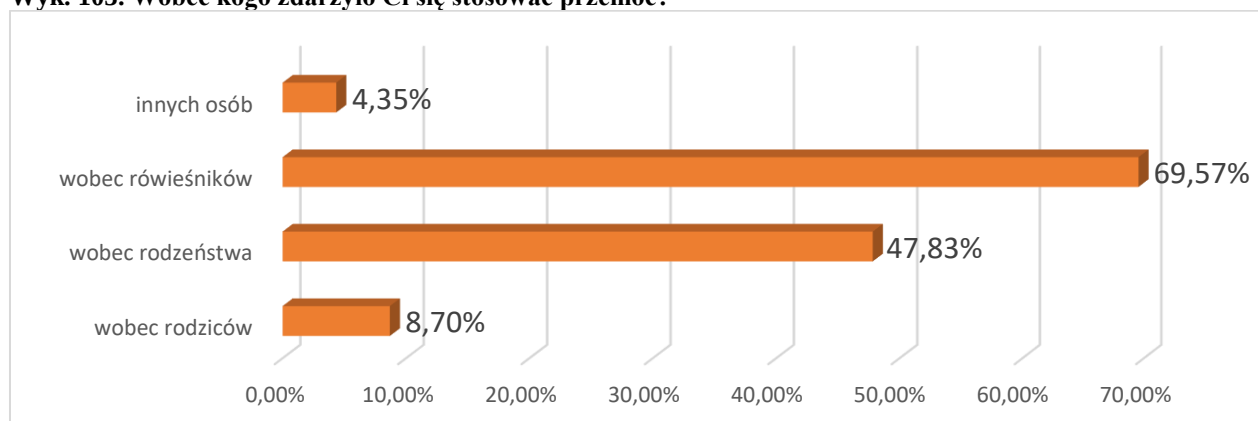
Do stosowania przemocy wobec innych osób przyznało się 19,17% ankietowanych uczniów. 80,83% uczniów nigdy nie stosowało przemocy.

Wyk. 102. Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec innych?

Uczniowie stosowali przemoc głównie wobec rówieśników (69,57%), ale także wobec rodzeństwa (47,83%), rodziców (8,70%) oraz innych osób (4,35%).

Wyk. 103. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?

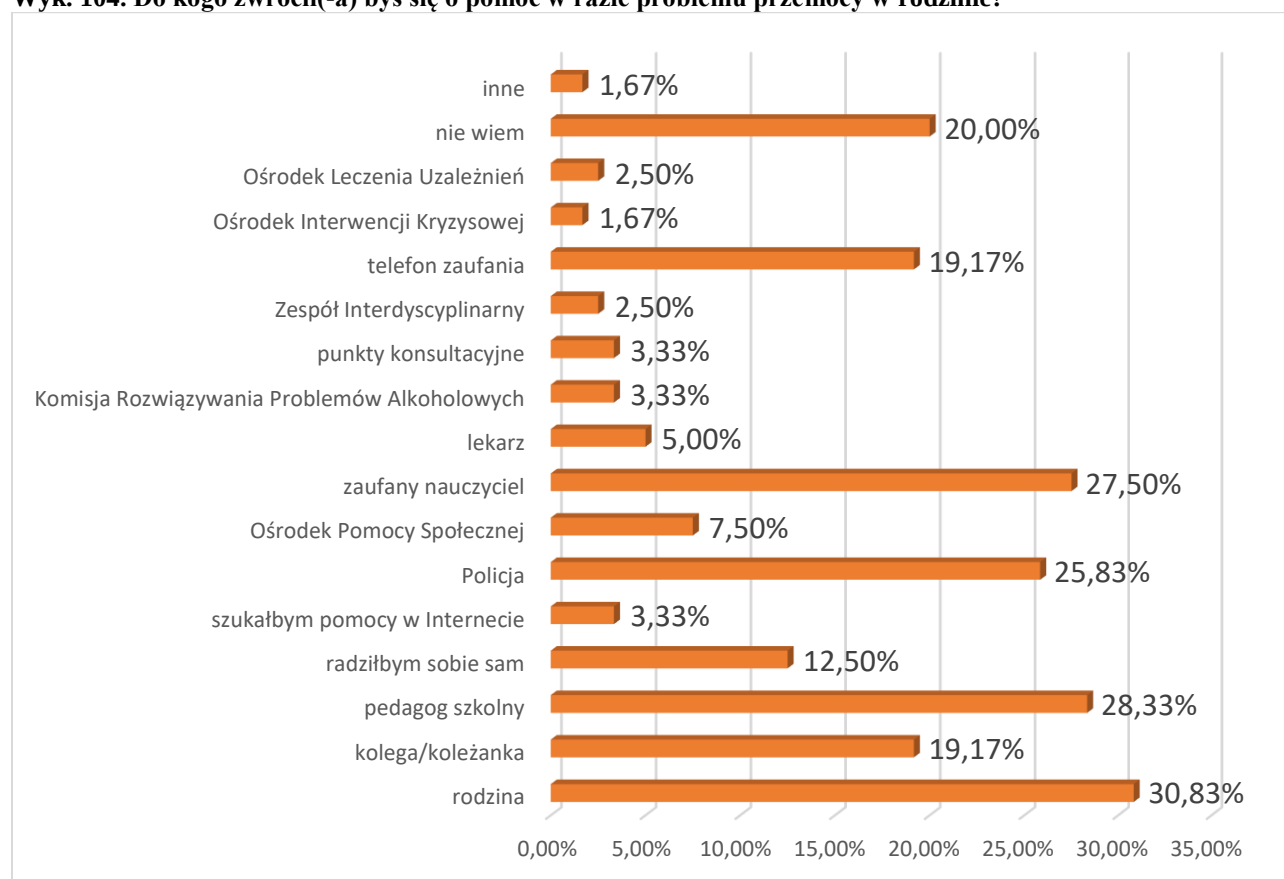

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Z problemem przemocy uczniowie zwróciliby się o pomoc do: rodziny (30,83%), pedagoga szkolnego (28,33%), zaufanego nauczyciela (27,50%), Policji (25,83%), kolegi lub koleżanki (19,17%), telefonu zaufania (19,17%), Ośrodka Pomocy Społecznej (7,50%), lekarza (5,00%), Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (3,33%), punktu konsultacyjnego (3,33%), Ośrodka Leczenia Uzależnień (2,50%), Ośrodka Interwencji Kryzysowej (1,67%) oraz Zespołu Interdyscyplinarnego (2,50%).

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż 3,33% osób szukałoby pomocy w Internecie, a 12,50% uczniów próbowałoby radzić sobie samodzielnie. Dodatkowo 20,00% uczniów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

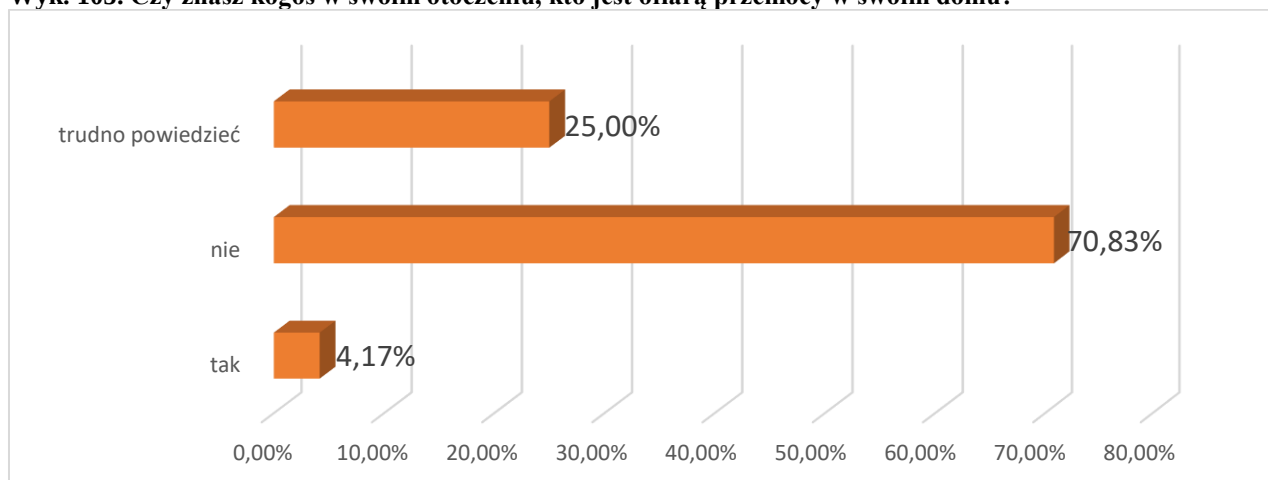
Wyk. 104. Do kogo zwrócił(-a) byś się o pomoc w razie problemu przemocy w rodzinie?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

4,17% uczniów zna osoby doświadczające przemocy domowej. 70,83% ankietowanych nie zna takich osób, a 25,00% respondentów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 105. Czy znasz kogoś w swoim otoczeniu, kto jest ofiarą przemocy w swoim domu?

5. BADANIE SPRZEDAWCÓW

W celu dokładniejszego zdiagnozowania problemu alkoholowego przeprowadzone zostało również badanie sprzedawców pracujących w punktach sprzedaży alkoholu. Kwestionariusz skierowanej do nich ankiety zawierał pytania dotyczące zarówno samego handlu trunkami i możliwych związanych z tym negatywnych konsekwencji, jak również innych problemów społecznych. W sumie respondenci udzielili odpowiedzi na 17 pytań jednokrotnego wyboru.

Badanie zostało podzielone na bloki poświęcone następującym problemom:

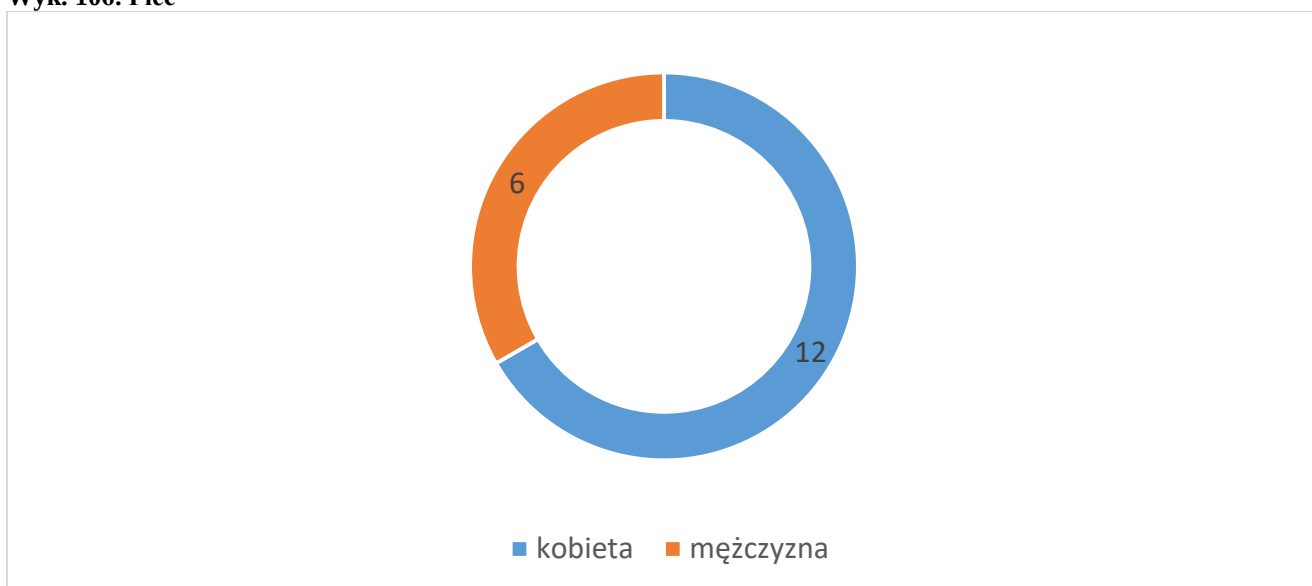
Najbardziej rozbudowany został blok poświęcony kwestiom dotyczącym alkoholu, a kwestionariusz kończył się metryczką z pytaniami o wiek, płeć oraz staż pracy w charakterze sprzedawcy napojów alkoholowych.

Ze względu na niewielką liczebność próby, wyniki zostały przedstawione w formie liczb.

5.1. Struktura badanej próby

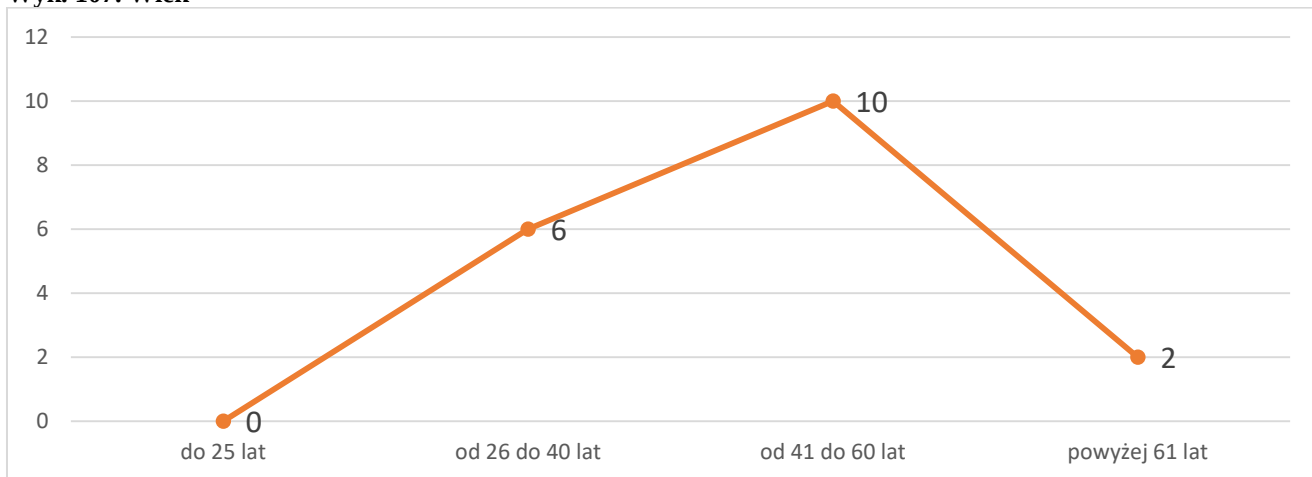
Ostatnią grupą biorącą udział w diagnozie problemów społecznych w Gminie Legnickie Pole byli sprzedawcy napojów alkoholowych. Ich wiedza jest niezwykle cenna ze względu na fakt, iż na co dzień są oni baczniymi obserwatorami rzeczywistości społecznej, w związku z tym są w stanie określić skalę występujących problemów związanych z uzależnieniami od substancji psychoaktywnych. W badaniu zdecydowaną większość stanowiły kobiety – 12 osób. W ankietowaniu wzięło udział również 6 mężczyzn.

Wyk. 106. Płeć

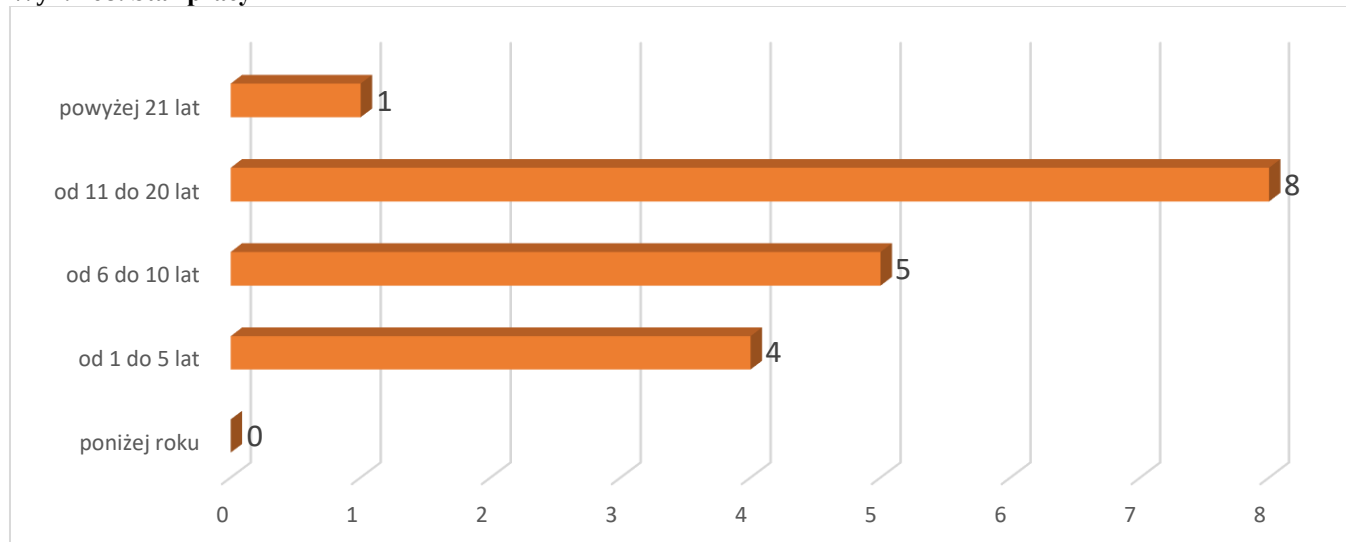
Najliczniejszą grupę osób tworzyli ankietowani w wieku 41 – 60 lat (10 osób) oraz badani w wieku 26 – 40 lat (6 osób). Dwóch sprzedawców miało powyżej 61 lat.

Wyk. 107. Wiek

Czterech sprzedawców pracuje w swoim zawodzie od 1 do 5 lat, kolejne pięć osób posiada od 6 do 10 lat stażu pracy, osiem osób pracuje jako sprzedawca od 11 do 20 lat, a kolejna osoba posiada ponad 21 lat stażu pracy.

Wyk. 108. Staż pracy

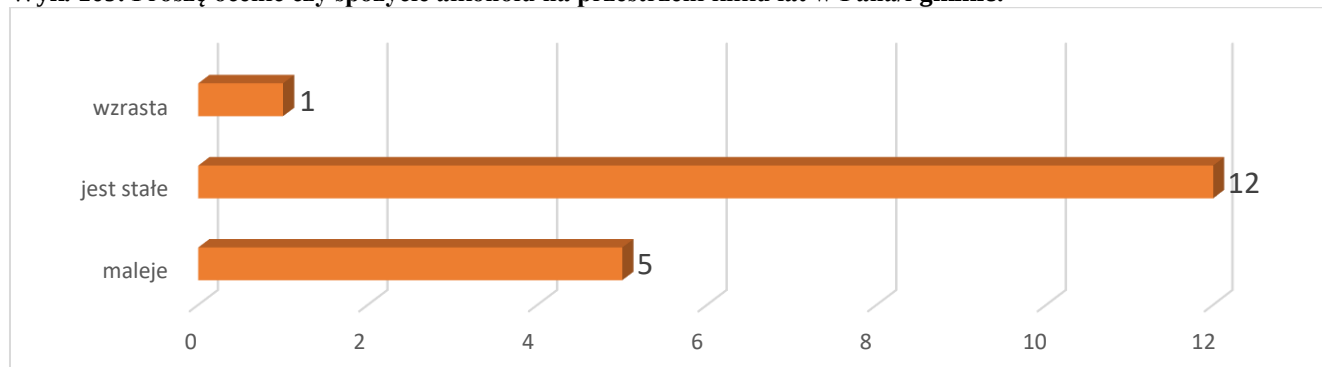

5.2. Problemy społeczne z perspektywy sprzedawców

Pytania kierowane do tej grupy społecznej miały głównie na celu pogłębienie wiedzy z zakresu problematyki uzależnień od substancji psychoaktywnych w gminie oraz sprawdzenie, czy w Gminie Legnickie Pole przestrzega się Ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

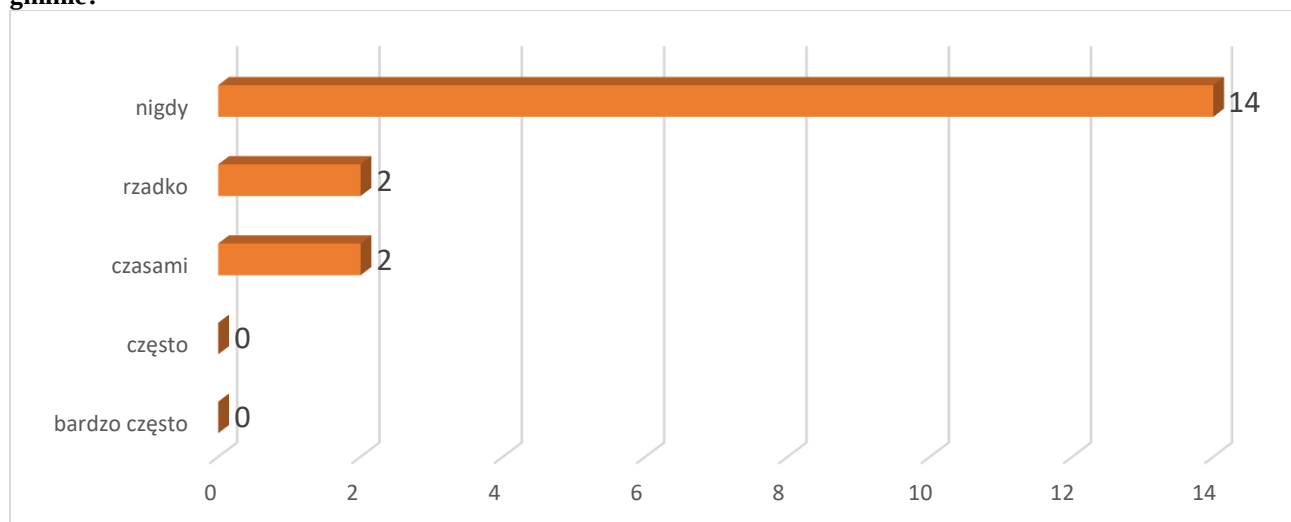
Na początek badanych zapytano, czy ich zdaniem, na przestrzeni ostatnich kilku lat, na terenie gminy zmieniła się skala spożycia alkoholu. Jeden ankietowany uważa, że obecnie spożywa się więcej alkoholu niż dawniej. Pięciu ankietowanych twierdzi natomiast, iż obecnie pije się mniej niż kiedyś, zaś kolejne dwanaście osób uważa, że obecnie pije się tyle samo co kilka lat temu. W opinii mieszkańców obecnie problem alkoholowy nie przybiera tak dużej skali jak kilka lat temu.

Wyk. 109. Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i gminie:

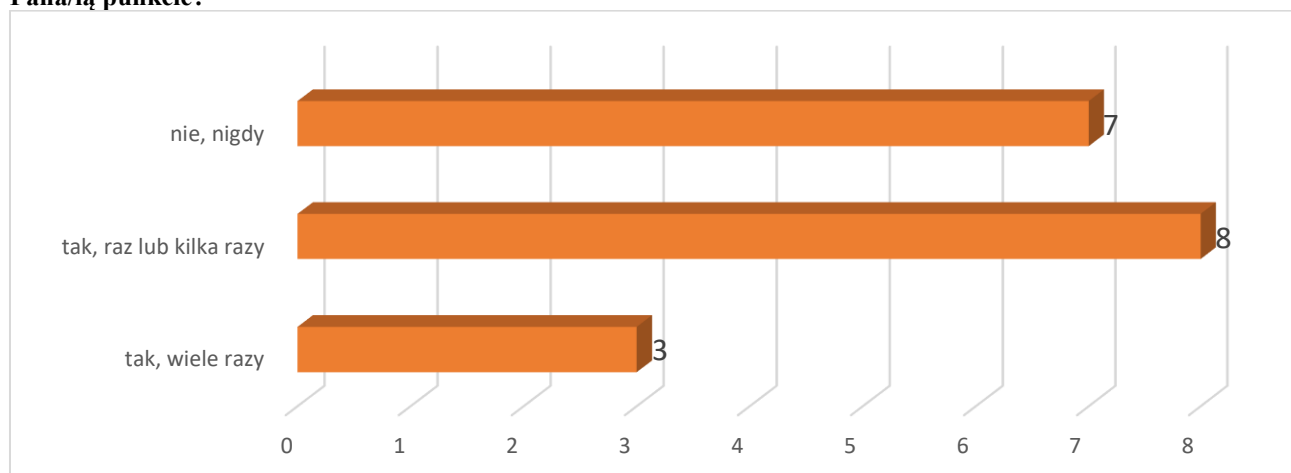
Kolejne pytania mają na celu sprawdzenie dostępności alkoholu dla osób nieletnich. W tym celu sprzedawców zapytano, jak często sprzedaje się alkohol osobom nieletnim na terenie Gminy Legnickie Pole. Czternastu ankietowanych uważa, że na terenie gminy nigdy nie sprzedaje się alkoholu osobom nieletnim. Natomiast dwie osoby uważają, że takie sytuacje mogą mieć miejsce rzadko oraz dwóch ankietowanych wskazał odpowiedź „czasami”.

Wyk. 110. Proszę ocenić jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom niepełnoletnim w Pana/i gminie?

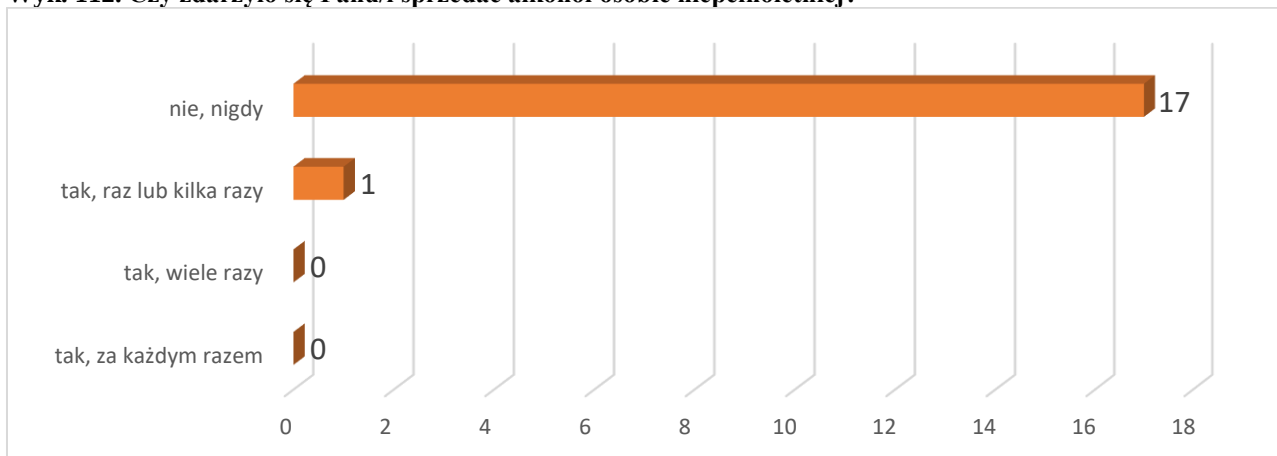
Większość sprzedawców przyznała także, że zdarzyło im się, iż osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol w obsługiwanym przez nich punkcie. Rzadko, tj. raz lub kilka razy, zdarzyło się to ośmiu sprzedawcom, a wiele razy przytrafiło się to trzem osobom. Siedmiu badanych zadeklarowało, że nigdy nie spotkało się z takim zdarzeniem.

Wyk. 111. Czy zdarzyło się Panu/i, że osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol w obsługiwanym przez Pana/ią punkcie?

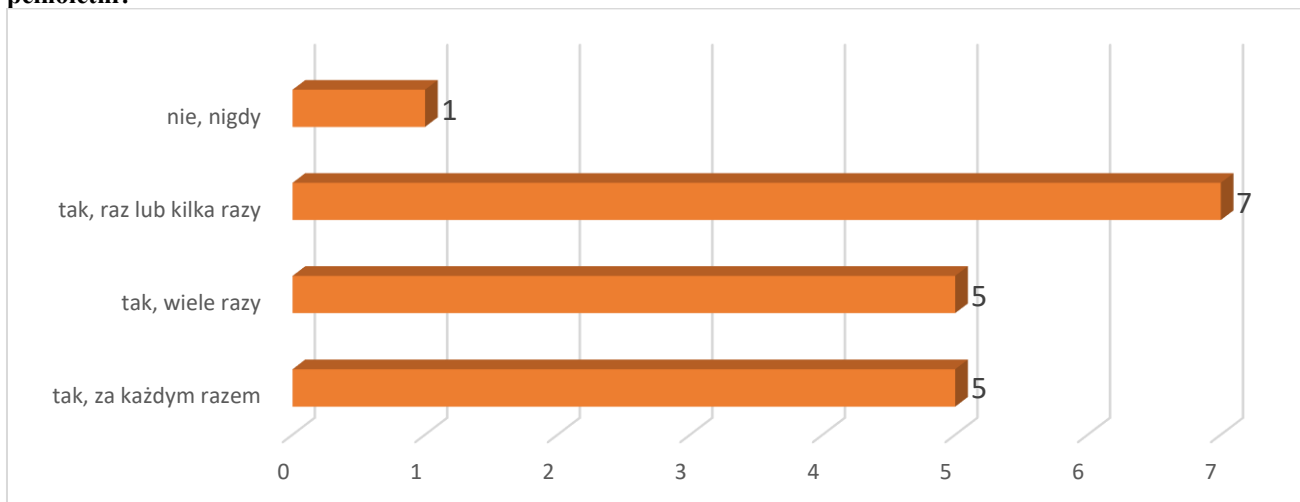
Z deklaracji wynika, iż jeden z ankietowanych sprzedawców sprzedał raz lub kilka razy alkohol osobie niepełnoletniej.

Wyk. 112. Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać alkohol osobie niepełnoletniej?

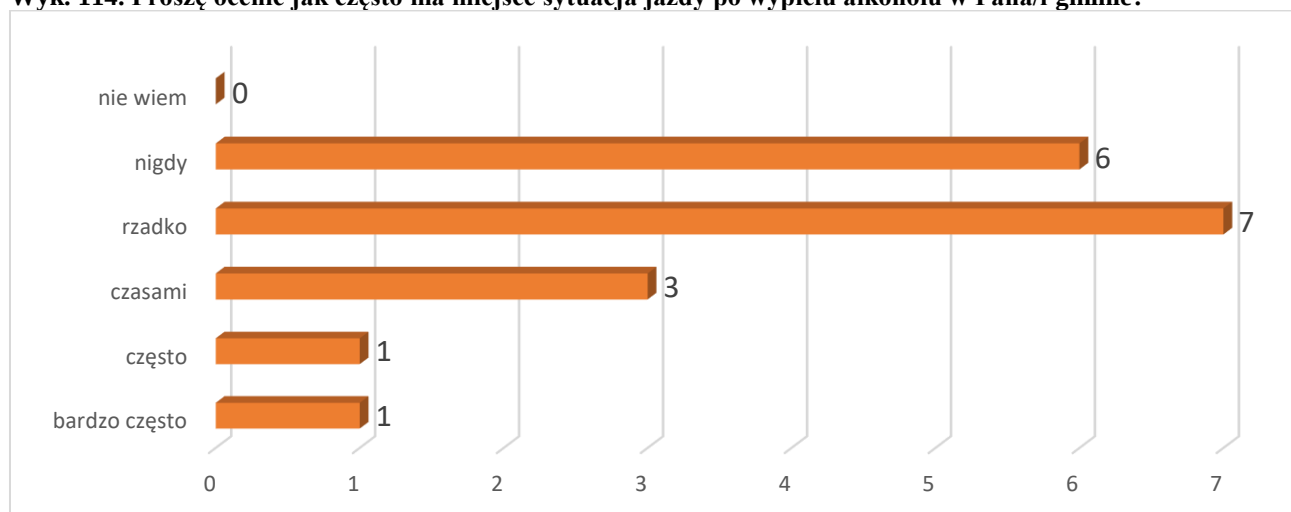
W sytuacji, gdy sprzedawcy nie mają pewności co do pełnoletniości klientów mają obowiązek sprawdzenia dokumentu potwierdzającego pełnoletność. Siedmiu sprzedawców robiło to raz lub kilka razy, pięciu sprzedawców sprawdzało dowód często, tj. wiele razy, a kolejne pięć osób sprawdza dowód tożsamości za każdym razem, gdy ma wątpliwości. Jeden badany przyznał, iż nigdy nie sprawdza dowodu tożsamości osób, co do których nie ma pewności, czy są oni pełnoletni.

Wyk. 113. Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek pytać o dowód osobisty klienta, nie mając pewności czy jest pełnoletni?

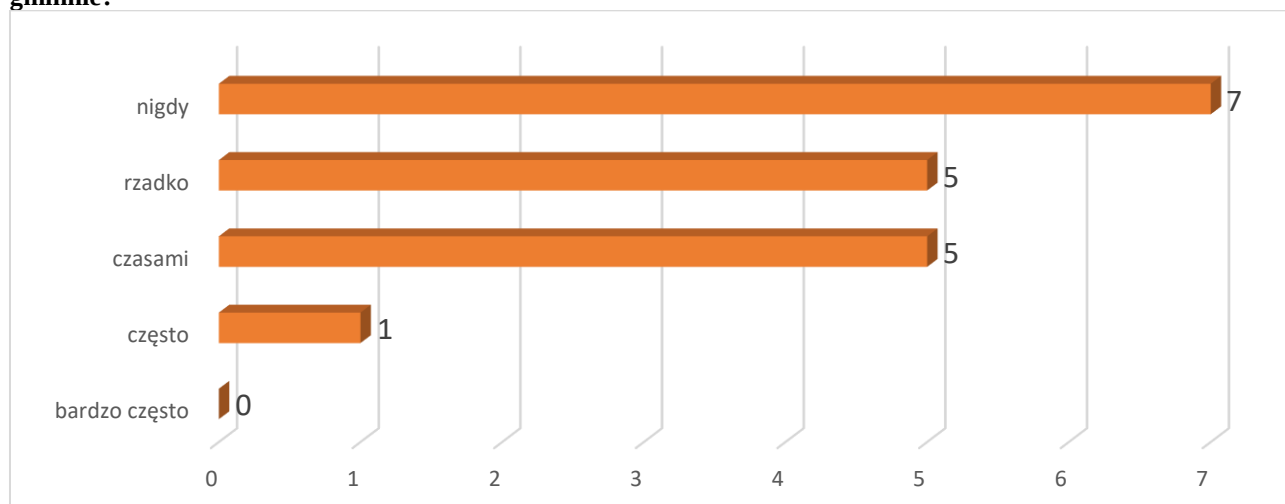
Ankietowanych zapytano, czy ich zdaniem w Gminie Legnickie Pole zdarza się, że osoby znajdujące się pod wpływem alkoholu siadają za kierownicą. Sześć osób przyznało, że takie sytuacje nigdy nie mają miejsca. Zdaniem siedmiu osób zdarza się to rzadko, trzy osoby wskazały odpowiedź „czasami”, a jeden badany uważa, że takie sytuacje zdarzają się często oraz bardzo często.

Wyk. 114. Proszę ocenić jak często ma miejsce sytuacja jazdy po wypiciu alkoholu w Pana/i gminie?

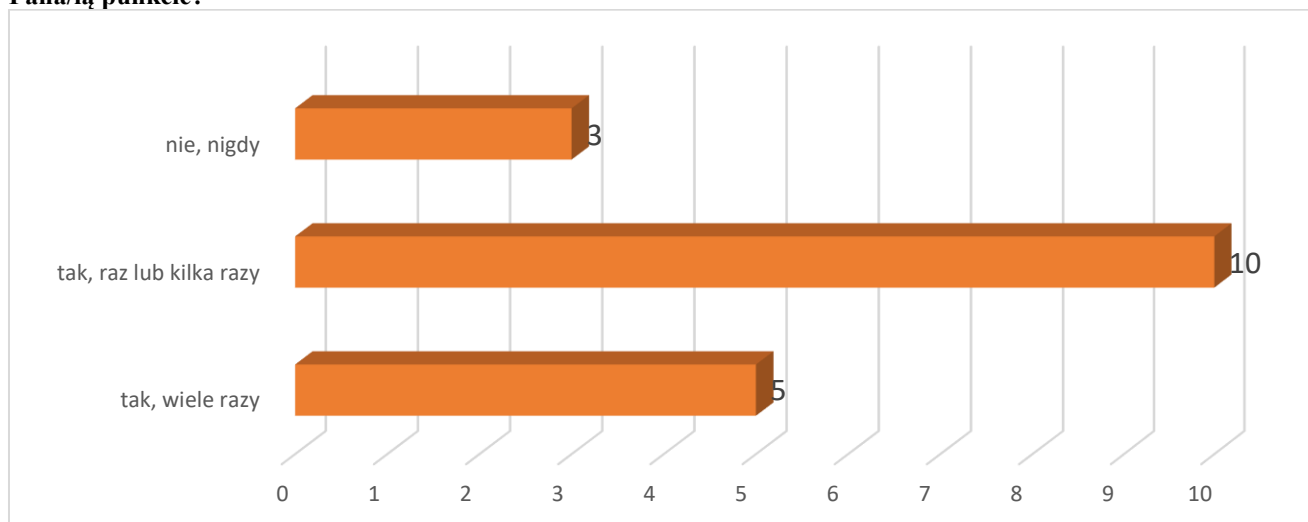
Sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym jest niezgodna z Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ankietowanych zapytano, czy ich zdaniem, w gminie sprzedaje się alkohol osobom znajdującym się pod wpływem alkoholu. Siedmiu ankietowanych sądzi, iż nie sprzedaje się alkoholu takim klientom. Kolejne pięć osób uważa, że taka sytuacja zdarza się rzadko. Również pięć osób wskazało odpowiedź „czasami”, a jeden z respondentów uważa, że zdarza się to często.

Wyk. 115. Proszę ocenić jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym w Pana/i gminie?

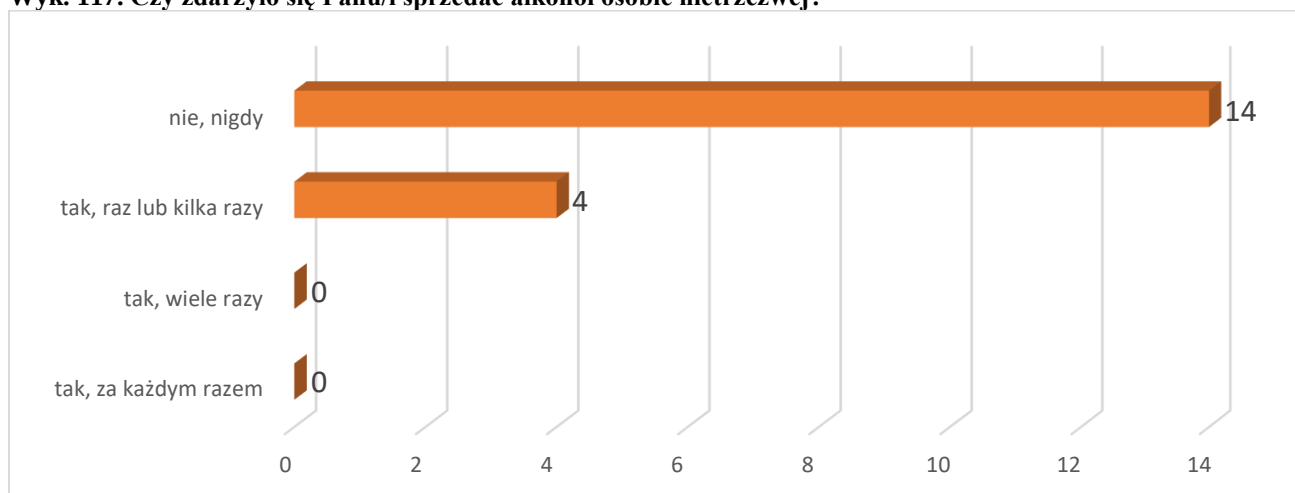
15 osób przyznało, iż zdarzyło im się, że osoba nietrzeźwa próbowała kupić u nich alkohol. Dziesięciu sprzedawcom sytuacja taka przytrafiła się raz lub kilka razy, zaś pięciu osobom zdarzało się to wiele razy.

Wyk. 116. Czy zdarzyło się Panu/i, że osoba nietrzeźwa próbowała kupić alkohol w obsługiwanym przez Pana/ią punkcie?

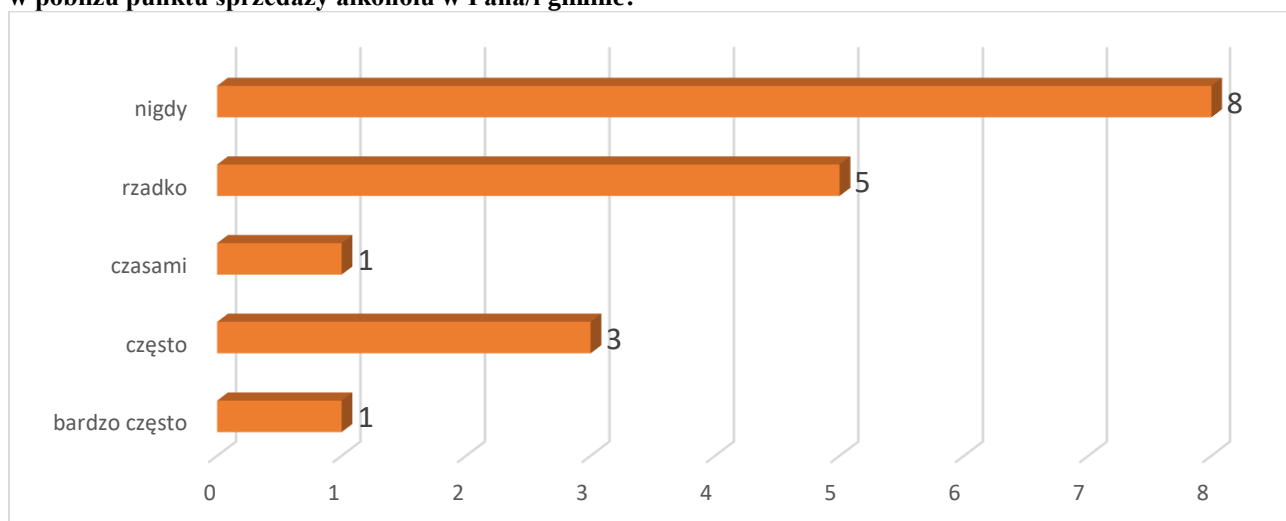
Większość badanych nie sprzedawała nigdy alkoholu osobie nietrzeźwej – taką odpowiedź wskazało 14 osób. Czterem sprzedawcom zdarzyło się to raz lub kilka razy.

Wyk. 117. Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać alkohol osobie nietrzeźwej?

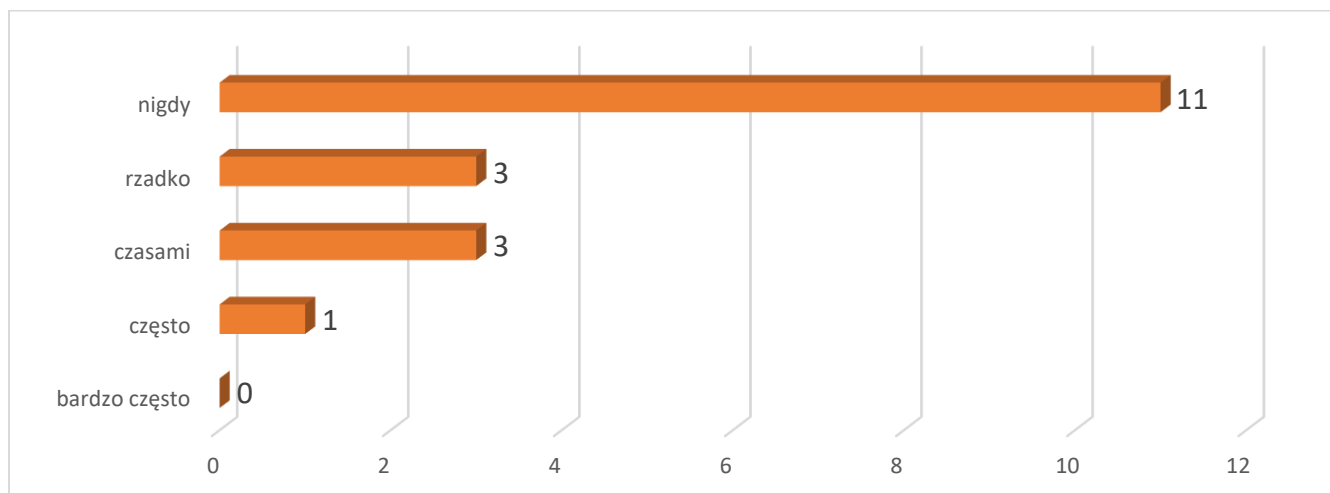
Klienci nie mogą spożywać alkoholu na terenie sklepu lub w jego najbliższej okolicy. Ośmiu sprzedawców przyznało, że w Gminie Legnickie Pole klienci nigdy nie spożywają alkoholu na terenie punktu sprzedaży. Zdaniem pięciu osób taka sytuacja ma miejsce rzadko, jedna osoba twierdzi, że zdarza się to czasami, a trzech badanych wskazało odpowiedź „często”, a jeden odpowiedź „bardzo często”.

Wyk. 118. Proszę ocenić jak często zdarza się sytuacja, że klienci sklepu spożywają alkohol na terenie lub w pobliżu punktu sprzedaży alkoholu w Pana/i gminie?

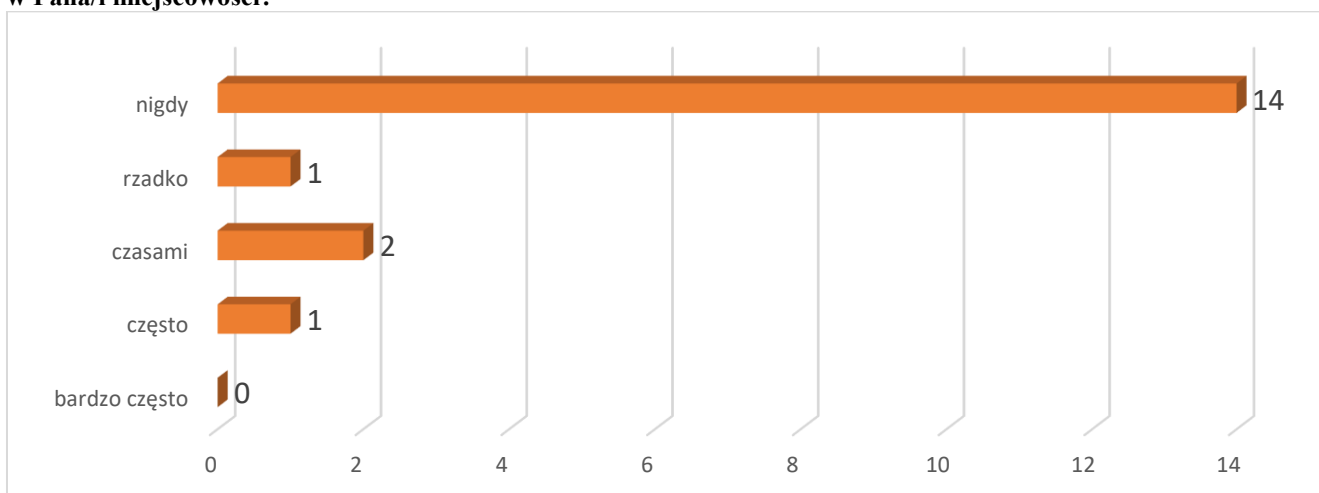
Większość ankietowanych, tj. 11 osób, nie musiało nigdy wzywać policji z powodu zakłócania porządku przez osoby nietrzeźwe, które znajdowały się na terenie punktu sprzedaży alkoholu. Trzem sprzedawcom zdarzało się to, ale rzadko. Kolejne trzy osoby czasami spotykają się z takim zdarzeniem, a jednemu sprzedawcy przytrafia się to często.

Wyk. 119. Jak często zdarza się Panu/i wzywać policję z powodu zakłócania porządku przez osobę pod wpływem alkoholu na terenie punktu sprzedaży alkoholu lub w jego najbliższej okolicy?

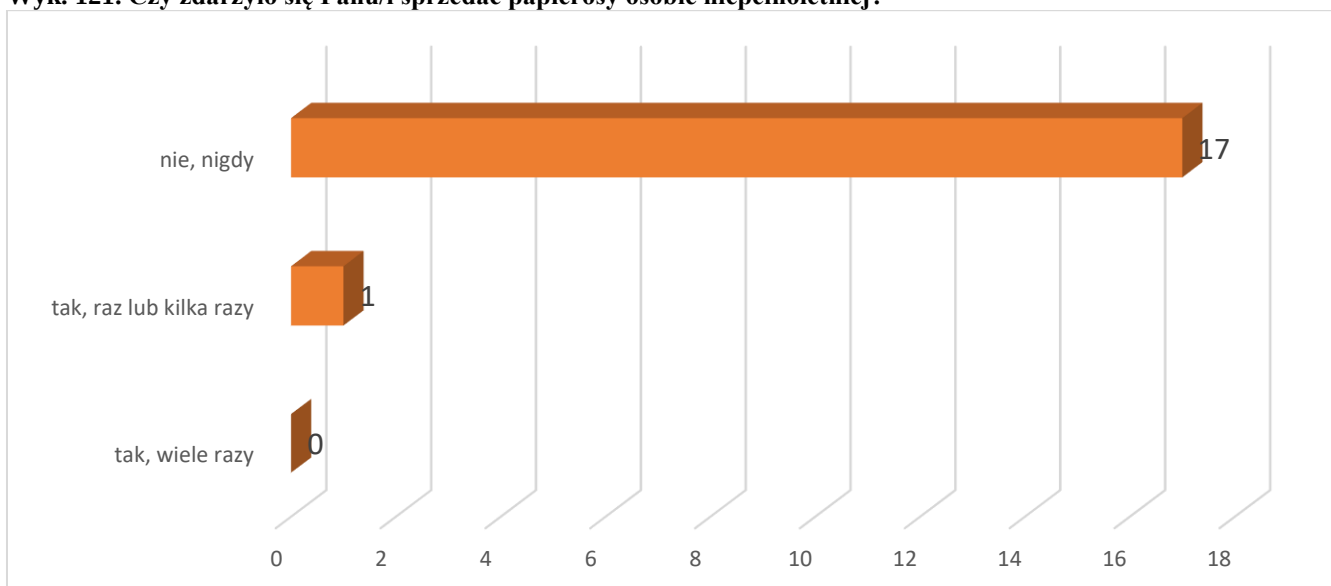
Sprzedaż papierosów osobom nieletnim jest również niezgodna z prawem. Czternastu respondentów uważa, że w gminie nie sprzedaje się wyrobów tytoniowych osobom niepełnoletnim. Jedna osoba wskazała tutaj odpowiedź „rzadko”, dwóch ankietowanych uważa, że zdarza się to czasami, a jeden respondent wskazał odpowiedź „często”.

Wyk. 120. Proszę ocenić jak często zdarza się, że osobom niepełnoletnim sprzedawane są papierosy w Pana/i miejscowości?

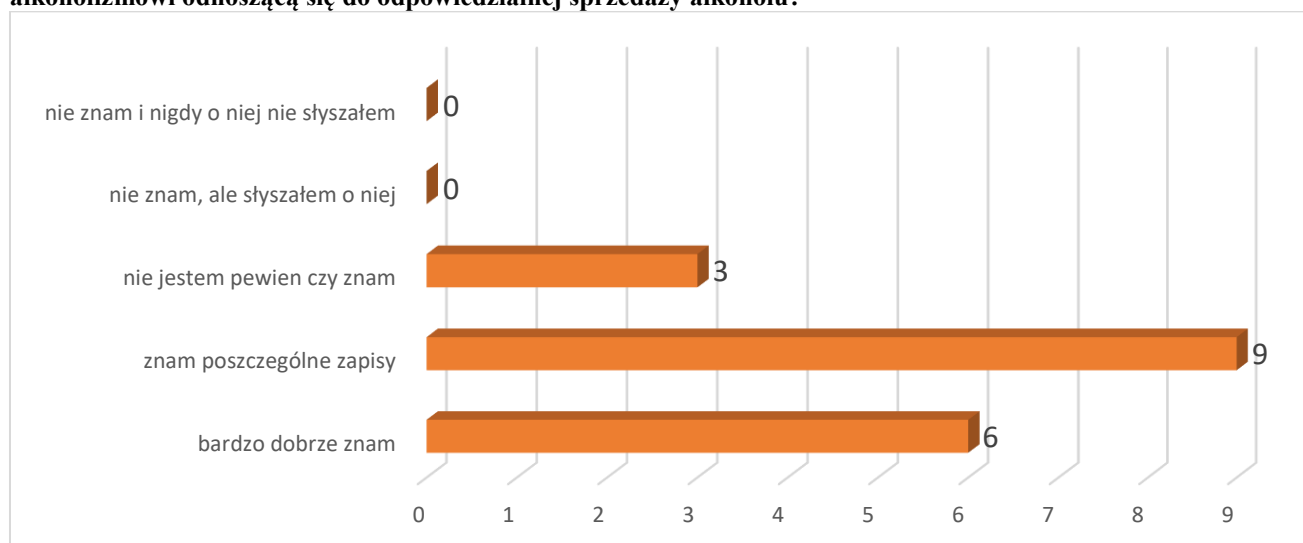
Jeden z ankietowanych sprzedawców sprzedał papierosy osobie niepełnoletniej raz lub kilka razy.

Wyk. 121. Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać papierosy osobie niepełnoletniej?

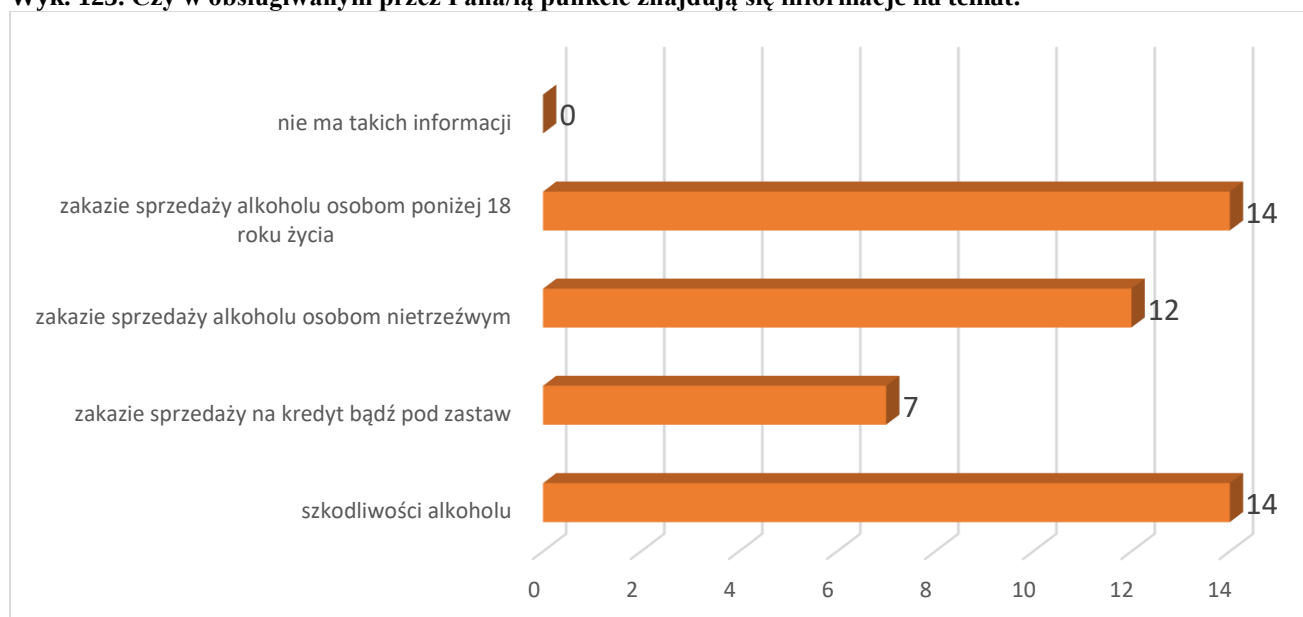
Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi to podstawowy dokument, na którym opiera się sprzedaż wyrobów alkoholowych. Sześć osób przyznało, że znają bardzo dobrze treść tej ustawy. Natomiast kolejne dziewięć osób sądzi, iż zna poszczególne zapisy ustawy. Trzech respondentów nie jest pewnych, czy zna zapisy ustawy.

Wyk. 122. Czy zna Pan/i ustawę z dnia 26 X 1982 r. o Wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi odnoszącą się do odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu?

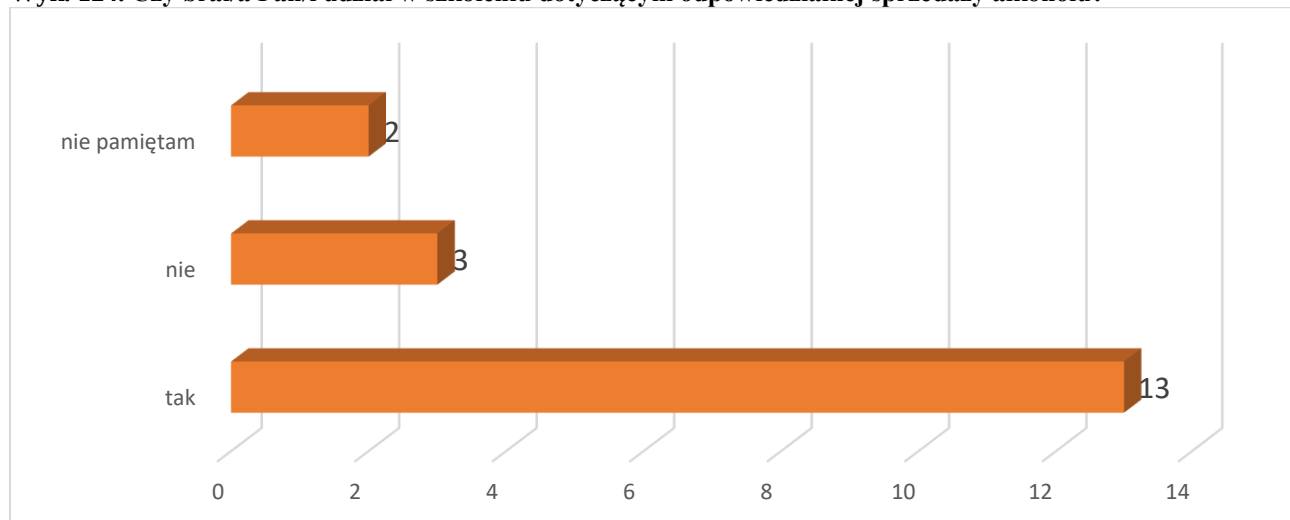
Zgodnie ze wspomnianą ustawą, w punkcie sprzedaży alkoholu muszą znajdować się tabliczki informujące między innymi o szkodliwości alkoholu, czy też zakazie sprzedaży osobom nietrzeźwym i nieletnim. Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, 14 sprzedawców przyznało, iż w ich sklepach znajdują się tabliczki informujące o zakazie sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia. 12 osób posiada w sklepie informacje o zakazie sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym, w kolejnych 14 punktach widnieje informacja o szkodliwości alkoholu. Dodatkowo w siedmiu sklepach znajduje się informacja o zakazie sprzedaży na kredyt lub pod zastaw.

Wyk. 123. Czy w obsługiwanym przez Pana/ią punkcie znajdują się informacje na temat:

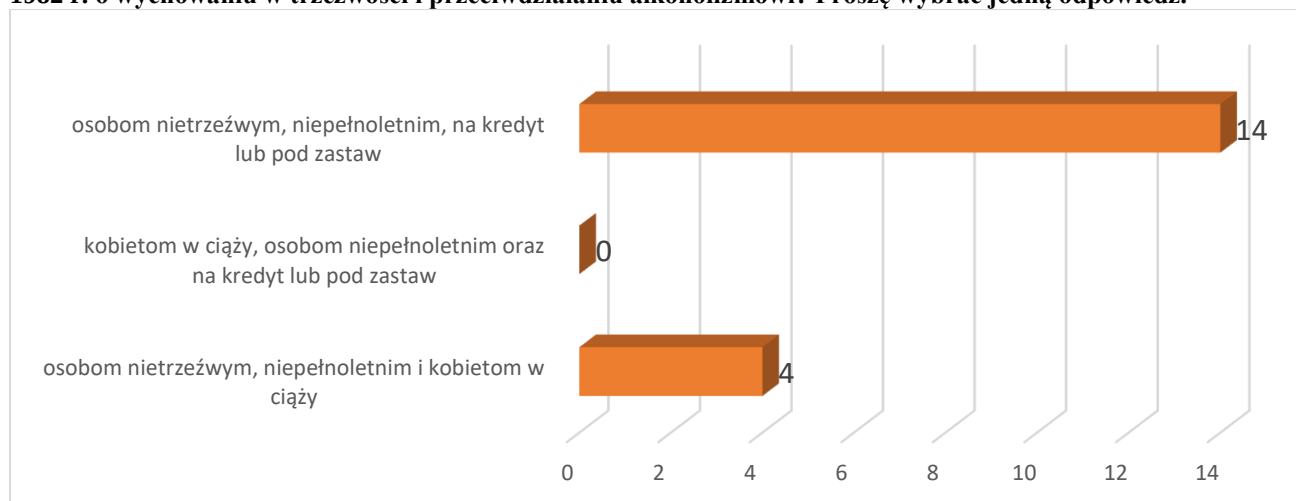
Szkolenia dotyczące odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu powinni przejść wszyscy pracownicy przed rozpoczęciem pracy. Trzynastu sprzedawców przyznało, iż brało udziału w takim szkoleniu. Trzy osoby nigdy nie zostały przeszkolone, a kolejne dwie osoby nie pamiętają, czy brały udział w szkoleniu.

Wyk. 124. Czy brał/a Pan/i udział w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu?

Na koniec, celem sprawdzenia wiedzy sprzedawców dotyczącej zasad sprzedaży alkoholu, ankietowanych zapytano, komu zabrania się sprzedaży i podawania alkoholu według ustawy z dnia 26 X 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 14 respondentów. 4 osoby sądzą, iż nie można sprzedawać alkoholu osobom nietrzeźwym, niepełnoletnim i kobietom w ciąży. Tej ostatniej grupie zgodnie z ustawą można sprzedać alkohol.

Wyk. 125. Komu zabrania się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych według ustawy z dnia 26 X 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi? Proszę wybrać jedną odpowiedź.

6. WNIOSKI I REKOMEDNACJE

Celem badania było przedstawienie wybranych problemów społecznych dotyczących Gminę Legnickie Pole w odniesieniu do opinii: dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej oraz osób pracujących w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania wniosków i rekomendacji, które następnie posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców.

Przeprowadzona diagnoza oraz analiza danych umożliwiła:

- Rozpoznanie sytuacji dorosłych mieszkańców gminy, ich opinii i postaw względem wybranych problemów społecznych,
- Zapoznanie się z problemami uczniów w zakresie postaw i doświadczeń związanych z zagrożeniem alkoholem, narkotykami, papierosami oraz przemocą rówieśniczą lub domową, a także oceny poczucia bezpieczeństwa wśród wybranych osób,
- Poznanie doświadczeń sprzedawców napojów alkoholowych związanych z wykonywanym przez nich zawodem, w szczególności sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim lub nietrzeźwym.

W oparciu o dokonaną analizę problemów społecznych zostały sformułowane rekomendacje.

Poniżej znajduje się podsumowanie wniosków z badania diagnozującego problemy społeczne na terenie Gminy Legnickie Pole wraz z rekomendacjami co do dalszych działań profilaktycznych skierowanych do mieszkańców oraz instytucji, których celem jest profilaktyka.

1. Problem alkoholowy

Problem alkoholowy jest istotny, gdyż znaczny odsetek mieszkańców (82,00%) spożywa alkohol. Jednak większość mieszkańców pije alkohol okazjonalnie, czyli kilka razy w roku (35,00%), a aż 4,00% osób pije codziennie. Większość mieszkańców jednorazowo wypija bezpieczne ilości alkoholu. Dodatkowo szczególną uwagę należy zwrócić na to, że 45,00% mieszkańców było świadkiem prowadzenia przez kogoś pojazdu pod wpływem alkoholu, a 14,63% mieszkańców prowadziło pojazd w stanie nietrzeźwości. Zdarzyło się również, iż wykonywali swoje obowiązki służbowe będąc pod wpływem alkoholu (9,76% osób przyznało, się do takiego zachowania, w tym 1,22% robi to bardzo często).

Problem alkoholowy wśród dzieci i młodzieży w Gminie Legnickie Pole nie przybiera dużych rozmiarów - spożycie alkoholu zadeklarowało 14,17% uczniów (w tym 15,79% dziewczynek i 11,36% chłopców). Warto zwrócić uwagę również na to, że znaczna część rodziców wiedząca o tym, że ich dzieci mają kontakt z alkoholem, nie zareagowała na tę informację. Należy kontynuować działania profilaktyczne, zapobiegające dalszemu rozwojowi problemu.

Rekomendowane działania profilaktyczne:

- ✓ Realizacja kampanii informacyjnej dotyczącej negatywnych skutków zdrowotnych, społecznych i prawnych wynikających z nadużywania alkoholu, a także mechanizmów uzależnienia. W tym celu skuteczne mogą okazać się rozpowszechniane wśród mieszkańców ulotki, broszury lub rozmieszczone na terenie gminy plakaty i bilbordy. Aby dotrzeć do jak najszerszego grona odbiorców, warto rozpocząć nadawanie spotów reklamowych bądź audycji na temat problemu uzależnienia od alkoholu.
- ✓ Aby zwiększyć skuteczność prowadzonych działań profilaktycznych zaleca się kontynuowanie współpracy pomiędzy instytucjami oraz organizacjami działającymi w obszarze uzależnień, kontynuowanie organizacji szkoleń i kursów mających na celu podnoszenie kompetencji zatrudnionej kadry oraz zaangażowanie tych podmiotów w prowadzenie kampanii społecznych. Ważne przed przeprowadzeniem szkoleń, jest przekazanie grupom, które mają być objęte szkoleniem, krótkich ankiet mających na celu zbadanie ich potrzeb szkoleniowych.

- ✓ Realizację kampanii, która powinna uwzględniać również informację dla mieszkańców gminy, na temat możliwych form pomocy w przypadku uzależnienia od alkoholu (także jeśli chodzi o kogoś znajomego lub członka rodziny).
- ✓ Aby zapobiegać rozwijaniu się uzależnienia u tych osób, które wypijają jednorazowo zbyt duże ilości alkoholu, zaleca się realizację kampanii mających na celu informowanie oraz edukowanie mieszkańców na temat konsekwencji spożywania dużych ilości alkoholu.
- ✓ Szkolenia dla lekarzy i pielęgniarek w zakresie rozpoznawania wzorów spożywania alkoholu przez pacjentów i podejmowania interwencji wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie, a także przeprowadzenie dalszych szkoleń w zakresie doskonalenia zawodowego dla pracowników lecznictwa odwykowego.
- ✓ Realizację działań skierowanych zarówno do pracodawców, jak i pracowników, których celem będzie przedstawienie konsekwencji prawnych związanych z podejmowaniem pracy w stanie nietrzeźwym oraz zagrożeń wynikających z takiej sytuacji.
- ✓ Szkolenia dla kadry kierowniczej w zakresie adekwatnego reagowania i interwencji wobec pracowników.
- ✓ Realizację kampanii informacyjnej na temat konsekwencji prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu, w postaci ulotek, plakatów, a także filmów edukacyjnych, które będą przedstawiać historie ludzi, skazanych za jazdę pod wpływem alkoholu i skutki tego zachowania.
- ✓ Realizację zajęć profilaktycznych w szkołach (wśród starszych uczniów) na terenie gminy, poświęconych bezpieczeństwu na drogach, z uwzględnieniem właściwych zachowań i postaw wobec uczestnictwa w ruchu drogowym pod wpływem napojów alkoholowych.
- ✓ Realizację kampanii informującej o skutkach picia w ciąży, jak również zapoznanie mieszkańców z tematyką FAS – alkoholowego zespołu płodowego i uświadomienie kobietom w ciąży konieczności unikania nawet śladowych ilości alkoholu.
- ✓ Kontynuację działań o możliwie najszerszym spektrum, docierającym do wszystkich dzieci i młodzieży, w celu obniżenia liczby uczniów inicjujących we wczesnych latach picie alkoholu. Skuteczne mogą okazać się np. profilaktyczne godziny wychowawcze, w czasie których opiekunowie będą podejmować działania profilaktyczne: realizacja rekomendowanych programów, wykorzystanie źródeł multimedialnych, spotkania z ekspertami np. osobami pracującymi z uzależnionymi.

- ✓ Zastosowanie w działaniach profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży strategii informacyjnej, w celu poszerzenia wiedzy na temat przyczyn i konsekwencji picia alkoholu oraz umożliwienia młodym ludziom, podejmowania racjonalnych wyborów, popartych znajomością zagadnień związanych z używaniem napojów wysokoprocentowych. By działania z zakresu strategii informacyjnej, przynosiły oczekiwane rezultaty, powinny być realizowane przez kompetentne osoby, które cechuje wiarygodność, umiejętność wybudzania zaufania wśród dzieci i młodzieży i budowania z nimi pozytywnej relacji. Przekazywane informacje, muszą być rzetelne oraz dostosowane do etapu rozwojowego uczniów. Przydatne mogą okazać się ulotki i plakaty rozpowszechniane wśród dzieci i młodzieży.
- ✓ Rozpowszechnianie wśród uczniów informacji na temat form pomocy w przypadku posiadania w rodzinie osoby uzależnionej. Ważną rolę w diagnozie dzieci dotkniętych tym problemem, odgrywają nauczyciele, wychowawcy i opiekunowie w placówkach, którzy poprzez obserwację i dyskretne wywiady powinny zwracać uwagę na symptomy świadczące o tym, że dziecko cierpi z powodu uzależnionego członka rodziny. Pomocne mogą okazać się również warsztaty psychologiczne (np. podczas godzin wychowawczych) polegające na pracy nad samooceną, budowaniem zaufania, ćwiczeniem różnego rodzaju umiejętności potrzebnych do funkcjonowania w grupie, gry i zabawy pomagające w budowaniu więzi z innymi ludźmi, uczące norm z innymi ludźmi, dające szansę na budowanie pozytywnego wizerunku własnego, a także wycieczki, które będą pomagać budować relacje interpersonalne i pokazywać weselszy, otwarty świat.
- ✓ Realizację szkoleń dla rodziców, podczas których przekazana im będzie wiedza, na temat problemu picia napojów wysokoprocentowych, skutków wczesnej inicjacji alkoholowej wśród dzieci oraz możliwości jej zapobiegania. Rodzice powinni zostać również przeszkoleni, w zakresie reagowania, w przypadku spożywania alkoholu przez dziecko. Warto skorzystać z darmowego przewodnika „Jak rozmawiać z dzieckiem o alkoholu?” Dostępnego na stronie trzymajpion.pl. Istotne jest dotarcie do jak największej liczby rodziców.
- ✓ Dalsze wykorzystywanie strategii alternatyw – angażowanie dzieci i młodzieży w atrakcyjne, bezpieczne aktywności (np. sportowe, artystyczne, plastyczne), które dopasowane będą do możliwości i potrzeb odbiorców.
- ✓ Kontynuowanie podnoszenia kompetencji nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz osób pracujących w świetlicach celem zwiększenia efektywności działań.

- ✓ Kontynuowanie realizacji zajęć integracyjnych dla dzieci i młodzieży mających na celu budowanie więzi pomiędzy uczniami oraz poczucie bezpieczeństwa i zaufania, gdyż to stanowi między innymi czynnik chroniący podejmowania zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.
- ✓ Inwestowanie w sprzęt i niezbędne materiały potrzebne do podwyższenia jakości działań.
- ✓ Realizację działań, mających na celu zapobieganie wczesnej inicjacji alkoholowej przez dzieci i młodzież. Przydatne w tym przypadku, będzie zastosowanie w działaniach profilaktycznych strategii edukacyjnej, która ma na celu rozwijanie ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych. Zaleca się realizowanie ćwiczeń, gier psychoedukacyjnych, czy warsztatów, które będą rozwijały asertywność, uczyły nawiązywania relacji z innymi ludźmi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów lub podnoszenia poczucia własnej wartości.

2. Problem nikotynowy

Problem nikotynowy w Gminie Legnickie Pole jest widoczny, ale nie przybiera dużych rozmiarów – 31,00% mieszkańców sięga po papierosy, a codziennie robi to 22,00% osób. Warto zwrócić uwagę na to, że zdecydowana większość palących papierosy mieszkańców, nigdy nie podjęło próby zerwania z nałogiem (35,48%). Jednakże cieszy fakt, że mieszkańcy mają świadomość negatywnych konsekwencji zdrowotnych wynikających z palenia papierosów.

Palenie papierosów przez dzieci i młodzież jest nie jest dużym problemem, ale warto rozpocząć działania profilaktyczne zapobiegające dalszemu rozwojowi problemu. 11,67% uczniów przyznało, iż pali papierosy, a 3,33% pali regularnie. Niepojący jest fakt, iż jest grupa młodych ludzi, której palenie papierosów wyszło poza fazę eksperymentowania i stało się regularną czynnością.

Rekomendowane działania profilaktyczne:

- ✓ Rozpowszechnianie ulotek, broszur i plakatów, na których znajdować się będą informacje zachęcające do rzucenia palenia oraz sposoby i metody, które mogą w tym pomóc.

- ✓ Kontynuację działań profilaktycznych wykorzystując przy tym strategię informacyjną, mającą na celu edukację mieszkańców z zakresu szkodliwości nikotyny na zdrowie palacza i osób w jego najbliższym otoczeniu.
- ✓ Propagowanie wśród uczniów zdrowego stylu życia, poprzez przedstawianie korzyści za tym idących oraz możliwości ich osiągnięcia, a także poprzez rozpowszechnianie na ten temat ulotek, plakatów oraz zapewnianie uczniom możliwości uczestnictwa w zajęciach sportowych (warto dopilnować, aby uczestnictwo w zajęciach sportowych wiązało się również z nauką dzieci i młodzieży zasad Fair Play, współdziałania w grupie oraz zdrowego współzawodnictwa).
- ✓ Działania ograniczające dostępność papierosów dla dzieci i młodzieży poprzez szkolenia dla sprzedawców wyrobów nikotynowych z zakresu przestrzegania zakazu sprzedaży papierosów osobom nieletnim oraz konsekwencji moralnych i prawnych za tym idących.
- ✓ Przydatne w zapobieganiu podejmowania zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież, może być realizacja programu rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) – *Spójrz inaczej*. Celem tego programu jest rozwijanie umiejętności psychospołecznych uczniów, tworzenie warunków do rozwoju umysłu, empatii i zdolności przyjmowania perspektywy drugiego oraz zachęcanie do zdrowego stylu życia poprzez zwiększanie wiedzy o własnym ciele, negatywnych wpływach społecznych oraz decyzjach prozdrowotnych.

3. Problem narkotykowy

Problem zażywania substancji psychoaktywnych nie przybiera dużych rozmiarów wśród mieszkańców Gminy Legnickie Pole. Jednakże, zaleca się kontynuowanie działań profilaktycznych, by utrzymać tą pozytywną tendencję oraz zapobiegać możliwemu rozwojowi tego problemu.

Badanie wykazało, że kontakt z narkotykami lub dopalaczami miało część uczniów (3,33%), w związku z czym problem zażywania substancji psychoaktywnych przez młodych mieszkańców gminy wymaga poświęcenia uwagi. Szczególnie popularną substancją wśród młodych mieszkańców jest marihuana lub haszysz. Oprócz tego część uczniów posiada

niepełną wiedzę na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych, co domaga się zastosowania szerokich działań profilaktycznych na poziomie uniwersalnym.

Rekomendowane działania profilaktyczne:

- ✓ Działania profilaktyczne na poziomie uniwersalnym, dotyczące konsekwencji zdrowotnych, społecznych i prawnych zażywania narkotyków i dopalaczy. Działania powinny mieć szeroki zasięg, który będzie możliwy do zrealizowania za pomocą kampanii informacyjno-edukacyjnej przy użyciu ulotek, plakatów i artykułów umieszczanych w lokalnej prasie, mediach oraz miejscach publicznych.
- ✓ Rozpowszechnianie ulotek na temat możliwych form pomocy w przypadku doświadczania problemów z nadużywaniem lub uzależnieniem od środków psychoaktywnych. Ulotki powinny być pozostawione w miejscach publicznych takich jak: kościół, szpitale, przychodnie itp.
- ✓ Prowadzenie działań profilaktycznych w szkole, mających na celu przekazywanie wiedzy na temat konsekwencji społecznych, zdrowotnych i prawnych zażywania narkotyków. Pomóc w tym, mogą ulotki, broszury czy plakaty, zawierające informacje na ten temat, a także zaproszenie osób, które mają za sobą negatywne doświadczenia związane z uzależnieniem od narkotyków i przekażą dostosowane do wieku i poziomu rozwoju uczniów - informację na ten temat.
- ✓ Realizację szkoleń/warsztatów dla rodziców, na temat reagowania w przypadku zażywania przez dzieci środków psychoaktywnych, rozpoznawania czy dziecko zażywa takie substancje, do kogo należy się zgłosić w przypadku doświadczenia tego problemu oraz jak rozmawiać z dzieckiem w przypadku podejmowania przez niego zachowań ryzykownych.
- ✓ Działania mające na celu informowanie dzieci i młodzieży na temat instytucji, gdzie mogą szukać pomocy. Ulotki, plakaty powinny być umieszczone w widocznych miejscach zarówno w szkołach, jak i innych instytucjach publicznych, a także powinny zawierać dane kontaktowe do instytucji pomocowych.

4. Problem przemocy

Problem przemocy w gminie jest widoczny. Przemocy doświadczyło 26,00% ankietowanych mieszkańców. Należy jednak zwrócić uwagę na to, że jest grupa mieszkańców, która nie zdaje sobie sprawy z negatywnych konsekwencji stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci (9,00% osób).

Problem przemocy wśród uczniów w gminie jest widoczny, bowiem aż 36,67% uczniów przyznaje, że doświadczyło przemocy. Szczególnie dostrzegalnym jej rodzajem jest przemoc rówieśnicza, bowiem 45,45% uczniów doznało przemocy ze strony kolegów ze szkoły oraz 34,17% uczniów jest zdania, że w ich szkole występuje przemoc. Jak wynika z analizy materiału badawczego, problem przemocy domowej jest mniejszy niż przemocy rówieśniczej, jednak również dostrzegalny i wymagający podjęcia działań profilaktycznych.

Rekomendowane działania profilaktyczne:

- ✓ Upowszechnienie informacji o miejscach w lokalnej społeczności, w których świadczona jest pomoc medyczna, psychologiczna, prawna, socjalna oraz zawodowa osobom dotkniętym przemocą, za pomocą ulotek, plakatów, broszur i stron internetowych.
- ✓ Organizowania dla mieszkańców warsztatów, których celem będzie zapobieganie i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, poprzez ukazanie sposobów komunikowania się z osobą stosującą przemoc, naukę asertywnych form radzenia sobie z osobą agresywną oraz poprzez wskazanie innych możliwości, które mogą pomóc ofiarom przemocy. Zaleca się również, aby podczas warsztatów mieszkańcy uświadamiani byli w jaki sposób reagować, jeśli znają osobę doświadczającą przemocy. Szkolenia mogą mieć formę online, co jest szczególnie istotne ze względu na panującą obecnie sytuację epidemiologiczną.
- ✓ Skutecznym rozwiązaniem może być również prowadzenie w placówkach leczenia uzależnień, wstępnej diagnozy zjawiska przemocy domowej u nowych pacjentów, bowiem badania pokazują, że w rodzinach z problemem uzależnienia od alkoholu, nierzadko dochodzi do przemocy.

- ✓ Dalsza współpraca z przedstawicielami służb realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy i wymiaru sprawiedliwości, która ma na celu kierowanie osób stosujących przemoc w rodzinie lub środowisku lokalnym do uczestnictwa w oddziaływaniach zmierzających do zniwelowania problemu. Pomocne może być kontynuowanie realizacji interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń, na których obecni będą przedstawiciele wszystkich służb.
- ✓ Ważne w zapobieganiu problemom przemocy jest również podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli instytucji realizujących działania zapobiegawcze tego typu problemom.
- ✓ Tworzenie, wspieranie i finansowanie miejsc pomocy dorosłym i dzieciom oferujących kompleksową pomoc: psychologiczną, terapeutyczną, socjoterapeutyczną, socjalną w przypadku doświadczenia przemocy w rodzinie (np. punkty konsultacyjne). Informacje o tych miejscach powinny być rozpowszechnione na stronach internetowych i w miejscach publicznych.
- ✓ Kontynuowanie zwiększania świadomości rodziców na temat negatywnych konsekwencji stosowania agresji w procesie wychowania, przy jednoczesnej edukacji w zakresie innych skutecznych i bezpiecznych dla rozwoju dziecka metod wychowawczych, poprzez warsztaty i zajęcia organizowane dla rodziców oraz przy wykorzystaniu strategii informacyjnej, zarówno w środkach masowego przekazu, jak i w społeczności lokalnej.
- ✓ Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które będą obalać mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, a także będą opisywać mechanizmy przemocy w rodzinie i uświadamiać ich społeczną szkodliwość.
- ✓ Ciągłą realizację zajęć, mających na celu poszerzenie wiedzy z zakresu problematyki przemocy. Zakres kierowanej do uczniów informacji, oprócz konsekwencji stosowania przemocy, powinien zawierać również treści na temat szerokiego spektrum rodzajów przemocy. Zaleca się stosowanie różnych technik i metod, które będą w atrakcyjny i aktywny sposób przekazywały informację. Skuteczne w tym przypadku mogą być metody takie jak: psychodrama (odgrywanie scenek na temat zachowań przemocowych, które pomogą wczuć się w doświadczenia osób będących ofiarą agresji); "burza mózgów" (stworzenie listy wszystkich zachowań będących aktem przemocy); praca w grupach (znalezienie wspólnych pomysłów rozwiązań problemu przemocy).

- ✓ Przekazanie uczniom wiedzy, na temat możliwych form pomocy w przypadku doświadczania przez nich przemocy zarówno w szkole jak i w domu, a także w jaki sposób mogą reagować, jeśli będą świadkiem agresji.
- ✓ Prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych w klasach takich jak: doskonalenie umiejętności radzenia sobie ze stresem, wzmacnianie poczucia własnej wartości, rozwijanie umiejętności asertywnego zachowania się.
- ✓ Skuteczne okazują się również spotkania z policją mające na celu uświadomienie dzieci i młodzieży o tym, jakie zachowania są aktem przemocy i jakie niosą za sobą konsekwencje (ważne, aby funkcjonariusze byli przeszkoleni w zakresie prowadzenia zajęć profilaktycznych).
- ✓ Realizację zajęć i warsztatów integracyjnych w klasach. Mają one na celu wzmacnianie więzi pomiędzy rówieśnikami i wpływanie na pozytywny klimat szkoły, który jest ważnym czynnikiem chroniącym przed podejmowaniem zachowań ryzykownych.
- ✓ Kontynuowanie realizacji szkoleń dla nauczycieli, które będą rozwijały u nich kompetencje kierowania klasą oraz umiejętności właściwego reagowania na niekorzystne zachowania uczniów, wzmacniania pożądanych zachowań i formułowania oczekiwań wobec uczniów.

5. Inne problemy społeczne

W odniesieniu do problemu biedy i ubóstwa, starzenia się społeczeństwa oraz sytuacji osób niepełnosprawnych w Gminie Legnickie Pole zaleca się:

- ✓ Rekomenduje się dalsze tworzenie kampanii społecznej potępiającej różnego rodzaju dyskryminację, a jednocześnie propagującej tolerancję, empatię oraz aktywną pomoc ofiarom wykluczenia.
- ✓ Kontynuowanie działań pomocowych dla osób ubogich: zasiłki i świadczenia, mieszkania socjalne, zbiórki pieniędzy, ubrań, żywności.
- ✓ Istotne jest, aby szkoła identyfikowała problemy finansowe w rodzinach uczniów oraz pomoc tym osobom (darmowe podręczniki, wyprawki szkolne, stypendia).
- ✓ Identyfikowanie osób pozostających bez zatrudnienia i pomoc obejmującą pośrednictwo zawodowe, w tym szkolenia z poszukiwania pracy oraz wsparcie dla osób wchodzących lub powracających na rynek pracy.

- ✓ Dalsze organizowanie staży/praktyk zawodowych dla dorosłych, w celu podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych, a także szkoleń z zakresu kompetencji kluczowych. Istotne jest, aby osoby, które mają mniejsze zasoby finansowe powinny mieć możliwość uzyskania dofinansowania przejazdów z miejsca zamieszkania do miejsca pracy, stażu lub praktyk zawodowych.
- ✓ Działania informacyjne dotyczące realizowanych przez Gminę Legnickie Pole działań mających na celu aktywizację zawodową i wyrównywanie szans na rynku pracy, dalsze rozpowszechnianie wśród mieszkańców za pomocą broszur, ulotek i plakatów w miejscach publicznych, lokalnych mediach, prasie i Internecie.
- ✓ Poszerzenie oferty programów pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, starszych, niepełnosprawnych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz stworzenie miejsc wsparcia i poradnictwa dla tych grup.
- ✓ Rekomenduje się materialną pomoc dla osób starszych.
- ✓ Upowszechnienie wolontariatu – przygotowywanie wolontariuszy i zapewnianie im możliwości pracy w zakresie świadczenia pomocy osobom starszym, bezdomnym i zagrożonym ubóstwem.
- ✓ Zaleca się także zapewnianie osobom starszym, niepełnosprawnym i innym zagrożonym wykluczeniem społecznym form aktywnego spędzania czasu oraz włączania tychże osób w życie zawodowe i publiczne. Istotne jest, aby informować mieszkańców realizowanych działaniach.
- ✓ Zaleca się przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych poprzez organizowanie akcji, kampanii mających na celu stworzenie pozytywnego obrazu późniejszej fazy życia, odejście od stereotypu stary = chory, a także rozwój świadomości społecznej na temat potencjału osób starszych.

Zespół badawczy i osoby opracowujące powyższy raport mają nadzieję, że zaprezentowane wyniki stanowią będą przydatną wskazówkę w podejmowaniu działań na rzecz niwelowania problemów społecznych występujących w obrębie gminy.